

SKYDNING I VIBORG
GENNEM 125 ÅR

Skydning i Viborg
gennem 125 år

SKYDNING I VIBORG GENNEM 125 ÅR

af

Kim Fensteen Madsen

SKYDNING I VIBORG GENNEM 125 ÅR
er udgivet af Viborg Skytte Forening
i anledning af 125 års jubilæet den 3. juni 1988
Bogen er sat med Optima
og trykt hos Nørhaven A/S, Viborg
Trykt i Danmark 1988

Indhold

Forord	11
Indledning	13
1863-1867. Den første forening	17
1867-1884. Foreningen genopstår	23
1884-1914. Fremganstider	31
1914-1940. Svære tider	37
1940-1945. Skydning under besættelsen	43
1945-1963. Genopbygning	47
1963-1988. En moderne forening	53
Skydebaner i Viborg	63
Viborg Skytte Forening og andre organisationer	79
Store stævner i Viborg	85
Nogle kendte viborgskytter	107
Skydeskiver	113
Langdistanceskiver	113
Kortdistanceskiver	118
Pistolskiver	122
Reglementerede våben	125
Formænd 1863-1988	131
J.C.F. Preisler	133
E.L.F. Kock	134
H.R. de Klöcker	135
H.H. Lefolii	136

L.K. Villesen	138
A.C.C. Lomholt	140
P.K. Jensen	142
A. Schrøder	144
H. Hansen	146
A.L.H. Gertz	148
K. Lund	150
N.C. Nielsen	152
A. Munch Pedersen	154
B.H. Davidsen	155
C. Mogensen	156
K. Petersen	157
S. Rasmussen	158
B.A. Scheibye	160
E.A.V. Jeppesen	162
Æresmedlemmer	165
L. Vammen	166
N. Kalhave	168
N. Laursen	170
M. Pedersen	172
M. Bach	173
A. Hansen	174
Bestyrelsesmedlemmer VBS, VSF samt VSPS 1863-1988	177
Medlemstal 1863-1988	193
Danske mesterskaber	199
Tildelte hædersbevisninger	203

Forord

Med udgivelsen af denne bog har Viborg Skytte Forening ønsket at tegne et rids af foreningens 125 årige virke.

Ved udarbejdelse af en bog, der skal dække 125 års aktivitet, er det uundgåeligt, at man støder på vanskeligheder, og skildringen må selvsagt præges deraf. Selv om Viborg Skytte Forening er i besiddelse af Viborgs ældste protokoller for byens idrætsforeninger, er der huller i kilderne til foreningens historie. Disse huller er mest udprægede i perioden 1863 til 1879, hvorfor fremstillingen er noget mangelfuld for denne periode. Ellers er stoffet næsten overvældende, så kun en brøkdel af alt det, der er sket, kan komme med i bogen.

Vi startede allerede i december 1983 med at nedsætte et udvalg til udarbejdelsen af denne jubilæumsbog. Udvalget, der består af Gert Moltzen, Erik Bjerring, samt Kim Fensteen Madsen, har arbejdet støt og roligt frem til nu, hvor bogen ligger færdig.

Som formand for Viborg Skytte Forening vil jeg gerne benytte lejligheden til at rette en tak til de mange, der har bidraget med oplysninger og materiale til denne bog.

En særlig tak skal lyde til Sparekassen Bikuben og Nørhaven AVS, der har været sponsorer for denne jubilæumsbog.

Lokalhistorisk Arkiv for Viborg kommune skal også have tak for et enestående samarbejde.

Viborg, juni 1988.

Formand for Viborg Skytte Forening

E.A.V. Jeppesen

Indledning

Skydning har eksisteret som fænomen i mange hundrede år. Såvel våben og ammunition som skiver og udstyr har ændret sig gennem tiderne. Vores moderne sportsgren riffel- og pistolskydning, har ikke så meget med den skyttebevægelse at gøre, der udsprang af den nationale ånd, der var i landet efter krigen mod hertugdømmerne i 1848. Denne tids skydninger havde ikke så meget med sport at gøre. Det var en uddannelse og forberedelse til militærtjenesten. Kort sagt var der tale om forsvar af fædrelandet.

Som man kan læse i andre skyttehistoriske fremstillinger, var det en officer ved navn H.P.V. Mønster, der agiterede for danske skytteforeninger efter engelsk forbillede. Han skrev sin berømte artikel den 19. januar 1861 i avisen *Fædrelandet*. Denne artikel blev så vel modtaget, at Mønster allerede kunne sammenkalde til et stiftende møde den 10. februar 1861 i København. På denne dato blev *Centralkomiteen for oprettelse af skytte-*

foreninger dannet, og hermed begyndte skyttesagen i Danmark. Centralkomiteen skulle, som navnet siger, arbejde for oprettelse af skytteforeninger i Danmark, og bestod af 15 prominente personer.

Da 1861 var gået, var der oprettet omtrent 30 foreninger. I 1862 oprettedes yderligere ca. 40 skytteforeninger og i 1863-64 yderligere 35-40 foreninger.

Det er blandt disse 35-40 skytteforeninger i 1863-64, at vi finder en skytteforening i Viborg.

Da Viborg Skytte Forening fejrede sit 100 års jubilæum i 1963, udgav foreningen et lille skrift om foreningens historie. Det har siden vist sig, at der er adskillige fejl og misforståelser i dette lille skrift, som denne bog vil råde bod på. Samtidig vil der blive gået mere i dybden med hensyn til de aktiviteter, der har været i foreningens historie.

Bogen er opdelt i 3 dele.

1. Første del er en fremstilling af hovedtrækkene i foreningens udvikling og historie og er inddelt i passende epoker.

2. Anden del er emneopdelt, så man kan danne sig et bedre indtryk af udviklingen inden for bestemte emner.
3. Tredie del er fyldt med data angående medlemstal, bestyrelsesmedlemmer, æresmedlemmer, danske mestre m.v.

Det er ikke noget tilfælde, at bogen koncentrerer sig mest om foreningens historie før 1963. De sidste 25 år er for det

første tæt på mange af foreningens medlemmer, og for det andet godt illustreret med K.O. Andersens scrapbøger, der går tilbage til 1963. Der har været en stigende historisk interesse i foreningen de sidste 10-15 år, som forfatteren til jubilæumsbogen i 2013 vil få megen glæde af, idet der er samlet utrolig mange fotografier og andet materiale til at belyse forholdene med.

1863-1867

Den første forening

Som i andre danske købstæder blev der røre i skyttesagen i Viborg i begyndelsen af 1860'erne.

I begyndelsen af 1863 klagede en gruppe borgere over, at der ikke var dannet en skytteforening i Viborg. Den 7. maj samme år kunne man læse i Viborg Stiftstidende, at der var kræfter, der arbejdede for at danne en skytteforening, og den 16. maj indrykkedes der en »Indbydelse til en Riffelskytteforening«. Der var tale om otte initiativtagere, der opfordrede byens borgere til at indmelde sig i skytteforeningen.

Som man kan se i nedennævnte kopi af Viborg Stiftstidende, skulle kontingenten være 1 rigsdaler for aktive og mindst 1 rigsdaler for de passive medlemmer, der skulle være foreningens økonomiske støtter.

Riffelskytteforeningen for Viborg By og Omegn holdt sin stiftende generalforsamling på byens rådhus onsdag den 3. juni 1863. Foreningens formål var at udbrede og vedligeholde øvelse i skydning hos de

mænd, som havde været eller kunne forventes at blive indkaldt til hæren.

Bestyrelsen for denne første forening bestod af:

Formand: brandkaptajn, købmand Jens Preisler, fængselsinspektør J.A. Hansen, købmand Joseph Vater, handelsbetjent C.P. Thranum.-

Vi kender intet til de første træningsskydninger og andre aktiviteter i denne første forening, men den 8. oktober 1863 averteredes foreningens første præmieskydning i Viborg Stiftstidende, og selve præmieskydningen foregik den 12. oktober 1863, sandsynligvis for enden af Nørresø i området ved Nørremølle. Der måtte kun bruges militære rifler med ladning ved hjælp af ladestok, hvilket vil sige taprifler eller miniérifler. Man måtte ikke bruge snelleaftræk, dioptere (lukkede sigtemidler) eller andre former for kunstige sigtemidler. Der blev skudt på 300 alen (= 188,34 meter), og hver skytte afgav 6

Indbydelse til en Riffelshytteforening.

Undertegnede indbyde herved Beboere i Viborg By og Omegn til at indtræde som Medlemmer i en Riffelshytteforening, der midlertidig skal omfatte Byen og dens nærmeste Omegn, men med Udfigt til succesfuld Oprettelse af Afdelinger i flere af Viborg Amts meest befolkede Districter.

Riffelshytteforeninger — disse nationale Foretagender — ere Lid efter anden traadte ilive paa flere forskellige Steder i Danmark og Slesvig; lad os her ikke tøve med at følge Exemplet. Sees der hen til vor i numerisk Antal store Videnhed ligeoverfor de Magter, der nu i en længere Mærtske ikke have ladet os Ro, hvor meget mere ligger der da ikke heri en Spore for os til af alle Kræfter at forsøge vor Styrke og Modstandskraft, og dertil ere Riffelshytteforeninger særdeles vel flittede, thi der ligger en stor Styrke i den Lillid Soldaten har til sit Vaaben, naar han veed at han rigtig forstaaer at benytte det. Endelig er det en smuk og værdig Fornøielse for unge Mennesker at erhverve sig Færdighed i Vaabensøvelser, naar disse drives med Orden og Zver, idet hermed jo ogsaa vil blive sat i Forbindelse aarlige Præmieskydninger, ligesom endvidere Udfigt for de bedste Skytter at blive sendte til den i Kjøbenhavn aarlig stedfindende almindelige Præmieskydning; dertil kommer den for Værneplige ikke uvæsentlige Fordeel, som gode Skytter blandt disse have, først at blive permitterede, der opnaaes ved at flyde sig fri.

Til Sagens Fremgang udfordres der imidlertid Penge til Anskaffelsen af Riffer, Ammunition, Skydebane, m. m., og da det aarlige Bidrag af de forventende active Medlemmer absolut maa stilles lavt, høist 1 Rdlr., saa er det især Foreningens passive Medlemmer — for hvem det aarlige Contingent vil blive mindst 1 Rdlr. —, der maa være dens Støtte, og vi tillade os derfor at rette en almindelig Opfordring, saavel til Yngre som Eldre, om at indtræde i Foreningen.

Saa snart det til Foreningens Constituering fornødne Antal Medlemmer have tegnet sig, vil der blive indbudt til en Generalforsamling, hvorved Udkast til Statutter for Foreningen ville blive forelagte til Discutering og endelig Vedtagelse og sluttelig foretaget Balg paa Bestyrelsens Medlemmer.

Viborg, den 14de Mai 1863.

J. A. Hansen,
Kængselsinspecteur.
C. P. Thranum,
Sanvelsindmægtig.

Th. Munch,
Strøbermester.
A. Thomsen,
Kjøbmand.

Jens Preisler,
Kjøbmand.
Joseph Vater,
Kjøbmand.

Heisg,
Kæmner.
G. Wisling,
Red.

Riffelshytteforeningen for Viborg og Omegn.

Førstkommende Onsdag Eftermiddag Kl. 7 afholdes Møde paa Raadhuset, hvorved Indbyderne til nævnte Forening ville forelægge Forslag til Discutering og Vedtagelse til Foreningens Constituering. Saavel de der have tegnet sig som Medlemmer, som alle Andre, der ønske at indtræde i Foreningen, indbydes herved til Overværelse af Mødet.

Indbyderne.

Riffelshytteforeningen for Viborg By og Omegn

er oprettet den 3die Juni med det Formaal at udbrede og vedligeholde Øvelse i Skydning, hos de Mænd, som have været, eller kunne vente at blive, indfaldte til Hæren.

Vi opfordre enhver, men navnlig de unge Mænd imellem 15 og 25 Aar i Byen og dens nærmeste Omegn, til at indtræde i Foreningen.

Bestyrelsen.

Udklip fra „Viborg Stiftstidende“.

skud mod en skive, der gav 4 point for et pletskuud.

Interesserede skulle tilmelde sig ved formanden, og på selve konkurrencedagen mødtes man ved rådhuset for i samlet flok at marchere ud til skydebanerne.

Resultatet af denne første præmieskydning i foreningens historie blev offentliggjort i avisen den 13. oktober 1863. Præmieskydningen blev vundet af malerlærling P. Skov med 9 point af 24 mulige. Som præmie modtog han en minié-riffel skænket af Indenrigsministeriet. Der blev herudover uddelt 7 sølvbægre af forskellig værdi til nr. 2 til 8. Det bemærkedes i avisen, at 3 af bestyrelsens medlemmer havde vundet præmie, men havde ladet præmierne gå videre til de aktive medlemmer.

I 1864 holdt man generalforsamling søndag den 24. april; men allerede den 26. april okkuperedes Viborg af tyske tropper. Dette har stoppet videre aktivitet i riffelskytteforeningen, måske for hele 1864.

Den 15. maj 1865 kunne man læse en annonce i Viborg Stiftstidende om optagelse af skydning efter krigen; men der er, så vidt vi kan se i aviserne, ikke kommet noget ud af dette. Man kan dog se, at der måske har været skydning i en del af 1864, hvis man tør stole på avisanoncens oplysning om optagelse af forrige års skydning. Det næste, man hører om en skytteforening i Viborg, er i 1867.

Mandagen den 12te October afholder **Viborg Riffel-Skytteforening** sin første aarlige **Præmie-Skydning**, hvortil Udgangen staaer aaben for Selskabets samtlige Medlemmer.

Der maa kun benyttes saadanne Rifler, som lades i Overeensstemmelse med de nu gangbare militaire Rifler, det vil sige, at Kuglen først foreeres, efterat den er bragt tilbunds, altsaa ved Hjælp af Ladestokken (som ved Tapriflerne) eller ved Krudtstrajten alene (som ved Minié-riflerne). Plaster eller lignende Bevilling om Kuglen, Snelert eller Diopier paa Riflen eller andre konstige Sigtmidler maa ikke anvendes.

Der skydes staaende uden noget som helst Anlæg paa 300 Alens Distance om en Række Gevinster bestaaende af:

1ste Præmie	1 Minié-riffel	..	30 Rb.
2den	— 1 Sølvbæger	..	17 —
3die	— 1 do.	..	11 —
4de	— 1 do.	..	9 —
5te	— 1 do.	..	7 —
6te	— 1 do.	..	7 —
7de	— 1 do.	..	6 —
8de	— 1 do.	..	6 —

Hver Skytte faaer 6 Skud, hvortil Ammunition leveres af Foreningen.

Skydefort afhentes inden Torsdag Aften hos Bestyrelsens Formand Hr. Jens Preiskler og betales med 16 Sk.

Foreningens Rifler staaer til Afbenyttelse.

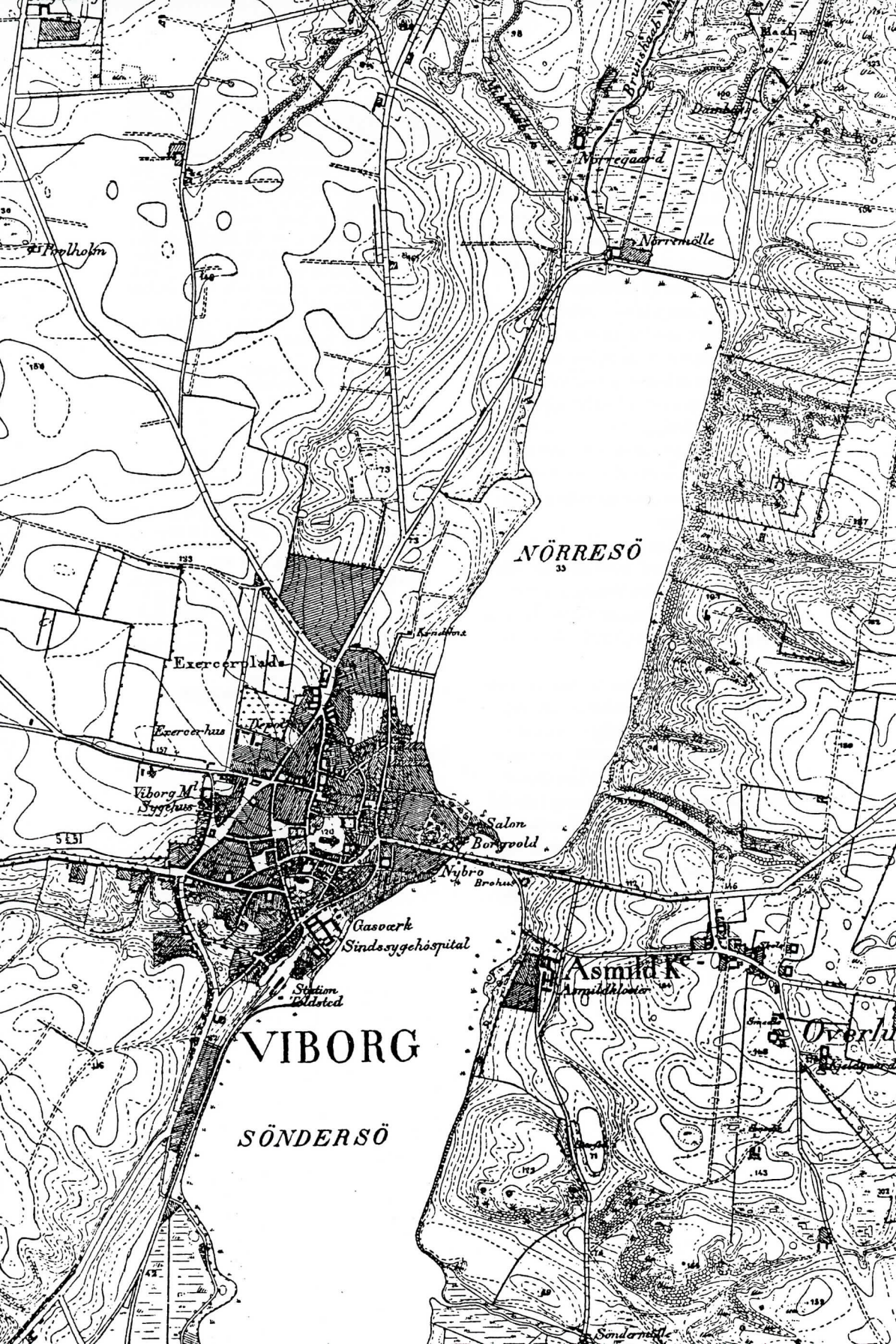
Samlingsstedet er paa Raadstuen om Morgenen Kl. 7½, hvorfra afmarscheres Kl. 8 præcise. Enhver, der interessere sig for Selskabets Virksomhed, indbydes til at overvære Festen.

Efter endt Skydning vil der blive afholdt Festsmaaltid, hvortil Indbydelse vil udgaae.

Viborg, den 6te October 1863.

Bestyrelsen.

Udklip fra „Viborg Stiftstidende“.

VIBORG
SÖNDERSÖ

NÖRRESÖ

Panholms

Nørregård

Nørresølle

Exercerplads

Exercerhus

Viborg M^t
Sygehus

Salon
Borgvold

Nybro
Brohus

Gasværk
Sindssygehospital

Station
Toldsted

Asmild K
Ampidkloster

Overh...

Søndersølle

„Riffelkytteforeningen for Viborg og Omegn“ feirede igaar sin første Præmiefydning, hvis Resultat vidnede om at de stedsbundne Døvelser — uanset den korte Tid siden Foreningens Oprettelse og den stærke Blæst igaar, der meget generede Skydningen — havde baaret gode Frugter. Der blev paa 300 Alens Distance skudt 6 Skud pr. Mand til en Stive, hvis Centrum talte 4 Points og som Præmier vare udsatte: 1ste Præmie 1 Minieriffel (Kjænket af Indenrigsministeriet) og 7 Dito, bestaaende af 7 Sølvbægere af forskjellig Værdi. 1ste Præmie vandtes (paa 9 Points) af Malerlærling B. Skov, 2den Pr. Kæbslager-svend Bøjlum, 3die Pr. Skomagermester Th. Christensen, 4de Pr. Skomager-svend B. Torp, 5te Pr. Smedkerl. Borreschmidt, 6te Pr. Landmand Petersen, 7de Pr. Skomager-svend Edoard Hammershøj og 8de Pr. Skomager-svend F. Johansen, der, efter endt Skydning, paa Byens Raadshue overtraffes Præmietagerne af Stiftamtmanden, Kherre Bretton. — Festsigheden for-sattes derefter igaar Aftes ved en smukt arrange-ret Souper i „Viborg Klubs“ Lokale, hvori ogsaa ikke saa af Foreningens saafaldte „passive“ Medlemmer deltog, og hvorved saavel Vædre som Ungre, under Indfydelsen af en rigtig gemyt-lig Stemning ypperligt enedes om Alle at være „active“. Der blev herved udbragt en Mængde Skaaler, af hvilke vi vilde udhæve 1) for Kon-

gen, 2) for Fædrelandet, 3) for den viborgske Riffelkytteforening, 4) for Indenrigsminister Lehmann, Riffelkytteforeningernes varme Befordrer, 5) for Ministeriet med Hensyn til dets nye For-satningsforflag, 6) for den danske Gane, 7) for Landsoldaten, 8) for Sømagten, 9) for vore scan-dinaviske Brødre, 10) for Islænderne, 11) for de engelske Journalister, der i den senere Tid djærvt have udtalt sig for Danmark, 12) en Min-destaal for vore i sidste Krig faldne Brødre, 13) for den af den skandinaviske Sag høit fortjente Red. og Digter G. Ploug, 14) for de idag hel-dige Riffelkytter, 15) for Damerne, 16) for Ri-ffelkytteforeningens Bestyrelse.

Det fortjener at bemærkes, at ved Skydningen tilfaldt der 3 af Bestyrelsens Medlemmer hvet-en Præmie, men at disse renoncerede herpaa til Fordeel for Foreningens „active“ Medlemmer, hvorefter Skydning paany herom foregik. — Sluttelig udtale vi det Haab, at Riffelkyttefor-eningens Betydning og Vigtighed her og i Om-egnen maa blive mere og mere erkjendt, saa at Foreningen ad aare maa erholde en god Tilvæxt saavel af „active“ som „passive“ Medlemmer. — Foreningens Bestyrelse bestaaer fortiden af Dhrr. Brandcapitain, Kjøbmand J. Preisler (Formand), Inspecteur Hansen, Kjøbmand Vater og Handels-betjent Thranum.

Udklip fra „Viborg Stiftstidende“.

Bykort fra tiden omkring stiftelsen af foreningen.

1867-1884

Foreningen genopstår

Efter krigen i 1864 gik der et stykke tid, hvor der ikke skete noget omkring skytteforeningen i Viborg.

Hvis vi ser bort fra det mislykkede forsøg fra 1865, skal vi helt frem til den 23. maj 1867, før der atter sker noget. Denne dag kunne man i Viborg Stiftstidende læse om genoptagelse af skydning i Viborg.

Det første bestyrelsesmøde, hvorfra der findes referat, er den 7. juni 1867. Heraf fremgår det, at foreningsbestyrelsen bestod af:

Formand:	Byfoged Kock
Viceformand:	Kancelliraad Finsen
Kasserer:	Fuldmægtig Frost
Sekretær:	Fuldmægtig Wulff

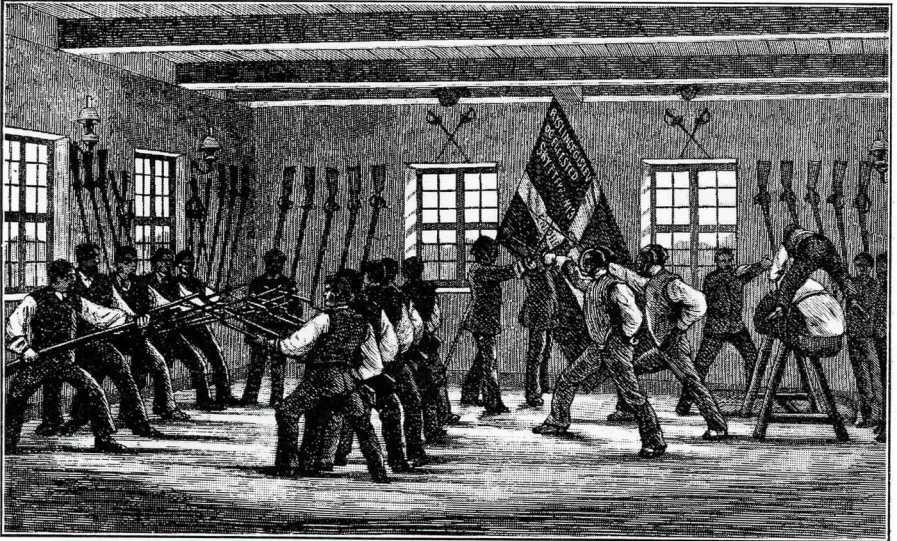
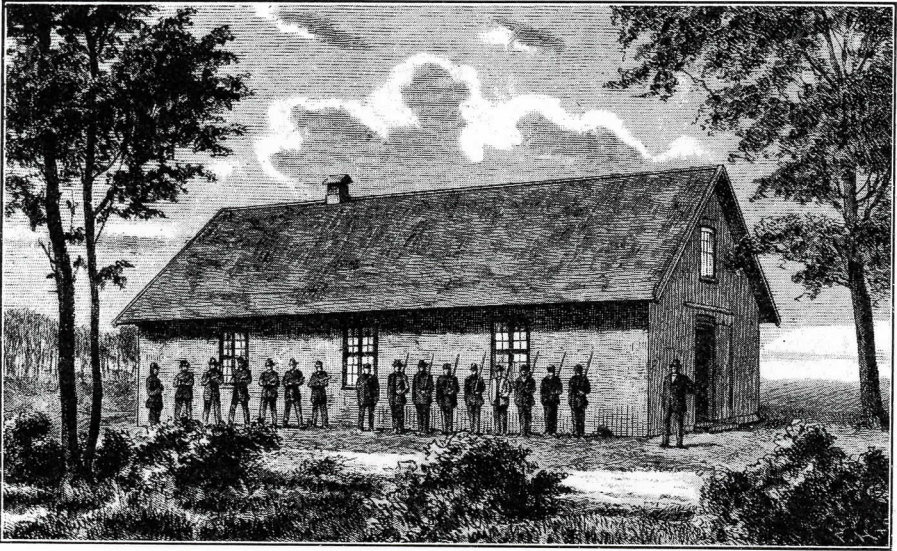
Navnet var ikke længere Riffelskytteforeningen for Viborg By og Omegn, men ændret til Viborg Byes Skyttekreds. Med hensyn til skydebaner var der også tale om ændringer. Det er ikke muligt at bestemme det nøjagtige tidspunkt for æn-

dring af skydested; men i Viborg Stiftstidende den 5. oktober 1868 omtaltes stedet som »... den sædvanlige øvelsesplads på den anden side af søen«, hvilket må formodes at være banerne i Helvegssdalen. Det er derfor sandsynligt, at man har brugt disse baner fra 1867.

I perioden april-oktober holdt man øvelse hver søndag morgen fra kl. 06.00. Om der var tale om andet end skydeøvelser fremgår ikke af dette referat.

Den 6. august 1867 besluttede man at afholde en ekstraordinær generalforsamling for at få foreningens love vedtaget. Samtidig ændredes bestyrelsen, således at der kom en ny viceformand og kasserer (se oversigten over bestyrelsesmedlemmer bag i bogen).

Noget af det første, bestyrelsen gjorde, var at ansøge Centralkomiteen i København om lån af 70 geværer til eksercits, og da man i september 1867 fik bevilget de 70 geværer, var det under forudsætning af, at man *ikke* skød med dem. Der var tale om gamle glatløbede geværer fra

Et eksempel på hvordan man dyrkede eksersits i Skytteforeninger. Billederne er fra Ryslinge men kunne lige så godt have været fra Viborg.

hærens depoter. De har næppe været meget beventd som våben; men der måtte som sagt ikke skydes med dem i skytteforeningerne, og de skulle leveres tilbage i samme stand, som de var udliveret i.

Hvorledes kredsens øvelser afvikledes på dette tidspunkt vides ikke; men foreningen afholdt sin anden præmieskydning den 6. oktober 1867. Her var der 6 præmier i alt. En præmie til en værdi af omkring 6 rigsdaler* til delingsførerne, der skulle skyde på 300 alen (188,34 meter), en præmie til 6 rigsdaler skulle være fælles for de to delinger, de menige skytter var opdelt i, og endelig var der to præmier til hver delings bedste og næstbedste skytte. De menige skytter skød kun på 100 alen (= 62,78 meter), men i frit anslag som delingsførerne.

Den 29. august 1867 oplystes det i Viborg Stiftstidende, at Viborg Skyttekreds havde 70 medlemmer, hvilket ikke har været nok for bestyrelsen, idet man den 9. september i samme avis opfordrede folk til at indmelde sig i kredsen.

Ved præmieskydningen året efter var der 60 deltagere. Man afsluttede skydningen med middag og præmieuddeling for 100 deltagere på Salonen.

Når der var skydeøvelse, kom skytterne ikke kørende i hver sit køretøj, eller når det passede den enkelte. Man mødtes et sted i byen, hvorfra man marcherede til skydebanerne. For at dette kunne ske på en ordentlig måde, holdt man øvelser i eksercits. Et andet argument for at øve eksercits (geværgreb) var, at det styrkede muskulaturen. Man skød fortrinsvis i stående skydestilling (frit anslag), som man gjorde i hæren – en

relativ krævende stilling. Når der var eksercits, blev der øvet såvel geværgreb som evolering. Evolering er betegnelsen for eksercits, når delingen er i bevægelse – altså march, ud- og indsvingning med sektioner, rodemarch, opmarch i sektioner og bagom opmarch fra sektionkolonne. Den øvrige eksercits bestod i opstilling i to geledder, ret- og rørstilling, træd an og træd af, gevær i hvil fra gevær ved fod, samt gevær i højre hånd – og omvendt. Eksercits fortsatte man med til omkring 1879, hvor den udgik af den »Haandbog for Skytteforeningerne«, der blev udsendt af Overbestyrelsen i København. At der var tale om en noget strengere disciplin end den, vi kender i dag, ses af, at man i 1868 indførte såkaldte mulcter (bøder). Ved for sent fremmøde til øvelserne skulle skytten betale 4 skilling, og når der var tale om udeblivelse uden forud gyldig afmelding, skulle der betales 8 skilling. Man fik dog en advarsel ved første forseelse.

Eksercitsen var kun en del af det militære præg, der var over skyttekredsene. Formålet med foreningerne var at træne og forberede unge mennesker til militærtjeneste. Skytterne var organiserede delingsvis. Der var 2 delinger i Viborg Skyttekreds frem til 1881, som hver havde mindst 2 delingsførere. Selv skydningen var under kommando. Skytterne skød i begyndelsen et skud, fik markering og trådte så tilbage for at lade skytten bagved gå frem for at skyde sit skud.

I 1869 rykkede man ved præmieskydningen ud på 400 alen (= 251,12 meter) for delingsformændene (delingsførerne) og 300 alen for de almindelige skytter. Delingsformændene skød 10 skud med frit anslag, og de almindelige skytter skulle skyde 5 skud med blandet anslag, 3 skud skulle skydes støttet og 2 skud frit. Den støttede stilling var knælende, da

* 1 rigsdaler = 6 mark a 16 skilling, dansk mønt fra 1854 til 1875, hvorefter kronen indførtes.

man endnu ikke benyttede den liggende skydestilling.

I 1869 fik kredsen ny formand, idet byfoged Kock trak sig tilbage pga. dårligt helbred. Oberst de Klöcker blev ny formand, og i hans formandsperiode tog Viborg Skyttekreds det endelige initiativ til at få oprettet Viborg Amts Skytteforening med de Klöcker selv som den første amtsformand.

Alle skyttekredse, ja, alle foreninger og institutioner med respekt for sig selv, havde en fane. Der gik imidlertid et stykke tid, inden man fik respekt for sig selv i Viborg Skyttekreds. Byens borgere gav Viborg Byes Skyttekreds dens første fane. Fanen blev overrakt og indviet den 15. september 1869 ved en festlig lejlighed på Salonen.

Man startede tidligt med gymnastik og andre aktiviteter i Viborg Skyttekreds. Allerede i november 1867 var man ikke blot i fuld gang med gymnastik, men også med sangøvelser. Man havde ansat overspillemand Marquard til sangundervisning for 25 rigsdaler. Man afholdt gymnastikøvelserne hver onsdag aften kl. 20.00 i Latinskolens (Katedralskolens) gymnastiksal, (den røde bygning der vender ud mod Latinerhaven, i dag ejet og anvendt af Viborg kommune). Sangøvelserne foregik til at begynde med i lokaler på Latinskolen; men man kunne ikke synge ordentligt i uopvarmede lokaler, så efter et stykke tid flyttede man til lejede lokaler andetsteds i byen.

Når Viborg begyndte tidligt med gymnastik og egentlig undervisning i skyd-

Foreningens fane er en kopi af den originale fane fra 1869 som i dag befinder sig hos konservatoren på Viborg Stifts Museum.

ning, skyldtes det, at Viborg var en garnisonsby med uddannede instruktører i både skydning og gymnastik. Ifølge D.D.S.G. & I.'s 100 års jubilæumsbog, kom man de fleste steder i Danmark først rigtigt i gang med gymnastikken i 1880'erne.

Vi har desværre et stort hul i vor viden om, hvad der egentlig skete i Viborg Skyttekreds i perioden fra 3. maj 1872 til 28. april 1879. Så vidt man kan se af medlemstallene, gik det meget tilbage i 1870'erne. Med 14 aktive skytter nåede foreningen medlemsmæssigt sit absolutte lavpunkt i 1877. Hvad dette så skyldtes er usikkert. Der kan have været problemer med at skaffe rifler nok. Det var nemlig et udpræget problem for skytteforeningerne helt op i 1880'erne. Det kan også skyldes manglende ledelse (ingen bestyrelsesmøder 1872-1879, hvis man tør stole på forhandlingsprotokolten), eller manglende agitation for sagen.

I 1872 lånte kredsen en bagladeriffel (Remington model 1867) og fik 200 patroner af Centralkomiteen (Overbestyrelsen) i København. Hvornår denne model 67 vandt indpas i Viborg Skyttekreds er uklart. Man har sikkert brugt taprifler eller skytteforeningsgevær model 1861 et godt stykke på den anden side af 1880. (Se evt. afsnittet om reglementerede rifler).

Skytterne skød i klasserne 1, 2, 3, samt friskytteklassen, der også kaldtes for klasse 4. Reglerne, eller det program, man gik frem efter, så således ud:

Klasse 1

Afstand	Skudantal
100 alen	10 skud
200 alen	10 skud
300 alen	20 skud
400 alen	20 skud

Klasse 2

Afstand	Skudantal
400 alen	10 skud
500 alen	10 skud
600 alen	15 skud
700 alen	10 skud
800 alen	15 skud

Klasse 3

Afstand	Skudantal
400 alen	10 skud
600 alen	10 skud
800 alen	10 skud
900 alen	10 skud
1000 alen	20 skud

(1° betyder 1 alen = 0,6278 meter)

En skytte skulle for at rykke fra klasse 1 op i klasse 2 opnå 150 points, for at rykke op fra klasse 2 til klasse 3 opnå 120 points og endelig for at rykke fra klasse 3 til klasse 4 opnå 100 points. Når skytten kom i klasse 4, skulle han skyde på 400, 600, 800 og 1000 alen – 15 skud på hver afstand. Det må dog tilføjes, at man mange steder ikke kunne skyde på de længere afstande, da det var både svært og dyrt at finde passende arealer. Dette gjaldt også for Viborg. Her skød man indtil perioden i Undallslund ikke på længere afstande end 400 alen. Den kritiske læser vil måske stille sig det spørgsmål, hvorfor pointkravene for oprykning til de højere klasser falder i stedet for at stige? Problemet var, at man dengang skød på forskellige afstande, og derfor med forskellige sværhedsgrader og skiver, alt efter klasse. Det var altså ikke som i dag, hvor alle skyder samme program, og rykker op efter pointantallet.

Reglerne blev i 1872 ændret både med hensyn til skiver og klassekrav. Fra at have haft 5 forskellige skiver gik man over til kun at benytte 3. (Se evt. afsnittet om skiver).

Ved øvelserne skød hver skytte 5 skud, 4 skud i frit anslag (frit stående) samt 1 skud knælende. Disse 5 skud kaldtes dengang for friskud – de var gratis. Hvis skytten ikke ville lade sig nøje med friskuddene, kunne han købe ekstraskud (købeskud). Det har ikke været særlig udbredt i denne periode. I 1883 blev der i Viborg Skyttekreds solgt for 24 kr. købeskud, hvilket svarer til 480 skud. Det lave antal købeskud hænger sikkert sammen med, at 96 af de i alt 107 skytter, der var medlemmer i 1883, var yngre skytter. De yngre skytter havde sikkert ikke råd til at købe ekstraskud. Hvis nogen skulle være i tvivl, så var købeskuddene et tilbud til dem, der ville være bedre skytter.

I 1883 gik man over til at betale for markering – 1. og 2. deling skulle betale 50 øre, medens 3. og 4. deling (de yngre skytter) skulle betale 25 øre for at slippe for selv at skulle markere.

Dengang foregik markeringen ikke som nu. For det første skød man på tredelte firkantede skiver. Man havde ingen markørgrav, men kun markørdækninger ved siden af skiverne, og endelig brugte man ikke markørstokke. Når et hold skytter havde afgivet et skud, blev der ringet med en klokke i markørdækningen. Denne klokke var forbundet med en 100 til 400 alen lang snor – alt efter banens længde. Markørerne gik frem til skiverne, og viste skuddenes placering og værdi med kulørte flag. Skytten fik 1 point, eller et »øjje«, som det også kaldtes, for hver træffer (hvert skud, der ramte skiven) + skudværdien. Et pletskud gav frem til 1872 4 point. Efter reglerne fra 1872 fik man 4 point for et pletskud + 2 point pr. træffer, i alt 6 point.

Viborg Skyttekreds levede en hensygnende tilværelse fra midten til slutningen

af 1870'erne. Man nåede helt ned på 14 aktive medlemmer i 1877. Omkring 1879 fik kredsen imidlertid en kraftfuld og foretagsom kredsbestyrer (formand) i møllejejer Villesen.

I hans formandsperiode fik kredsen en opblomstring. Det var ikke kun skydningen, der gik frem, men også gymnastikken. Der blev på et ukendt tidspunkt før 1884 oprettet en såkaldt ungdomsskole. Første omtale af ungdomsskolen er den 16. marts 1884. Det var drenge i alderen 6-14 år, der øvede gymnastik.

Det var småt med gymnastikredskaber i de første mange år. Der blev først givet penge til gymnastikredskaber fra staten til overbestyrelsen i finansåret 1880-1881, så mange kredse øvede gymnastik på den bare mark og uden redskaber. Dette er også forklaringen på, hvorfor man kun øvede den danske militærgymnastik. For at skaffe penge til redskaber holdt Viborg Amts Skytteforening i 1882 en bazar i Viborg. Denne bazar gav et overskud på 1.110 kr. Disse penge blev fordelt efter medlemstal, så Viborg Skyttekreds fik 250 kr., medens resten fordeltes mellem de øvrige 20 kredse i amtet. Den 29. april 1883 frigjordes kredsen økonomisk fra Viborg Amts Skytteforening, men var selvfølgelig organisatorisk tæt forbundet med denne. Viborg Skyttekreds ændrede sig også organisatorisk omkring dette tidspunkt. Da der i 1882 var over 100 medlemmer (122), ændredes kredsen fra 2 til 4 delinger.

Man havde haft problemer med at blive på skydebanerne i Helvegssdalen. Hvor længe disse problemer har stået på vides ikke, men i 1879 besluttede bestyrelsen at ansøge om nye skydebaner. Først den 25. april 1881 besluttede man at flytte skydebanerne fra Overlund til sumpene nord for Nørremølle. Der blev i 1882 afsat 50 kr. til skiver og opførelse af

to jordvolde med forbindelsesgrøft, samt 100 kr. til et skur. Der blev indkøbt 4 jernbaneskure, der sandsynligvis har været brugt som skydehuse. Banerne blev kun midlertidige. Man afholdt den årlige præmieskydning på de militære skydebaner i Undallslund allerede det første år, der var baner ved Nørremølle. Man besluttede dog at beholde banerne ved Nørremølle for året 1882 og 1883, men afholdt som i 1881 de årlige præmieskydninger i Undallslund. Der var ved præmieskydningen den 24. september 1882 180 skytter, der hver skød 5 skud på 300 alen. Året efter, den 25. juli

1883, var der for første gang gymnastikopvisning ved den årlige præmieskydning i Undallslund.

Den 16. marts 1884 blev det foreslået også at holde øvelsesskydningerne i Undallslund, hvilket hermed blev permanent. Allerede den 6. august 1884 vedtog bestyrelsen at sælge nogle af rekvisitterne fra banerne ved Nørremølle. Dette kunne tyde på, at man regnede med enten at kunne blive i Undallslund, eller at man ikke ønskede at vende tilbage til banerne ved Nørremølle. Hermed var skyttekredsens baneproblemer løst for de næste 73 år.

1884-1914

Fremgangstider

Denne periode begyndte ikke specielt heldigt for skyttebevægelsen i Danmark, idet Riffelloven af 5. maj 1885 gav store problemer for skytteforeningerne i nogle amter. Der var imidlertid ingen problemer i Viborg amt. Amtsskytteforeningen i Viborg indsendte den 16. juni et »andragende« om fortsat at måtte skyde. Man fik denne tilladelse allerede den 29. juni, så skydningen kunne fortsætte. Riffelloven blev ophævet den 15. april 1887.

Villesen, der var blevet formand for kredsens omkring 1879, forblev på denne post til 1895. I denne periode fik man mange nye medlemmer, specielt blandt de yngre skytter. Da Villesen blev formand, var der 6 ældre og 17 yngre skytter i kredsens. I 1882 toppede man medlemsmæssigt i denne periode med 12 ældre skytter og ikke færre end 102 yngre skytter. Herefter gik det desværre ned ad bakke. Da Villesen forlod posten som formand, var der kun 53 aktive skytter tilbage – 27 ældre og 26 yngre.

Ungdomsskolen, der sandsynligvis

blev oprettet omkring 1879-1884, dyrkede primært gymnastik, men begyndte senere at skyde. Først skød drengene med luftbøsse, siden med både salonrifel og gevær model 67 på de korte afstande. Første gang, ungdomsskolen nævnes, er i 1884, hvor det blev foreslået at give 20 af drengene i ungdomsskolen 500 friskud (gratis skud) med karabin. Om dette forslag gik igennem vides ikke, så man fortsatte med gymnastik og måske skydning med luftbøsser. Ungdomsskolen indviede sin fane under en præmieskydning i Undallslund den 2. september 1888. Her deltog 54 elever af ungdomsskolen, der skød med »vindbøsse« (luftbøsse). Ved præmieskydningen den 1. september 1889 deltog der 48 drenge, der skød med luftbøsse. I *Dansk Skyttetidende* 1889 nr. 157 kunne man læse, at Ungdomsskolen havde 93 elever i alderen 6-14 år, og at den var delt op i 2 klasser. Denne ungdomsskole ophørte med at virke på et eller andet tidspunkt mellem 1893 og 1907. Den

genoprettedes i 1907. I den nyoprettede ungdomsskole, der havde 80 medlemmer, skød man med salonriffel på 100 m. Kredsen fik tilladelse til at bruge Regimentets skydebaner på eksercerpladsen. I 1910 klagede bestyrelsen sin nød over, at ungdomsskolen var gået ned i medlemstal pga. Frivilligt Drenges Forbund. I 1911 var der 69 drenge, og i 1912 kun 16. Denne drastiske nedgang kan skyldes, at man i 1911 dannede en overgangsafdeling for drenge i alderen 14-18 år, så nogle fra ungdomsskolen statistisk flyttedes over i Viborg Skyttekreds. Nedgangen blandt medlemmerne fortsatte. De sidste oplysninger er fra 1916, hvor der er opført 2 medlemmer.

I 1886 begyndte man at holde gymnastikopvisning i april måned. Her viste skytterne (gymnasterne), hvad de havde arbejdet med gennem vinteren – og hvor gode de var blevet. Det var samtidig en konkurrence om præmier. Der var betalende tilskuere, der i entre måtte betale 35 øre for voksne og 20 øre for børn. Samtidig inviteredes nogle af byens prominente personer.

Villesen var som sagt en god mand for både gymnastikken og skydningen. I hans formandsperiode blev kredsen repræsenteret ved store stævner som den skandinaviske skyttefest i Stockholm i 1885, hvor 8 skytter fra Viborg Skyttekreds repræsenterede Viborg Amts Skytteforening. I 1892 afholdtes den skandinaviske skyttefest i Kristiania (det nuværende Oslo). Der blev atter sendt 8 skytter til dette stævne fra Viborg Skyttekreds. De medvirkende var sagfører H.F. Andersen, skomager Jens Hansen, adjunkt A. Lomholt, stabssergent L. Vammen, sergent P. Pedersen, karetmager E. Olsen, købmand Hans Munch og fuldmægtig Hørning.

Man kunne også arrangere større skyd-

ninger i Viborg. Den 8. september 1891 afholdt Viborg Skyttekreds en kapskydning mellem Holstebro, Randers og Viborg – en slags forløber til de senere byskyttestævner. De fremmede skytter blev modtaget på banegården med fuld musik. Herfra marcheredes til Salonen, hvor man drak morgenkaffe. Derfra blev man ledsaget af musik til arkivbygningen, hvorfra der marcheredes til skydebanerne i Undallslund. Der deltog 11 skytter fra Holstebro, 19 fra Randers og 24 fra Viborg. Skydningen endte med, at Viborg vandt holdskydningen, og adjunkt Lomholt blev individuel vinder. Efter skydningen var der arrangeret en fællesspisning.

I 1892 var Viborg Skyttekreds medarbejder af en stor byfest på Borgvold i anledning af »Europas svigerfader« kong Christian IX's og dronning Louises guldbrillup den 26. maj. Samme år holdt man kredsens 25 års jubilæum, hvilket vil sige, at man regnede 1867 som kredsens stiftelsesår.

På et bestyrelsesmøde den 12. februar 1894 vedtog man at afholde salonskydning i Bloch-Nielsens sal 1 eller 2 gange ugentligt. Stabssergent Vammen skulle skaffe de fornødne rekvisitter og ammunition, og første skydedag var planlagt til søndag den 18. februar kl. 16.30. Vi ved ikke, om man kom i gang med at skyde 15 m, med salonriffel. Der er ingen omtale af skydning med salonriffel de næste mange år.

Efter Villesen kom adjunkt Lomholt til som formand. I hans første formandsperiode, der strakte sig fra 1895 til 1902, kom der gang i samarbejdet mellem de jyske byskytter. På den tid var der stor forskel på konkurrenceskytternes niveau på landet og i byerne. For at få bedre konkurrence begyndte byskytterne at holde en årlig kapskydning, som det

kaldtes. Det første byskyttestævne blev afholdt i Randers i 1895. Ved dette og det næste stævne vandt Viborg Skyttekreds holdskydningen, der blev gennemført på 250 m. Hovedskydningen blev i 1895 vundet af Viborg-skytten J. Hansen og i 1896, hvor skydningen afvikledes i Århus, blev både hovedskydning og mesterskab vundet af I.C. Nielsen fra Viborg. Herefter blev der afholdt byskyttestævne hvert år med undtagelse af nogle få, i hvilke der afholdtes store danske skyttefester. Det tredje byskyttestævne blev holdt i Viborg den 17. juli 1898. Her blev Viborg kun nr. 5 af 9 deltagende bykredse. De to første års succes varede kun kort. Det lykkedes først for Viborg Skyttekreds at vinde holdskydningen ved byskyttestævnet i 1918. Individuelt var der Niels Laursens sejr i mesterskabet ved byskyttestævnet i Århus i 1909. Ellers blev de individuelle mesterskaber vundet og domineret af mesterskytten læge L.J. Madsen, Randers. Det blev en dyr fornøjelse for Viborg Skyttekreds at holde byskyttestævnet i 1898. Stævnet gav et underskud på 600 kr. som man måtte tage et lån i Handelsbanken for at dække. Der var skydning i Undallslund og gymnastik på Borgvold. Til lejligheden havde man fået lavet 10 sølvmedaljer og 20 broncemedaljer med Viborg byvåben som forside.

I 1893 tog kredsen navneforandring til *Viborg og Omegns Skytteforening*. Dette skyldtes, at 1. kreds (Viborg) og 7. kreds (Viborg Vestermark) sammensluttedes. Der havde allerede fra 1887 været et samarbejde mellem de to kredse. Hvor længe dette stod på er uvist, sandsynligvis er 7. kreds med tiden helt blevet »opslugt« af Viborg Skyttekreds.

For Viborg Byes Skyttekreds blev året 1884 begyndelsen til en lang periode med faste skydebaner i Undallslund –

helt frem til 1957. At der i begyndelsen var uklarhed, om man kunne benytte banerne, efter at militæret var fraflyttet dem, og at der fra århundredskiftet og frem til 1957 var store problemer med at beholde banerne, er så en anden sag. Hvert år ansøgte bestyrelsen om byrådets tilladelse til at skyde på banerne, og den fik tilladelsen i denne periode.

Fra 1884 til 1914 gennemførtes der store forbedringer på foreningens baner. Omkring 1910 udbyggedes banekapaciteten betydeligt, så Viborg havde det bedste skydeanlæg i hele landet. Efter Dansk Skytte Unions oprettelse i 1913 afholdt unionen nogle af de første danske udendørsmesterskaber i Undallslund, netop på grund af de gode baneforhold. Der blev også her afholdt mange udtagelsesskydninger til landsholdet, der blev sendt til de olympiske lege og verdensstævnerne (sådan kaldtes verdensmesterskaberne dengang).

Organisatorisk blev Viborg Amts Skytteforening ændret i 1898. Der blev oprettet 6 hovedkredse, og Viborg Skyttekreds kom i 6. hovedkreds. Hovedkredsnumrene blev tildelt ved lodtrækning. Da Salling Land brød ud af Viborg Amts Skytteforening i 1906, ændredes 6. hovedkreds til 5. hovedkreds. Denne betegnelse har man bibeholdt til vore dage.

I 1899 overtog Viborg Amts Skytteforening 27 skiveopstillinger (baner) i Undallslund. Senere i 1910 blev hele baneanlægget udvidet og moderniseret, hvorefter banerne i Undallslund tilhørte Viborg Amts Skytteforening og Danske Skytters Private Forening i fællesskab.

I 1893 havde man skudt på afstande fra 100 til 600 alen (62,78 til 376,68 meter) i modsætning til f.eks. 1891, hvor man havde skudt på afstande fra 100 til 1000 alen (62,78 til 627,8 meter).

I 1894 gik man fra alen over til metermål. Man skød nu på følgende afstande:

- 100 m, (før 159 alen) mod skive nr. 1.
- 200 m, (før 319 alen) mod skive nr. 1.
- 250 m, (før 398 alen) mod skive nr. 1.
- 400 m, (før 637 alen) mod skive nr. 2.
- 500 m, (før 797 alen) mod skive nr. 2.
- 600 m, (før 956 alen) mod skive nr. 3.

Samtidig havde man forøget antallet af inddelinger på skive nr. 1, så det nu var en ottedelt skive med tillæg af 2 points pr. træffer. Et »pletskud« gav herefter 10 points. En af grundene til denne fornyelse var, at gevær mod. 89, der var et bedre våben end det gamle Remington mod. 1867, efterhånden blev mere udbredt. Ved samme lejlighed indførte man medaljeskydning – noget à la vore dages nåle (friskytte, guld, sølv osv.) indenfor D.D.S.G. & I.

Det gik knap så godt med gymnastikken. Efter at Villesen havde forladt kredsen, mistede skytterne interessen for gymnastik. I sæsonen 1899-1900 havde man ikke afholdt gymnastik på grund af manglende tilslutning.

I 1902 overtog P.K. Jensen posten som formand for Viborg Skyttekreds. Han var en meget populær mand; men han har egentlig ikke efterladt sig et spor eller et mindesmærke som andre af kredsens formænd. Dette skal hverken opfattes som en kritik eller en påstand om, at P.K. Jensen var en dårlig formand. Man kan blot konstatere, at der er tale om en stille periode i kredsens historie, hvor man ikke afholdt kæmpestævner, men stille og roligt arbejdede videre i kredsen. I denne periode steg antallet af aktive skytter en anelse, medens de passive medlemmers antal fordobledes. Da tandlæge Axel Schröder overtog formandsposten i 1907, var der 117 medlemmer i Viborg Skyttekreds.

I 1909 havde skytteforeningerne en ny ringskive på prøve. Man havde i et stykke tid haft diskussioner om, hvilken skive der var mest retfærdig. Efterhånden vandt fortalerne for ringskiven tilslutning, så man i 1909 lavede frivillige forsøg. Det var kun nybegynderne (klasse 1), der skulle skyde på den nye skive. Fra 1910 blev ringskiven indført i Viborg Skyttekreds. På illustrationen kan man se, på hvilken måde ringskiven adskiller sig fra den rektangulære skive. Figur 1 er skive nr. 1 og figur 2 er skive nr. 2.

I 1910 omtales pistolskydning for første gang i kredsen. Det var dog en ret useriøs afholdelse af pistolskydning, idet der var tale om en festskydning – altså ligesom vores brug af den 20-delte trekant eller den ovale norske skive.

Den jyske skytte og gymnastikfest i 1911 blev afholdt i Viborg den 1. og 2. juli. Anledningen til denne fest var de danske Skytteforeningers 50 års jubilæum. Der blev skudt på 200 m og 250 m, samt en festskydning på 600 m. Der blev skudt i tre stillinger, hvilket stadig var voveligt på dette tidspunkt. Københavns Amts Skytteforening turde f.eks. ikke afholde sin konkurrence med skydning i tre stillinger samme år. Der blev skudt i Undallslund og holdt gymnastikkonkurrencer i »Eksercerhuset«. Gymnastikken skulle have været afholdt på Borgvold; men på grund af dårligt vejr blev denne del af stævnet forlagt til »Eksercerhuset« på Rødevej. Der deltog ca. 800 skytter og 400-500 gymnaster. Skydningen afsluttedes allerede kl. 12.00 søndag middag. Søndag eftermiddag startede en folkefest på Borgvold med omkring 400 deltagere. Her blev der holdt de sædvanlige taler til kongen, fædrelandet, skyttesagen osv., og der blev ved samme lejlighed uddelt præmier.

Byskyttestævnet i 1912 blev afholdt i

Viborg den 14. juli. Her sejrede Frederikshavn Skyttekreds i holdkonkurrencen og læge L.J. Madsen fra Randers i den individuelle hovedskydning og mesterskab.

Som et flot punktum for denne periode er afviklingen af verdensmesterskaberne i Viborg i 1914. Den 24. november 1911 holdt man en ekstraordinær generalforsamling for at få bemyndigelse til at holde verdensmesterskaberne for 1913. Man fik generalforsamlingens godken-

delse, og bestyrelsen gik på med krum hals. Den 29. februar 1912 kunne Niels Laursen vise en tegning af banerne og festpladsen, så man arbejdede hurtigt.

Stævnet blev det sidste inden 1. verdenskrig og blev rost for at være veltilrettelagt og -afviklet. Stævnet havde trods placering i en jysk provinsby evnet at samle det største deltagerantal ved et VM indtil da. Se i øvrigt mere om VM 1914 i afsnittet om store stævner i Viborg.

1914-1940

Svære tider

Perioden 1914 til 1940 må karakteriseres som noget svingende, men med nedgang som et kendetegn.

Under første verdenskrig faldt medlemstallet, hvilket sikkert skyldtes ammunitionens fordyrelse, samt indkaldelse af en del af kredsens medlemmer til sikringsstyrken. Der var generelt problemer med at skaffe ammunition i Danmark; men der er ingen tegn på desideret mangel på samme i Viborg Skyttekreds. Tværtimod stillede Viborg Skyttekreds sig til rådighed som vært for byskyttestævnet i 1916, som ellers var aflyst på grund af ammunitionsmangel i skyttekredsen i Fredericia.

Kort efter eller under verdensmesterskaberne i Viborg blev en del af de internationale skytter indkaldt til deres respektive landes hære. Dette gjaldt også for de to verdensmestre René George og Conrad Stäheli, skæbnesvangert for førstnævnte, der døde kort tid efter verdenskrigens begyndelse i skyttegravene i

Nordfrankrig. At der trods krigens alvor også var plads til humor, vidner følgende lille episode om.

En officer fra Bedfordshire-Regimentet berettede i et brev om nogle engelske soldater, der på et tidspunkt havde gravet sig ned 70 skridt foran den tyske stilling. En vittig fyr anbragte en improviseret skydeskive over brystværnet, og tyskerne skød på den. Englænderne markerede træfferne, idet de hilste centrumskud med bifald. Efter et stykke tid kom der også en skive i vejret på den tyske side, så englænderne også kunne skyde til måls. Bifald og sang lød på begge sider.

Under 1. verdenskrig var adjunkt Lomholt formand for kredsens. Efter verdensmesterskaberne var Lomholt foruden Viborg Skyttekreds optaget af det lokale rekyllkorps, hvis formand han også var. Han blev formand for et bevogtningskorps, der oprettedes i 1915. Fælles for begge disse korps var, at de benyttede kredsens skydebaner, og at bevogtnings-

korpssets medlemmer også var medlemmer i Viborg Skyttekreds, men med nedsat kontingent.

Landskyttefesten for 1915 blev aflyst og udskudt på ubestemt tid på grund af verdenskrigen. Så galt gik det dog ikke de lokale skydninger. Den årlige præmieskydning, der normalt holdtes i oktober måned, bestod i denne periode af skydningerne:

Hovedskydning A: 15 skud – 5 i hver stilling – frit gevær.

Hovedskydning B: 15 skud – 5 i hver stilling – reglementeret gevær.

Festskydning: 5 skud – fritvalgt stilling – frit gevær.

Serieskydning: 5 skud – 3 skud – stående stilling – frit gevær.

Mesterskabsskydning: 10 skud stående frit, resultatet skulle lægges sammen med skydning A og B. Nogle år trak man handicappoints fra dette resultat. Handicappoints var et 4 points tillæg for skytter, der brugte åbne sigtemidler. Fra 1919 afskaffede man de tidligere tildelte friskud – de gratis skud, skytterne havde fået ved øvelsesskydningerne.

Byskyttestævnerne afholdtes hvert år frem til 1939. Herefter var der en pause på 13 år, hvor man ikke holdt byskyttestævne. I perioden 1914-1940 blev stævnet afviklet 8 gange i Undallslund.

Viborg Skytte Forenings hold ved byskyttestævnet i Horsens i 1918. I forreste række sidder fra venstre købmand Harald Hansen, cykelhandler H. P. Pedersen, lektor Adolf Lomholt, våbenhandler Niels Laursen og stabssergent Iver Nielsen. Bagved står bøssebager A. Gertz, landmand P. Møller, benzinhandler Hans Bay og oversergent Ankjær Nielsen.

Viborg Skyttekreds/Viborg Skytte Forening vandt byskyttestævnet 5 gange og blev nr. 2 i alt 6 gange. Individuelt blev det også til adskillige sejre. Byskyttestævnet havde været domineret af læge L.J. Madsen fra Randers. I 1921 vandt Niels Laursen både hovedskydning og mesterskab (læge Madsen var dog ikke med), men året efter fik Laursen has på læge Madsen i mesterskabet, hvor Laursen fik 182 points mod Madsens 180. Der var andre Viborgskytter, som markerede sig ved byskyttestævnerne. Niels Kalhave vandt hovedskydningen i 1925, og Marius Pedersen vandt mesterskabet samme år, Harald Hansen (formanden for Viborg Skyttekreds) vandt hovedskydningen i 1927, K. Lund vandt hovedskydningen i 1931 med 144 points, og Marius Pedersen vandt mesterskabet igen i 1934.

Der havde været svingende aktivitet med hensyn til gymnastikken. Det er blevet påstået i en festtale, at skyttekredsen i Viborg ikke har haft gymnastik på programmet siden 1910. Det er ikke helt rigtigt. I 1923-1924 genoptog man gymnastik i form af danseøvelser. Hvor længe dette stod på er uvist; men skytter og gymnaster skiltes i 1929.

I 1918 lukkes der for skydning pga. skovarbejde i Undallslund, så kredsen måtte tage til takke med at skyde på banerne i Spangsdalen, hvor Asmildkredsen havde 2 skiveopstillinger. Ellers skete der ikke så meget med hensyn til baner. Man havde det dejlige skydeanlæg fra 1914 i Undallslund, som var den faste ramme om kredsen/foreningen i hele perioden.

Nedgang i medlemstallet startede efter 1. verdenskrig. Det er de unge skytter, der mangler i perioden 1919 til 1939. Der er tale om mindre fald og stigning hos de ældre skytter. Lavpunktet var 1929, hvor der var 18 ældre og 0 (nul)

ynge skytter i kredsen. Så lavt havde medlemstallet kun været en gang før i kredsens historie. Det var i 1877, hvor man var nået helt ned på 14 medlemmer.

I 1920 besluttede man at danne en forening til skydning med salonriffel og pistol. Denne forening dannedes ved årsskiftet 1920 under navnet Viborg Salon- og Pistolskytteforening. Denne forening holdt indvielsesskydning den 25. januar 1920 i Latinskolens gymnastiksal. Her skød man hver søndag formiddag fra kl. 09.00-12.00. Banerne blev benyttet frem til efteråret 1928. Gymnastiksalen skulle laves om til byens bibliotek, så man måtte flytte til nye lokaler. Det lykkedes foreningen at få stillet lokaler gratis til rådighed på A/S Chr. Kroghs Cigar- og Tobaksfabrik. Indvielsen af de nye baner skete den 27. november 1927. Man har måske afviklet skydninger her til omkring 1935. Da lejede man sig ind på Katedralskolens loft, hvor man havde to skiveopstillinger.

Fra 1928 blev der afholdt amtsskydninger med salonriffel på 50 m. Det var ikke denne afstand, man dyrkede mest i skyttekredsen. I 1928 var der afgivet 3394 skud på 250m, 696 skud på 300 m og 142 skud på 600 m.

Viborg Skyttekreds og Viborg Salon- og Pistolskytteforening blev lagt sammen i 1936. Medlemstallet var efterhånden så lavt, at der ingen mening var i, at de samme mennesker skød i 2 foreninger. Viborg Skyttekreds var i 1935 nået ned på 18 ældre og 2 yngre skytter. Da de to foreninger blev slået sammen, var deres jordiske formue følgende:

Viborg Salon- og Pistolskytteforening havde følgende værdier:

1. en forhandlingsprotokol
2. kassebog
3. medlemsfortegnelse
4. regnskabsbilag for 1930-36
5. sparekassebog lydende på kr. 27,50
6. kontanter kr. 4,00 i alt kr. 31,58
7. skydebog
8. breve (beretninger-skyderesultater)
9. 2 sølvbægre (værdi ca. 30 kr.)
10. 2 Remington salonrifler (værdi ca. 40 kr.)
11. 1 pistol (værdi ca. 50 kr.)
12. 2 faneplader
13. skydebaneanlæg på Katedralskolen (skydebord med transportapparat til dobbeltskiver, 2 kuglefangere, jernplade til dækning af taget bag skiverne. Hylde til opbevaring af skiver og elektrisk lysanlæg)
14. 2 skivekontrollører (dorne) (1 til 50 m og 1 til 15 m)
15. 2 projektører til gaslys.

Viborg Skyttekreds havde følgende værdier:

1. kredsens arkiv bestående af forhandlings- og skydeprotokoller, skydelister, regnskabs- og kassebøger m.v.
2. kredsens fane med plader, bandolier og overtræk
3. ungdomsforeningens fane med overtræk
4. kredsens kassebeholdning:
  - a. på sparekassebog kr. 221,67
  - b. kontant hos kassen kr. 144,10i alt kr. 365,77

5. kredsens våben:
  - 1 gevær 1889 ændret til gev. 1928 (nr. 85506)
  - 1 gevær 1889 i defekt stand (nr. 49916)
  - 1 gevær 1889 ændret til gev. 1928 (nr. 10854) lånt fra Viborg Amts Skytteforening.
6. materiel på skydebanen i Undall-slund:
  - 4 stk. skiveopstilling af jern
  - 6 stk. skiveopstilling af træ med stivere
  - 24 stk. skiverammer med ben
  - 6 stk. elektriske signalklokker
  - 2 stk. skilte til brug ved skydning
  - 2 stk. standere med wirer og tal til skiveafmærkning
  - 1 stk. spade.

Herudover var der markørstokke, flag, pensler, materiale til skiverne (24 stk. pap) m.m.

Ved sammenlægningen blev Viborg Skytte Forening medlem af Dansk Skytte Union, og en del skytter skød inden for Jyllands Skytte Forbund.

Medlemstallet var efter sammenlægningen øget fra 20 til 57 aktive skytter. Det varede dog kun kort. Der var nedgang i medlemstallet allerede året efter til 37 aktive skytter, og året efter fortsatte nedgangen til 35 aktive. Hvad der er årsagen til, at medlemstilgangen øges i 1939 (50 aktive skytter), kan man kun gisne om. Det er muligvis den spændte situation i Europa, der er hovedårsag til denne fremgang.

Salonriffelskydning vandt mere og mere indpas hos skytterne, og Viborg Skytte Forening klarede sig godt i konkurrencer med salonriffel. I 1938 vandt Viborg Skytte Forening således Winchesterpokalen på 50 m ved et stævne inden for Jyllands Skytte Forbund. Denne be-

drift gentog foreningen året efter. Når en inkarneret langdistanceforening som Viborg Skytte Forening gik over til at skyde mere med salonriffel end storkalibervåben, skyldtes det de strenge økonomiske forhold i 1930'erne. Salonammunitionen var billig, hvorfor skytterne naturligt valgte at skyde med denne kaliber. Det er sandsynligvis også de økonomiske forhold, der holder de unge væk fra foreningen. Hvor meget den neutrale pacifistiske holdning, der var i den danske befolkning før 2. verdenskrig, har haft af indflydelse på medlemstallet er svært at vurdere i dag.

I 1931 begyndte foreningen at afholde korporationsskydning. Korporationsskydning, var holdskydning afholdt for folk, der ikke var skytter, svarende til den nuværende firmaskydning. I 1931 deltog 21 hold fra forskellige firmaer og institutioner i Viborg i denne korporationsskydning, repræsenteret af 5 skytter på hvert hold.

Man rådede i 1933 over 12 stk. 250 m baner og 12 baner til salon (50 m baner). Man skød i denne periode mest med frit gevær i foreningen – specielt de bedste skytter. Ellers var det gevær model 89 (Kragh Jørgensen geværet fra 1889) eller model 1928 (en forbedret udgave af mod. 89 med en tyk 8 mm pibe og hul-

sigte), der benyttedes i foreningen. Der har dog givetvis været mindst en undtagelse, idet der i 1943 var en skytte ved navn Martin Tougaard, der havde en Remington model 1867. Fra 1928 var mod. 28 »skytteforeningsgeværet«. Da der efterhånden var mange »generationer« af skytteforeningsgeværer og en del ændrede/forbedrede geværer – såkaldt frie geværer foruden matchriflerne med tyrolerskæfte, snelleaftræk og dioptersigte (også kaldt frie geværer), måtte man til at bruge tillægspoints ved stævnerne. Ved byskyttstævnerne havde man indtil 1928 kun skudt med frie geværer. I 1928 blev der givet 3 points i tillæg til skytter med reglementerede geværer. I 1929 øgedes tillægget til 5 points, og i 1935 ændredes hele systemet. Nu mistede man 2 point, når man skød med mod. 28 (6,5 mm), man mistede 3 points ved at bruge frit gevær; men man fik 3 points for at skyde med gevær mod. 89. Det må have været rimelig svært at administrere og har ikke gjort det enklere at være skytte.

Fra 1932 til 1938 udsatte Niels Kalhave 3 pokaler, hvorom der skulle konkurreres på 250 m (udsat i 1932), 15 m (udsat i 1937) og på 50 m (udsat i 1938). Alle pokalerne var til ejendom, efter at have været vandrepokaler i tre år.

1940-1945

Skydning under besættelsen

Perioden 1940-1945 gav foreningen en kraftig medlemsstigning. I 1940 var der 54 aktive skytter i foreningen. Dette blev de kommende år øget, så der i 1941 var 96 aktive medlemmer og 100 i 1942. Denne fremgang stoppede – man stagne-rede – så der i 1943 kun var 90 skytter og i 1944 kun 86 skytter tilbage. Med befrielsen den 5. maj 1945 kom der atter skub i tingene. Medlemstallet steg til 138 aktive medlemmer for 1945. Der er ikke noget underligt ved disse svingninger i medlemstallene. Der var få våben i foreningen, ammunitions-mangel og endelig beslaglæggelsen af såvel de private – som foreningens våben.

Foreningen havde K. Lund som for-mand til 1942, hvor han måtte flytte med sit regiment til Nyborg. Botaniker Niels Christian Nielsen overtog posten som formand. Ellers skete der ingen særlige ændringer i foreningens organisation og administration. Den mest markante for-skel var inddragelsen af ammunition. Marius Pedersen blev valgt som ansvarlig

for ammunitionen, en sådan krævedes nemlig af myndighederne. I maj 1940 måtte bestyrelsen aflevere lister med alle foreningens og medlemmernes våben. Ifølge en bekendtgørelse fra Justitsmini-steriet af 10. maj 1940 skulle man afle-vere gevæerne. Så galt gik det ikke i første omgang. Man nøjedes med at tage bundstykkerne i forvaring, så skytterne kunne få adgang til dem, når der var konkurrence- og øvelsesskydning. I sep-tember 1940 fik man tilladelse til at fort-sætte skydningen på 15 og 50 m. I marts 1942 kom der en forespørgsel fra Viborg Terrænsportsforening om, hvordan de kunne få skydning på deres program. Re-sultatet blev, at terrænsportsfolkene blev medlemmer af Viborg Skytte Forening – B medlemmer – til et lavere kontingent. De figurerer ikke i medlemsstatistikken bag i bogen. Der var mellem 100 og 150 medlemmer fra Terrænsportsforeningen. Foreningen fik to nye æresmedlemmer, idet Niels Laursen og Niels Kalhave blev udnævnt på generalforsamlingen i 1942.

Man afviklede stadig udendørsskydningerne i Undallslund og indendørsskydningerne på Katedralskolens loft. Siden sammenlægningen i 1936 havde der i foreningen været et udtalt ønske om at få sit eget skydehus. Omkring årsskiftet 1940-1941 skete der meget. Den 21. marts 1941 blev der fremlagt en tegning til et skydehus. Man indhentede tilbud på et sådant byggeri, der kom til at lyde på 21.500 kr. for murer- og tømrerarbejdet. Denne svimlende sum turde man ikke binde an med, da man havde fået afslag fra såvel stat som kommune, så man skrinlagde byggeplanerne foreløbig. På generalforsamlingen i 1942 oprettedes en byggefond, Kontingentet hævedes med en krone, der ubeskåret gik til byggefonden. Samtidig udstyredes bestyrelsens og andre medlemmer med tegningslister, hvor frivillige kunne tegne sig for mindre og større beløb til byggefonden. Niels Kalhave tegnede sig omgående for 100 kr. om året i fem år.

Fra december 1940 øgedes antallet af skydedage fra 2 til 3 om ugen. Foreningen lånte i slutningen af 1942 18 salonrifler og havde købt to i 1941. Denne øgede aktivitet på kortdistance gav hurtigt problemer med ammunitionen. I december 1941 blev man nødt til at rationere ammunitionen, og samtidig gik man igen over til kun at skyde to gange om ugen. Der blev også skudt langdistance; men det var for besværligt på grund af de stramme regler for opbevaring af våben, bundstykker og ammunition. Resultatsmæssigt gik det godt på kortdistance. 10.-11. maj 1941 vandt foreningen for tredje gang i træk Winchesterpokalen og fik den dermed til ejendom. I 1942 vandt Viborg Skytte Forening det danske mesterskab på 50 m stående hold, og holdet blev nr. 3 ved samme danmarksmesterskab på 15 m.

Marinus Pedersen blev nr. 3 individuelt ved danmarksmesterskaberne og klarede sig specielt godt i de jyske skydninger på kortdistance.

I slutningen af 1942 var ammunitionsmanglen ved at være følelig. Der kom rationering af ammunition. Hver skytte måtte kun få 35 stk. salonpatroner pr. skydedag på 50 m banen. Den 19. oktober 1942 var al 8 mm ammunitionen opbrugt.

På grund af de vanskelige trafikale forhold besluttede man, at den årlige trekantsskydning mellem Viborg Skytte Forening, Skive Skyttekreds og Randers Skyttekreds skulle holdes som en korrespondanceskydning for de to første runders vedkommende. Den tredje runde skulle så holdes i Viborg. På grund af ammunitionsmangelen afholdt man ikke korporationsskydning i 1943.

Der skulle have været amtsmesterskaber den 29. august 1943; men de blev aflyst. I stedet kom skytterne til at aflevere deres våben til politiet. Viborg Skytte Forening og dens medlemmer afleverede 30 langdistancevåben, 44 salonrifler, samt 10.937 stykker ammunition af forskellig kaliber. Disse rifler var hermed tabt for altid. De fleste blev ført til Tyskland, hvor de enten blev brugt af den tyske værnemagt eller støbt om til andet brug. De eneste våben man fik tilbage, Niels Laursens fririfler, som kan ses på væggen i skyttehuset på Kirkebækvej, er ikke funktionsduelige, da bundstykkerne aldrig er fundet igen.

Efter denne katastrofe fortsatte man med at skyde med luftbøsser. Dette blev den 11. oktober 1944 også forbudt, så man til sidst måtte nøjes med kortspil, andespil og almindelige sociale adpreddelser for at holde sammen på foreningens medlemmer. Man holdt derfor også generalforsamlinger, som man plejede.

Planerne om egen 15 m skydebaner spøjte dog stadig. Der var forhandlinger med bestyrelsen for Håndværkerforeningen om evt. at leje kælderetagen af en bygning. Dette blev også opgivet, idet det ville koste ca. 21.000 kr. at indrette, hvilket ville give en husleje på 1.000 kr. om året. Senere, den 29. februar 1944, dukkede ideen om indretning af skydebaner i et beskyttelsesrum på domkirkepladsen op i bestyrelsen. Denne ide blev først endelig skrinlagt omkring 1952.

I maj 1944 udleveredes 208 stk. legitimationskort – de 86 til foreningens medlemmer og resten til medlemmerne i Terrænsportsforeningen.

I maj 1945 skulle man genopbygge banerne i Undallslund, der var meget medtaget efter tyskeres ødelæggelser.

Der havde været 30 medlemmer fra Viborg Skytte Forening med i Modstandsbevægelsen. Af dem faldt et medlem, kreditforeningsassistent Helmer Wøldike. Han blev af tyskerne dømt til døden for sabotage og henrettet i Ryvangen den 12. juni 1944. Wøldike havde fra januar til juli 1940 været i Finland, hvor han en del af tiden kæmpede på den finske side (og tyske side) mod Sovjetunionen. Billedet nedenfor viser Wøldike i finsk uniform. Helmer Wøldike var med i modstandsbevægelsen fra 1941, hvor han var med til at danne og opbygge organisationen Nationalt Værn. Han blev arresteret af Gestapo på sin arbejdsplads (Kreditforeningen, Viborg) den 13. januar 1944. Den 26. maj fik han sin dødsdom ved krigsretten i Dagmarhus i København, som eksekveredes den 12. juni samme år. Hans jordiske rester blev efter krigen ført til Viborg. Her blev han begravet den 23. juni 1945 på Asmild Kirkegård. De øvrige modstandsfolk i foreningen kender man ikke så meget til.

Den unge kreditforeningsassistent Helmer Wøldike, der som den første viborgenser rejste til Finland som frivillig, har allerede i nogen tid befundet sig i træningslejren, hvor de danske deltagere forbereder sig til de opgaver, de står overfor. Han har sendt en af sine bekendte her i byen dette billede, som viser ham i den finske vinteruniform med pels og skindhue.

1945-1963

Genopbygning

Da den tyske besættelsestid var forbi, stod de danske skytter næsten, hvor de stod i 1861 – på bar bund. Man havde masser af skydebaner denne gang, men ingen geværer og ammunition. Sådan var det også i Viborg.

I Viborg Skytte Forening oplevede man en eksplosiv medlemstilgang i perioden 1945 til 1948. I 1945 var der 138 aktive medlemmer, i 1946 198 medlemmer og i 1947 239 aktive medlemmer. Der må nok tages forbehold for nøjagtigheden af tallene for specielt 1946, da medlemsprotokollen er lidt uoverskuelig; men der kan lige så vel have været lidt flere medlemmer som lidt færre. I 1948 falder medlemstallet til 153 aktive medlemmer, og herefter var der en medlemsmæssig afmatning indtil 1957, hvor man nåede bunden i denne omgang med 67 aktive skytter. I 1961 var der en eksplosiv stigning – fra 127 aktive medlemmer i 1960 til 220 i 1961. 1962 faldt antallet af aktive skytter til 126 for så at stige igen i 1963 til 177. Forklaringen på disse til ti-

der voldsomme svingninger kan for 1945-1948 forklares med afslutningen af krigen (2. verdenskrig), hvor det myldrede frem med frihedskæmpere og patriotiske danskere. Samtidig kom der en stemning, eller måske snarere en bevægelse for »aldrig mere 9. april«. At disse medlemmer ikke forblev i foreningen, kan der være flere forklaringer på. Man havde ingen geværer til at begynde med, og senere havde man for få. Det lykkedes dog foreningen at skaffe nogle tyske Mausergeværer og en masse gratis ammunition. En anden faktor er sikkert oprettelsen af Hjemmeværnet i 1948, hvortil en del af foreningens medlemmer sikkert er søgt.

De svingninger, der kom i medlemstallet omkring 1960-1963, skyldtes helt andre ting. Der kom en ny stor tilgang af yngre skytter. Yngre skytter var nu i betydningen børn. Der havde så at sige ikke været yngre skytter siden 1918. I 1941 og 1945 havde der været 11 yngre skytter; men det var først i 1961, der

skete noget for alvor. Fra 1960 til 1961 ændrede antallet af yngre skytter sig fra 18 til 120. Året efter – i 1962 – var dette tal faldet til 41. Man kan således se nogle voldsomme svingninger i medlemstallet; men hvad er forklaringen? Der kan være mange. Der var efterhånden mange fritidstilbud, så der kom en stigende konkurrence mellem de forskellige idrætsgrene. Det kan dog ikke være forklaringen på så stort et fald på så kort tid. Personligt tror jeg (forfatteren), at foreningen ikke var forberedt – rigtigt gearet – på den invasion af børneskytter, der kom i 1961. Fra 1964 er det gået meget bedre med at fastholde de unge skytter.

Rent organisatorisk var tilstandene normale indtil 1959. Mellem 1959 og 1963 udskiftedes såvel formændene som de almindelige bestyrelsesmedlemmer på stribe. N.C. Nielsen var formand frem til 1948, hvor han afløstes af K. Lund, der arbejdede videre med at skaffe foreningen et skyttehus. Planerne fra slutningen af besættelsen om at indrette skydebaner i et beskyttelsesrum på domkirkepladsen var stadig aktuelle. Først i 1952 kom der gang i projektet på Kirkebækvej. Den 14. november 1954 indviedes de 15 stk. 15 m baner på Kirkebækvej. Viborg Skytte Forening havde fået et af Jyllands bedste 15 m anlæg.

I 1945 stod man over for istandsættelse af Undallslund efter tyskernes ødelæggelser. Det var en vanskelig opgave, da både markørgrave og skydehus skulle genopbygges. For at få tømmer eller så simpel en ting som søm, måtte bestyrelsen ansøge Varedirektoratet om tilladelse til at købe disse ting til istandsættelsen. Man fik et blankt afslag. Dette forhindrede imidlertid ikke bestyrelsen i at skaffe materialer til istandsættelsen via andre kanaler. Efter krigen gik man over til udelukkende at skyde på 200 m, hvor

det før havde været 250 m, man skød på. Viborg Skytte Forening overtog ejendomsretten til materiellet i Undallslund efter et møde med Viborg Amts Skytteforening den 2. april 1946. Banerne i Undallslund genindviedes den 29. juni 1946.

Staten gav i 1953 hele 548 kr. i erstatning for de våben, viborgskytterne havde mistet ved konfiskeringen i august 1943. Det fremgår ikke tydeligt, om denne erstatning gjaldt for alle 74 rifler, eller det kun var foreningens rifler. Hvis det var erstatning for alle 74 rifler, havde man fået 7,40 kr. pr. riffel. Det var man selvfølgelig ikke tilfreds med; men det ændrede intet ved sagen.

Viborg Skytte Forening havde ingen våben i 1945. Man købte 6 reglementerede salonrifler på geværfabrikken i Otterup. For at skaffe forskellige ting som patroner og rifler byttede man sig frem og tilbage. Foreningen byttede i 1946 med 30.000 salonpatroner mod 20.000 riffelpatroner (6,5 mm) med skytteforeningen i Herning. Fra anden side havde foreningen et tilbud på 30 stk. rifler mod at give 3.000 stk. riffelpatroner. Dermed fik man tyske erstatningsrifler så tidligt, at man kunne holde amtsskydning i sommeren 1946. Senere fik man også nogle svenske geværer til låns. Hvor mange svenske geværer, der kom til Viborg, er ikke ført til protokols. Man havde rigeligt med ammunition til langdistance, hvorimod det kneb gevaldigt med ammunition til salonriflerne. Først i 1952 kom der et nyt reglementeret gevær. Det var en ombygget tysk Mauser mod. 1898, hvor pibe og sigte var ændret. Det er dette gevær, der danner grundlaget for skytteforeningsriffel model 1969, som vi kender i dag. Der er siden 1952 kommet bedre sigtemidler med klik (klik, så man ved nøjagtigt, hvor meget man flytter

Foreningens „stand“ og skydebaner ved „Hobby-udstillingen“ i „Ekserserhuset“ på Rødevej i september 1951.

sine sigtemidler), et bedre skæfte og et bedre aftræk.

Byskyttestævnerne »genopstod« i 1952 og har været afholdt hvert år til i dag. Man havde genoptaget korporationsskydningerne hver sommer allerede fra 1946. Omkring 1947 begyndte man at dyrke en ny skydning – feltskydning – det, der i dag kaldes terrænskydning. Denne skydning er noget anderledes end de traditionelle baneskydninger, idet skytten ikke kender målenes afstand og skal skyde de 6 skud, der er på hver station, på tid.

Problemerne med at få tilladelse til at skyde i Undallslund fortsatte efter krigen. Man fik tilladelserne alle årene frem til 1955. Da man fik tilladelse til at skyde i Undallslund i 1955, fik man samtidig en meddelelse fra byrådet om, at man ikke

ville få tilladelse i 1956. Man måtte søge et nyt areal til skydebaner. Langt om længe fandt man et areal i et område ved Finderupvej i Liseborg Plantage, som fra gammel tid er kaldt Danerlyng – det gamle kongehyldningssted. Her indviede man i 1958 de nuværende skydebaner, hvor man fik 14 baner på 200 m og 10 baner på 50 m. Der var endnu ikke noget, der hed pistolskydning. Banerne indviedes den 14. juni 1958 med flaghejsning og taler af bl.a. borgmesteren. På billedet ses formanden For Viborg Skytte Forening, Aksel Munch Pedersen, ved indvielsen.

For at skaffe flere medlemmer deltog Viborg Skytte Forening i en hobbyudstilling i »Ekserserhuset« på Rødevej i september 1951. På udstillingen havde

man, som billedet nedenfor viser, indrettet en stand med udstilling af pokaler, skiver og våben samt, en skydebane, hvor udstillingens gæster kunne prøve deres færdigheder i skydning. Det kostede, som skiltet viser, 25 øre for 3 skud. Denne skydebane indbragte 264 kr. Der var altså afskudt 3168 skud, eller 1056 serier. Udstillingen gav 17 nye medlemmer, hvoraf de 11 var unge.

Viborg Skytte Forening blev medlem af *De Samvirkende Idrætsklubber* den 20. februar 1963. Dette medlemskab har været aldeles gunstigt for foreningen, der har fået megen støtte til sine projekter fra DSI.

Udvidelse af opholdslokalerne på Kirkebækvej støjtede først på modstand fra *De Samvirkende Idrætsklubber*. Foreningen fik på et møde med formændene i *De Samvirkende Idrætsklubber* den besked, at man ikke skulle regne med at få tilladelse til at udbygge banerne på Kirkebækvej. Tværtimod kunne der opstå problemer med at forblive på Kirkebækvej. Disse fremtidsudsigter er heldigvis uaktuelle i dag, hvor man har lagt megen energi i at udbygge og forbedre baner og opholdslokaler.

1963-1988

En moderne forening

De sidste 25 år (1963-1988) har været overordentlig gunstige for Viborg Skytte Forening. Stabilitet har været et kendetegn for det organisatoriske område. Mest kendetegnende for denne stabilitet er vel nok, at der kun har været to formænd i denne periode. Bjørn Scheibye blev valgt til formand i 1963. Som man kan se af medlemskurven bag i bogen, steg medlemstallet i Scheibyets formandsperiode fra 177 aktive skytter i 1963 til 373 i 1973. I Scheibyets formandsperiode har man fået en stor tilgang af juniorskytter. Da E.A.V. Jeppesen overtog formandsposten i 1973, fik foreningen ny »næring« fra firmaidrætten, der har tilført foreningen mange medlemmer. Pistolafdelingen har også udviklet sig meget i de sidste 15 år og udgør i dag en betydelig del af foreningens aktiviteter og har tilført mange nye medlemmer. I denne periode bliver det normalt med kvindelige skytter. Foreningen havde i 1913 ændret sine love, så kvinder kunne optages som almindelige medlemmer. Denne vedtægts-

ændring skyldes sandsynligvis loven om kvinders stemmeret, som blev vedtaget i 1913. De første aktive kvinder i skytteforeningen er dog først registreret i 1940. Det var to frøkner, en gymnasieelev ved navn Morville og en ekspeditrice ved navn Grethe Frærup, begge yngre skytter. Der har været flere kvindelige medlemmer, således var våbenhandler Niels Laursens enke, fru Dagny Laursen, opført som aktiv skytte i perioden 1951-1955. Om fru Laursen virkelig skød, melder historien intet om. Kvindelige skytter er dog først blevet en helt almindelig del af foreningen i perioden 1963-1988, mest udpræget hos pistolskytterne.

Foreningen er organisatorisk strammet en del op. Som man kan se i afsnittet *Viborg Skytte Forening og andre organisationer*, er foreningen i dag inddelt i en række udvalg. Samtidig har man med tiden fået oparbejdet en betydelig ekspertise i afvikling af store stævner. I de sidste 25 år har man afviklet mange danske og jyske mesterskaber på såvel riffel

som pistol. De Nordiske Mesterskaber 1973 er vel nok det største arrangement, man har holdt, siden VM i 1914, og her klappede alt, som det skulle.

Pistolskydning havde man i sin tid dyrket i Viborg Salon- og Pistolskytteforening. Efter sammenlægningen mellem Viborg Skyttekreds og Viborg Salon- og Pistolskytteforening høres der ikke noget om pistolskydning før i midten af 1960'erne. Da Scheibye blev formand i 1963, øjnede han, som chef for Hjemmeværnsregion II, en chance for, at hjemmeværnets motorordnanser om vinteren kunne få en kærkommen træning i pistolskydning. Det var ikke særlig populært blandt riffelskytterne og specielt ikke hos bestyrelsen, der havde arbejdet med at reparere banerne i takt med pistolskytternes »hærgen og ødelæggelse«. Holger Pedersen foreslog sammen med B. Aaskov (Aaskov Sport) foreningen at tage pistolskydning på programmet. Foreningens bestyrelse var bestemt ikke varm med ideen; man kunne slet ikke forestille sig, at pistolskydning skulle blive en disciplin, som kunne trække medlemmer til. Trods denne måske lidt negative holdning arbejdede man videre med ideen. Aaskov besøgte foreningen for at vise nogle modeller af sportspistoler. Der kom efterhånden gang i skydningen, udendørs på 50 m banerne (der var endnu ingen 25 m baner) og indendørs på 15 m banerne. Til riffelskytternes store irritation skød pistolskytterne i begyndelsen på samme tidspunkter som riffelskytterne; men man prøvede at dele skytterne etagevis, så pistolskytterne skød for sig, så deres større mundingsknald og flyvende hylstre ikke generede de »sarte« riffelskytter så meget.

Problemerne blev løst ved at pistolskydning afholdtes torsdag aften fra vintersæsonen 1968/69. Så havde man også

mere styr på nybegyndere, der »dekorede« bagbeklædning, lysarmaturer og andre effekter på banen med vildfarne projektiler.

Der var et forslag om indkøb af to pistoler til foreningen i december 1968; men på et bestyrelsesmøde i april 1969 udsatte man det til næste 15 m sæson – på grund af lang leveringstid (½ år). I 1969 valgtes Holger Pedersen som den første pistolskytte ind i bestyrelsen. Der var i 1969 planer om at lave pistolbaner i hullet bag volden på 200 m banen; men den endelige placering blev den, vi kender i dag. Hullet til pistolbanerne blev gravet i efteråret 1969, og skydehus påbegyndt om foråret og færdiggjort i oktober 1970.

I oktober 1970 deltog Viborg Skytteforening i en udstilling, »Sport og fritid«, i Tinghallen, hvor der var mange interesserede besøgende. Som man kan se på billedet, var der kun rifler udstillet; men der viste sig også at være mange interesserede til pistolskydning. I 1973 fik man elektronisk duellanlæg på 25 m banerne, og senere fik man yderligere 10 pistolbaner. Da banerne på på Kirkebækvej blev udvidet i 1976, fik pistolskytterne deres egne baner, så de ikke længere generede riffelskytterne.

Der er i tidens løb afholdt mange instruktionsarrangementer af pistolafdelingen i Viborg Skytteforening. Pistolafdelingen er i dag en meget velfungerende enhed i foreningen. Det kan også siges om juniorafdelingen på riffelsiden, medens det i de senere har knebet meget med at få fat i eller holde fast ved riffelskytter på seniorsiden. Der er i foreningen nogle virkelig gode riffelskytter, medens man mangler den solide bredde, der skal til for at gøre sig gældende ved holdskydninger. Det har således været vanskeligt at stille hold ved adskillige by-

Foreningens „stand“ ved udstillingen „Sport og fritid“ i oktober 1970.

skyttestævner i de senere år. Dette er ikke en kritik rettet mod skydeudvalget, men snarere en konstatering af, at riffel-skydning generelt har det svært i Danmark. Foreningen har derfor anset det for meget vigtigt at arbejde med sine juniorskytter, da de fleste gode riffelskytter »produceres« ved at uddanne dem fra barnsben. Det er selvfølgelig kedeligt, at man mangler riffelskytter i seniorklassen her og nu; men det lysner forude med alle de juniorskytter, der om få år vil vokse op i seniorklassen.

Foreningen er så heldig at have to af Danmarks bedste instruktører inden for såvel riffel- som pistolskydning. Der tænkes her på K.O. Andersen, der er en meget dygtig, rutineret og ofte brugt instruktør inden for Dansk Skytte Union, og Erik Jensen, der besidder de samme kvalifikationer som K.O. Andersen. De er selvfølgelig ikke ene om æren for foreningens sportslige succes. Der er mange andre dygtige ledere og instruktører i foreningen, som også skal have del i denne. Banemæssigt har foreningen ingen

Riffelinstruktion ved K. O. Andersen.

grund til at klage. Banerne i Danerlyng er blevet udbygget adskillige gange i periodens løb. Det har været en stor fordel, at man nu endelig har fundet baner, det ser ud til, at man kan beholde i mange år fremover. Der er i dag et anlæg i Danerlyng bestående af 20 stk. 25 m pistolbaner, 20 stk. 300 m baner, 14 stk. 200 m baner og 24 stk. 50 m baner. Som det kan ses på luftfotoet på siden overfor, er der tale om et stort anlæg med masser af parkeringspladser og friarealer.

Det er ikke kun de udendørs baner,

der er blevet forbedrede. Bygningen på Kirkebækvej har gennemgået en udbygning af såvel baner som opholdsrum. Hvis man sammenligner med luftfotoet i forrige kapitel med fotoet på siden overfor, vil man kunne danne sig et indtryk af udbygningen. Tilbygningen i 1976 gav 8 stk. 10/15 m baner i tilknytning til de oprindelige 15 stk. 15 m baner. Pistolskytterne har fået de nye baner, hvor man senere i 1983 fik en gave i form af et lysanlæg til 30.000 kr. fra D.D.S.G. & I. Anlægget var et forsøg, der skulle danne

skole for andre pistolbaner i landet. Lysanlægget giver lys på såvel skiverne som standpladserne. Det var et problem for pistolskytterne at skyde på riffelbanerne i de første år, fordi pistolskytterne skal bruge lys på deres sigtemidler, og riffelskytterne kan ikke tåle skarpt lys bagfra. Derfor er det til glæde for begge parter, at man nu har to forskellige baneafsnit.

Der har også været brug for disse baneudvidelser. Foreningen har medlemsmæssigt vokset sig stor i perioden 1963-1988. Fra de 177 medlemmer til de nuværende 535 er der virkelig et spring,

specielt da det er aktive medlemmer, vi taler om. Det er ikke kun medlemsmæssigt, man har markeret sig i byens idrætsliv, der er også sket meget på den resultatmæssige side. Viborg Skytte Forening blev i 1983 udkåret til årets idrætsnavn for Viborg og omegn, hvilket plejer at været noget, man udnævner enkeltpersoner eller bestemte hold til.

Juniorafdelingen er blevet en selvstændig organisatorisk enhed. Der har været mange aktiviteter i denne afdeling i de sidste 25 år, og der er kommet mange nye aktiviteter til. Af disse nye aktiviteter

Foreningens første ungdomsudvalg 1974. Fra venstre: Formanden Allan Laursen, Poul Erik Larsen, Kim F. Madsen, Lene Andersen og Peter K. Gøbel.

kan nævnes Jyllandsmesterskaber for ungskytter, divisionskydning om vintere, Ungskytte Cuppen, samt stævner som f.eks. St. Bededagsstævnet i Danerlyng. Inden for Jyllands Skytte Forbund og Dansk Skytte Union har man påbegyndt træningslejre. Et eksempel herpå er påsketurerne til Nordtyskland, der er meget populære. »Landskampene« mellem Jyllands Skytte Forbunds juniorskytter og Nordtysklands (Norddeutscher Schützenbund) juniorskytter er en anden konkurrence, der har de ældste juniorers bevågenhed. Specielt spændende er hele atmosfæren omkring udtagelsesskydningerne til dette jyske »landshold«.

Viborg Skytte Forening har fra 1967 (på 300 m) og fra 1968 (på 15 m) konkurreret med skytter fra venskabsbyen Hamar i Norge. I 1978 fik man en ny venskabsklub i Uppsala Sportsskytteklub. Man holder hvert år en konkurrence mellem Viborg og Uppsala, hvor man skiftes til at være arrangør. I 1988 kommer skytterne fra Uppsala til Viborg for tiende gang.

Det nuværende logo (bomærke) stammer fra omkring 1968 og er tegnet af E.A.V. Jeppesen. Det er ikke muligt at datere vedtagelsen af dette logo; men det er foreslået i juni 1968 og vedtaget mel-

lem juni 1968 og oktober 1971, hvor der findes et billede af logoet på udstillingen »Hobby og Fritid« i Tinghallen. Der er i 1988 vedtaget et nyt design af samme mærke, men med en anden type bogstaver, en ny riffel og med en pistol under riflen som tilføjelse.

I 1969/70 påbegyndtes Dansk Skytte Unions 15 m divisionsturnering på riffel. Viborg Skytte Forening fik 2 divisionshold med fra starten, et hold i 1. division og et hold i 2. Turneringen er lavet om fra oprindeligt at være en turnering opdelt i mindre områder (kredse), hvor kredsvinderne mødtes ved de danske mesterskaber for at finde den endelige vinder. I dag rejser 1. divisionsholdene rundt i landet og skyder »mod« hinanden. Foreningen har også i dag et hold i 1. division.

Selv om foreningen har haft problemer med seniorskytterne på riffelsiden, har man fået samlet et godt hold på 300 m, hvor man har vundet adskillige jyske mesterskaber og sidst i 1987 det danske mesterskab på 300 m halvmatch for hold. Det må heller ikke glemmes, at foreningen i øjeblikket har et hold i Dansk Skytte Unions 1. division i 15 m turneringen. På pistol er det blevet til adskillige danske og jyske mesterskaber på hold (Se listen over danske mesterskaber bag i bogen).

Det er i de sidste 35 år blevet en tradition at afholde vinterskydning på 15 m i januar måned – de senere år kaldet Nytårsstævnet. Det samme kan siges om Viborgstævnet, der siden 1973 har været afviklet på 300 m riffel og siden 1977 også med 25 m pistol. Stævnet afvikles hvert år i maj måned.

Miljøproblemer hører denne periode til. Der er lukket mange skydebaner landet over i de sidste 10-15 år. I maj 1977 kom der klager over lydgener fra en af de

nærmeste lodsejere omkring Danerlyng. Der blev foretaget støjmålinger af skydningerne, som gav klageren medhold over for skytteforeningerne. Kommunen udarbejdede nogle restriktioner over for skydning i Danerlyng, som man ikke kunne acceptere fra skytternes side. Der blev indgivet en klage til miljøankenævnet, og samtidig optog foreningens formand kontakt med klagerne. Det viste sig hurtigt, at der ikke var langt mellem skytteforeningens ønsker og klagerens krav, hvorfor man skrev en slags overenskomst, så man kunne få hele støjsagen bragt til ende hurtigst muligt. Støjsagen fik en for Viborg Skytte Forening lykkelig afslutning i august 1981, idet man kan fortsætte skydning som hidtil.

Der kom efterhånden problemer med at få skytterne til at skyde på 200 m. For at stimulere skydningen på langdistance begyndte man i 1971 at skyde lørdag formiddag og onsdag aften. I perioden 1967-1970 havde Viborg vundet byskytte-tæstævnet hvert år, hvilket burde have stimuleret interessen for langdistanceskydning. Ændringen af skydedag hjalp lidt i nogle år; men problemet med manglende tilslutning på 200 m er i de seneste år vendt tilbage.

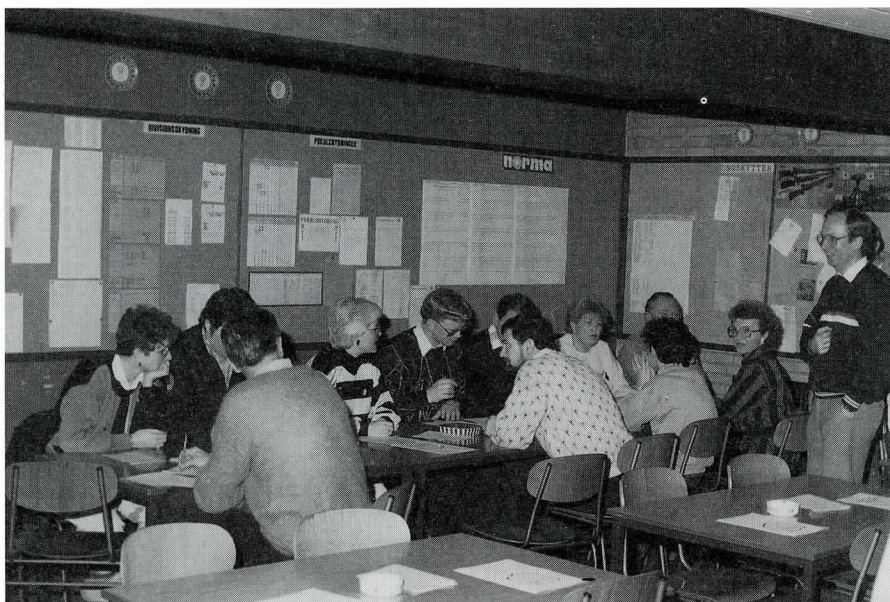
Viborg Skytte Forening har været brugt som værter ved et utal af danske og jyske mesterskaber for ikke at tale om amtsmesterskaber, der oftest blev afviklet i Viborg, indtil centret i Dalgas Plantage blev anlagt af Viborg Amts Skytteforening. Efter afviklingen af de nordiske mesterskaber i 1973 har foreningen afviklet en lang række stævner. Der har bl.a. væ-

Foreningen har ved flere lejligheder stillet hold til den lokale „Hærvejsmarch“ her fra 1971.

ret afviklet endnu et nordisk mesterskab for juniorer i 1982. (Se afsnit om store stævner i Viborg).

Viborg Skytte Forening har med tiden fået et virkelig godt samarbejde med pressen. Det gælder både Viborg Stifts Folkeblad og Radio Viborg. Ofte bliver foreningens stævner foromtalt af pressen, hvilket giver meget mere opmærksomhed om stævnerne, end man tidligere har været vant til. Der har i tæt samarbejde med Viborg Stifts Folkeblad været afholdt Viborgmesterskaber for »ikke skytter«.

Opholdslokalerne på Kirkebækvej efter indvielsen af udbygningen i 1976.

„Skyttehuset“ på Kirkebækvej i vinterdragt.

Den første fugleskydning for børn i 1968.

Skydebaner i Viborg

Udendørs skydebaner

Foreningen har skudt på en række forskellige skydebaner i Viborg by og omegn. Nedenfor vil der blive givet en kort beskrivelse af de steder, hvor foreningen har haft sine skydebaner.

Den første skydebane kan vi ikke dokumentere; men i det jubilæumsskrift, foreningen udgav ved sit 100 års jubilæum i 1963, oplyses det, at den første skydebane lå nord for Nørresø. Vi ved kun fra indbydelsen til den første præmieskydning i Viborg Stiftstidende, at man skød på 300 alen (= 188,34 meter).

Hvor længe denne bane blev brugt vides ikke. På et senere tidspunkt mellem 1867 og 1872 skyder man på lejet jord i Helvegdsdalen på den østre side af Nørresø ved Randers landevej. I april 1870 optager man forhandlinger om udvidelser med ejeren af den bane, man benyttede; men om der er tale om banen nord for Nørresø eller banen i Helvegdsdalen er usikkert.

Man har før troet, at man skød på banen i Helvegdsdalen til 1884. Det viser

sig, at man på et tidspunkt mellem 1872 og 1879 har fået problemer med tilladelsen til at bruge denne bane. I 1879 beslutter bestyrelsen, at man skal ansøge om en ny skydebane. Senere i april 1881 fik P.K. Jensen og sergent Nielsen til opgave at finde et egnet sted til skydning på 1.000 alen (= 627,80 meter). Om dette lykkedes er også usikkert; men den 25. april 1879 besluttede bestyrelsen at flytte skydebanen fra Overlund til sumpen nord for Nørremølle. Hvordan disse baner har set ud og virket, kan vi kun gætte os til. Man har muligvis skudt på bar mark i begyndelsen, som man gjorde mange andre steder i landet, specielt i landkredsene. I april 1882 afsatte man 50 kr. til skiver og opførelse af to volde med forbindelsesgrøft, og 100 kr. til et skur. Der indkøbtes 4 jernbaneskure, som sandsynligvis har tjent som skydehuse. Hvor mange standpladser der var her, vides ikke. Forholdene har sikkert ikke været de bedste, idet man på et bestyrelsesmøde den 25. april besluttede at

beholde banerne ved Nørremølle for dette år (1882) og senere holdt sin årlige præmieskydning på de militære skydebaner i Undallslund.

Man skød øvelsesskydninger på disse baner ved Nørremølle i 1883 og afholdt atter sin årlige præmieskydning i Undallslund dette år. Den 16. marts 1884 foreslog et bestyrelsesmedlem, at man forsøgsvis skulle holde skydeøvelser på de militære skydebaner i Undallslund, hvilket godkendtes. Disse forsøg må være faldet heldigt ud, for den 6. august 1884 vedtoges det at sælge nogle genstande, som foreningen havde anskaffet til skydebanerne ved Nørremølle.

Det vil altså sige, at man permanent har skudt på banerne i Undallslund fra 1884. Der var standpladser på 300 alen (= 188,34 meter), hvor de yngre skytter skød, og der var standpladser på 400 alen (= 251,12 meter) for de ældre skytter.

I 1892 rejste der sig det spørgsmål, om foreningen kunne beholde skydebanen i Undallslund, da militæret flyttede til deres nye skydebaner i Viborg Hedeplantage (ved Koldingvej). Assistent Vammen skulle ansøge Krigsministeriet om tilladelse til, at foreningen kunne beholde materiellet i Undallslund. Svaret har sandsynligvis været negativt, idet man i marts 1894 drøftede, hvor kredsens skulle søge at indrette nye skydebaner. Kredsens havde fået tilladelse til at skyde i Undallslund i såvel 1892, 1893, samt i månederne april, maj og juni i 1894. Bestyrelsen besluttede at ansøge såvel Finansministeriet som Krigsministeriet om tilladelse til at benytte militærets nye skydebaner i Viborg Hedeplantage. Denne ansøgning må også være afvist, idet Viborg Skyttekreds fortsatte med at skyde i Undallslund til 1957. Om man har købt eller fået det materiel, som militæret evt.

har efterladt, eller selv købt og opstillet nyt materiel, vides ikke.

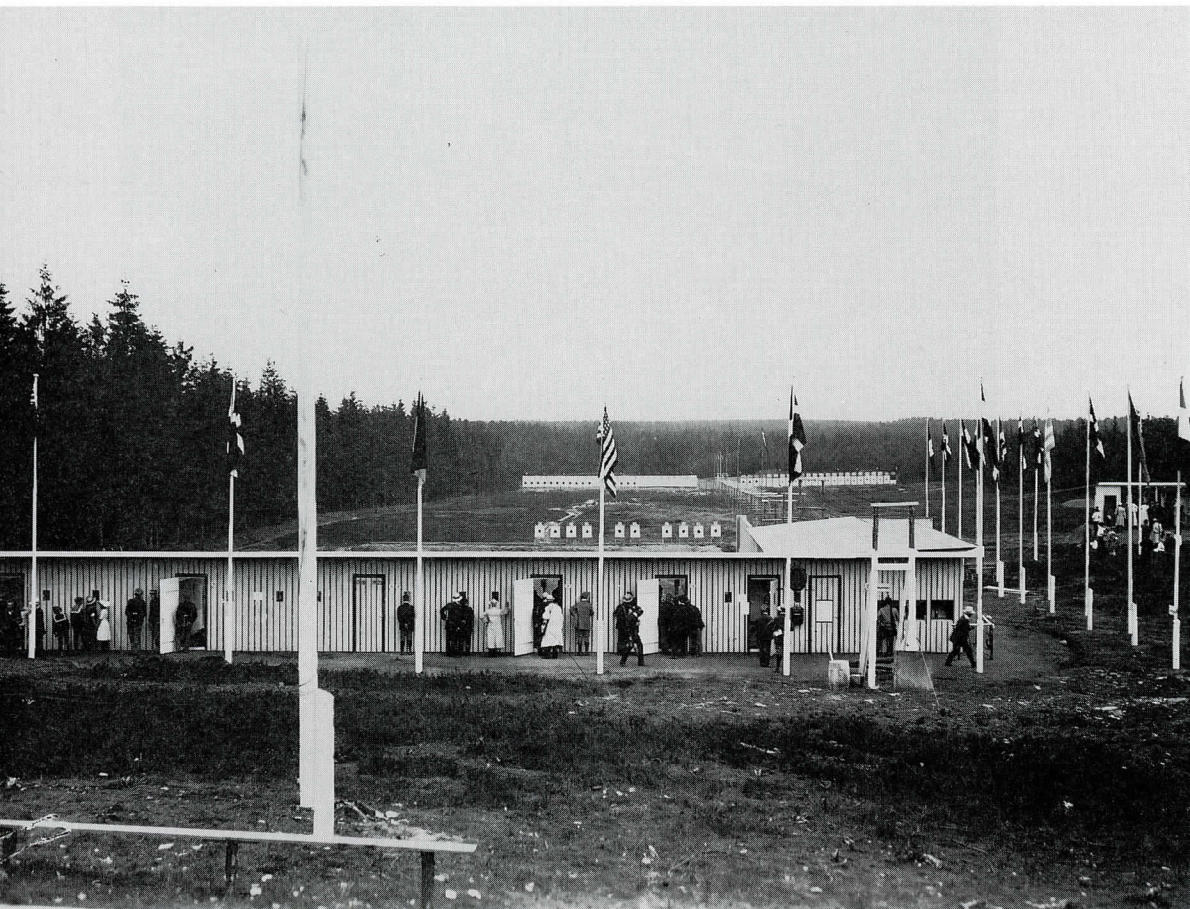
I 1899 vedtog bestyrelsen i Viborg Skyttekreds at overlade skydebanerne til Viborg Amts Skytteforenings 6. hovedkreds mod en godtgørelse på 2 kr. pr. skiveopstilling, og i marts 1900 overdrog man så 27 skiveopstillinger med tilbehør til Viborg Amts Skytteforenings 6. hovedkreds for 432 kr.

I 1911 udvidedes og fornyedes materiellet i Undallslund meget. De nye baner, der blev anlagt i 1911, var blevet så dyre, at årets Jyllandsfest gav et under-skud på 1.000 kr. – Viborg Amts Skytteforening gik ind og dækkede dette under-skud samtidig med, at de overtog ejendomsretten til materiellet.

I 1917 blev man tvunget til at finde et andet sted at skyde, da man ikke kunne få tilladelse til at skyde i Undallslund grundet skovarbejde. Kredsens fik en aftale om, at man kunne skyde på Asmildkredsens 2 skiveopstillinger i Spangsdalen for sæsonen i 1917.

Fra VM i 1914 og indtil 1921-22 ejes banerne i Undallslund af Danske Skytters Landsforbund med $\frac{5}{6}$ og af Viborg Amts Skytteforening med $\frac{1}{6}$. Efter at skydepavillonen i Undallslund (ikke den, vi kender i dag – den har altid været ejet af Viborg Skydeselskab, der byggede den i 1884) var blæst omkuld ved en orkan den 23. oktober 1921, overgik ejerskabet af banerne vederlagsfrit til Viborg Amts Skytteforening. Herefter skulle Viborg Amts Skytteforening vedligeholde banerne.

Efter den tyske besættelse 1940-45 måtte man reparere banerne, der var næsten totalt ødelagt. Det var ikke let, idet man i juni 1946 fik afslag fra Varedirektoratet angående indkøb af træ og søm. Det lykkedes dog på anden vis at få banerne istandsat.

Undallslund 1914.

Viborg Amts Skytteforening ejede banerne (eller måske rettere materiellet til dem). Ved et møde med Viborg Skytte Forening den 2. april 1946, overdroges ejendomsretten til Viborg Skytte Forening. Der var da tale om 12 stk. 200 meter baner og 20 stk. 50 meter baner.

Trods besværlighederne fik man genopbygget skydebanerne i Undallslund. Der gik imidlertid kun nogle få år, inden man i 1952 fik en skrivelse fra byrådets beplantningsudvalg, hvori det henstille-

des til skytteforeningen om hurtigst muligt at begrænse skydningen til hverdagsaftener. Så galt gik det dog ikke; men i maj 1955 fik bestyrelsen for Viborg Skytte Forening en meddelelse fra byrådet om, at man *ikke* ville få tilladelse til skydning i Undallslund næste år, altså i 1956.

Efter et møde mellem beplantningsudvalget og bestyrelsen blev man enige om at søge et nyt sted til skydebaner.

Der har været tale om et område mel-

Formand Aksel Munch Petersen ved indvielsen af banerne i „Danerlyng“ 14. juni 1958.

lem Bruunshåb og Rindsholm, og et areal ved Vedsø. Da ejeren af først omtalte areal kun ville udleje det et år ad gangen, var det ikke interessant for foreningen.

Man fik dispensation angående skydning i Undallslund for sommeren 1957 samtidig med, at man fik arealet i Danerlyng, hvor man skyder nu.

Danerlyng

Området, hvor foreningen har sine skydebaner, har en spændende historie. Der hvor høvdinge valgtes, og senere konger hyldedes, der hylder vi i dag skydningens mestre. Danerlyng (ofte kaldet Danerlyng i avisen) er Jyllands gamle tingplads, hvor love blev vedtaget, og kriminelle dømt. Navnet Danerlyng er

fremkommet ved en misforståelse, idet det rette navn er Daneryg(e). Daneryg(e) betegner selve den sten, hvorpå kongen stod ved hyldningen.

Den 14., 15. juni 1958 indviedes banerne i Danerlyng. Det havde kostet ca. 18.000 kr. at bygge banerne, hvoraf D.D.S.G. & I. gav de 6.000 kr.

I 1958 bestod anlægget af 14 stk. 200 m baner og 10 stk. 50 m baner. Herefter er der sket følgende af større udbygninger og forbedringer:

1966: Cementering af standpladserne.

1971: 12 stk. 25 meter pistolbaner.

1971: el og vand indlægges.

1973: 20 stik. 300 meter riffelbaner.

1973: pistolbanerne ændredes til 10 stk. pga. nyt elektronisk duellanlæg.

1973: elektrisk skivetræk på 50 m banen.

1981: 10 stk. 25 meter pistolbaner med duellanlæg.

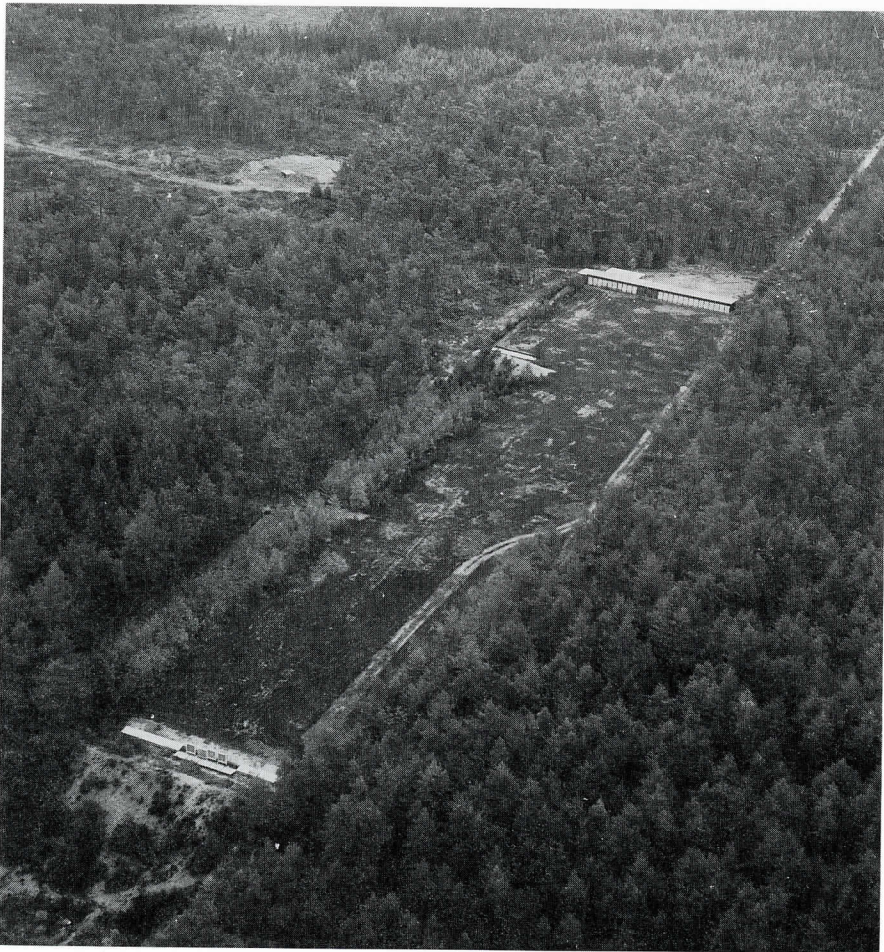
1982: 24 stk. 50 meter baner (de gamle 50 meter baner er senere omdannet til boks og opholdslokale).

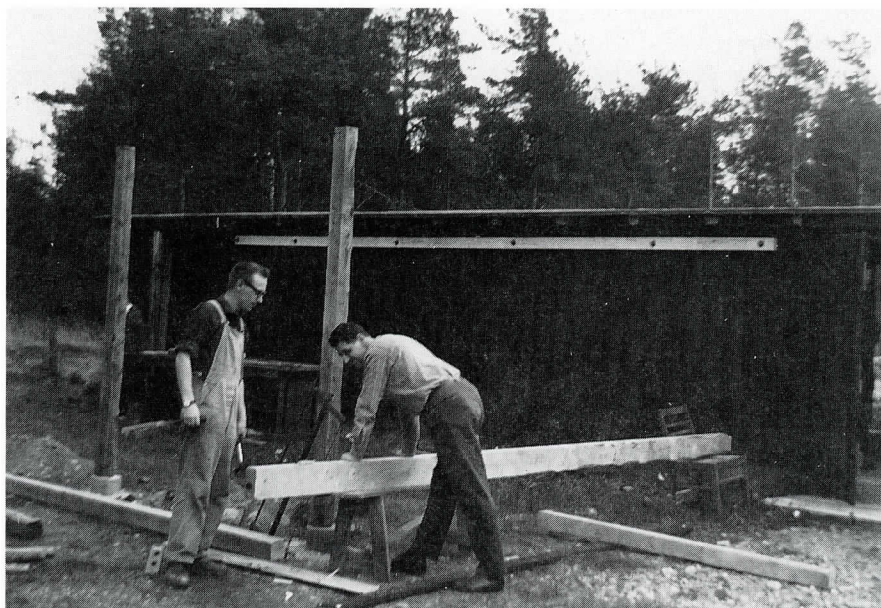
Der er her tale om et virkelig dejligt anlæg, der kan tilfredsstille de fleste behov, en skytteforening kan have. Banerne i Danerlyng er det største privat-

ejede (klubejede) baneanlæg i Danmark.

Miljø- og støjklager har man også været igennem i Viborg. Der var nogle lods ejere, der i 1977 indgav en klage over støjgener fra Danerlyng. Det viste sig imidlertid, at klagerne mere var rettet mod flugtskytterne, hvorfor sagen har fået et gunstigt udfald for Viborg Skytte Forening.

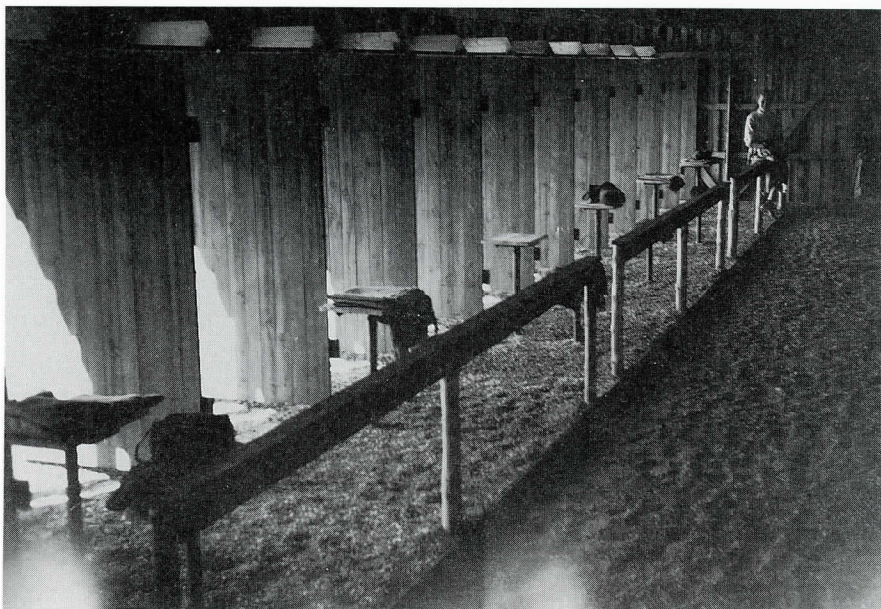
Luftfoto af „Danerlyng“ fra slutningen af 60'erne.

I slutningen af 60'erne blev der bygget halvtag og køkken på banerne i „Danerlyng“, E. A. V. Jeppesen og Erling Sørensen under arbejdet.

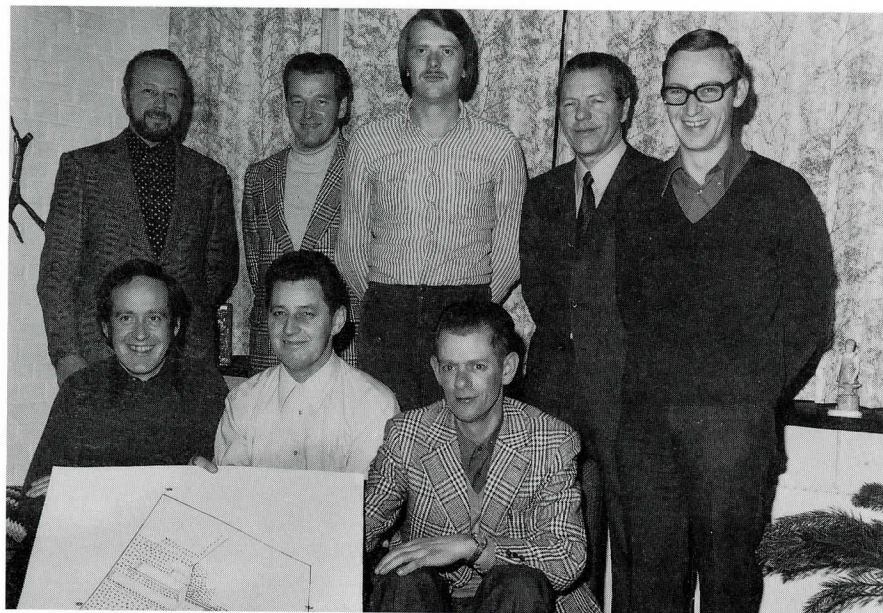
Standpladserne på 200 m banerne før der blev støbt gulv i 1966.

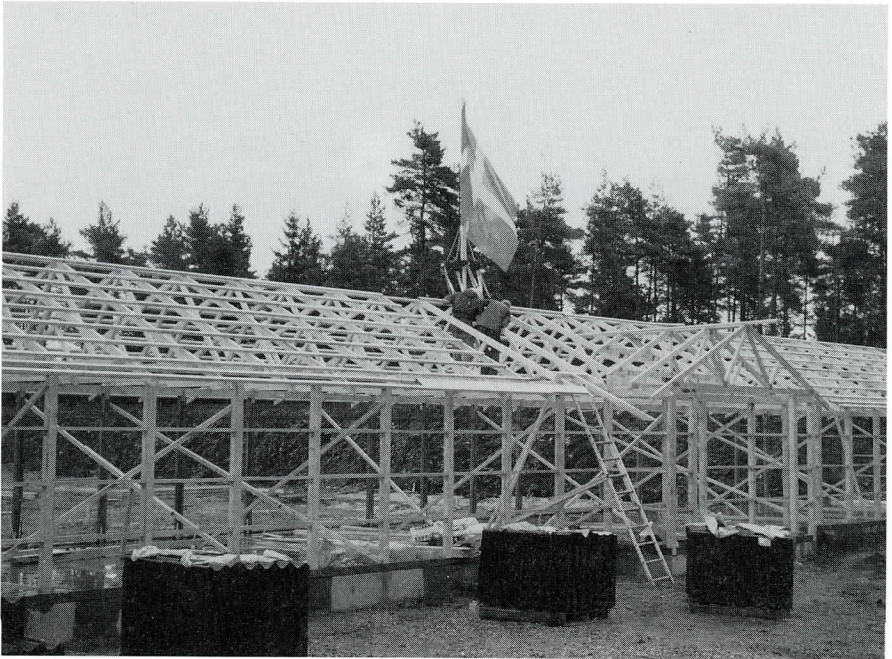

En af de to pistolbaner i „Danerlyng“.

Bestyrelsen fremviser de færdige tegninger til udvidelsen af „Danerlyng“ i 1973.

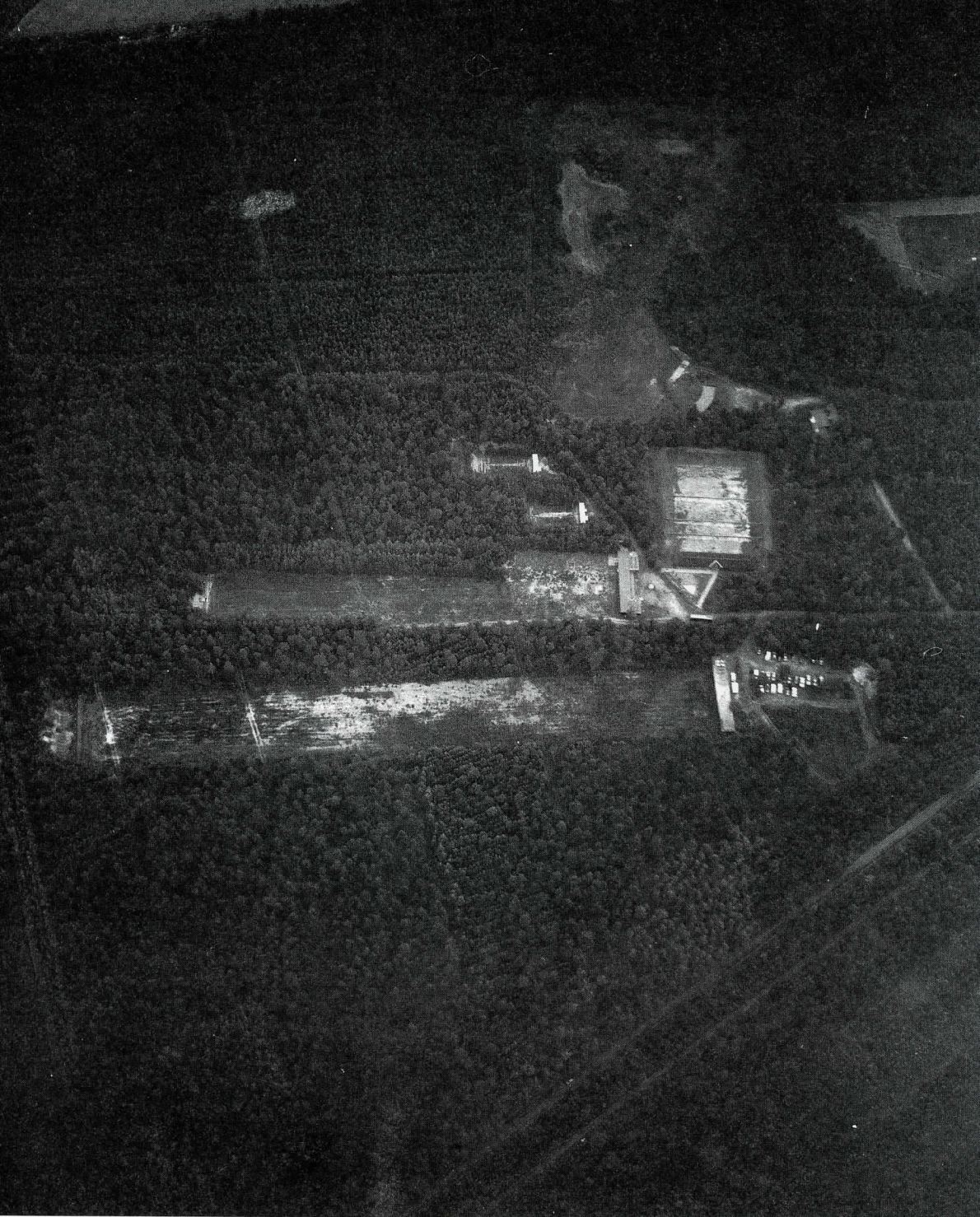

Rejsegilde på 50 m banerne i 1982.

„Danerlyng“ efter 1982.

Indendørs skydebaner

15 meter:

Ved bestyrelsesmøde den 12. februar 1894 besluttedes det at afholde salon-skydning i Block Nielsen's sal (beliggende på hjørnet af Rødevej og Skottenborg) 1-2 gange ugentlig. Første skydning skulle være søndag den 18. februar 1894, og det skulle koste 5 øre for en serie.

Det har ikke været muligt at finde ud af, om man overhovedet kom i gang med at skyde på 15 meter i Block Niensens sal. Vi ved derfor heller ikke, hvor længe man skød indendørs med salonriffel i disse lokaler. Det første håndgribelige bevis for indendørsskydning i Viborg kommer med dannelsen af en ny skytteforening, Viborg Salon- og Pistolskytteforening. Man havde i Viborg Skyttekreds søgt efter lokaler, hvor man kunne skyde indendørs. Der var forgæves søgt om tilladelse til at bruge »Eksercerhuset«, men man fik i januar 1920 tilladelse til at bruge Latinskolens gymnastiksal.

Latinskolens gymnastiksal blev brugt til 15 m skydning fra den 25. januar 1920 til efteråret 1928. På dette tidspunkt skulle bygningen omdannes til byens bibliotek. Til alt held fik man gratis stillet lokaler til rådighed hos A/S Chr. Krogh's Cigar- og Tobaksfabrik fra den 27. november 1927. Hvor længe man skød her er uvist.

Fra omkring 1935 skød man 15 m på *Katedralskolens loft*. – I Dansk Skyttestiftelse no. 4, 1936 side 27 annonceres med den første afdeling af 15 m matchen den 23. februar på Latinskolen. På Katedralskolens loft havde man 2 stk. baner til skydning på 15 meter (efter inventarli-

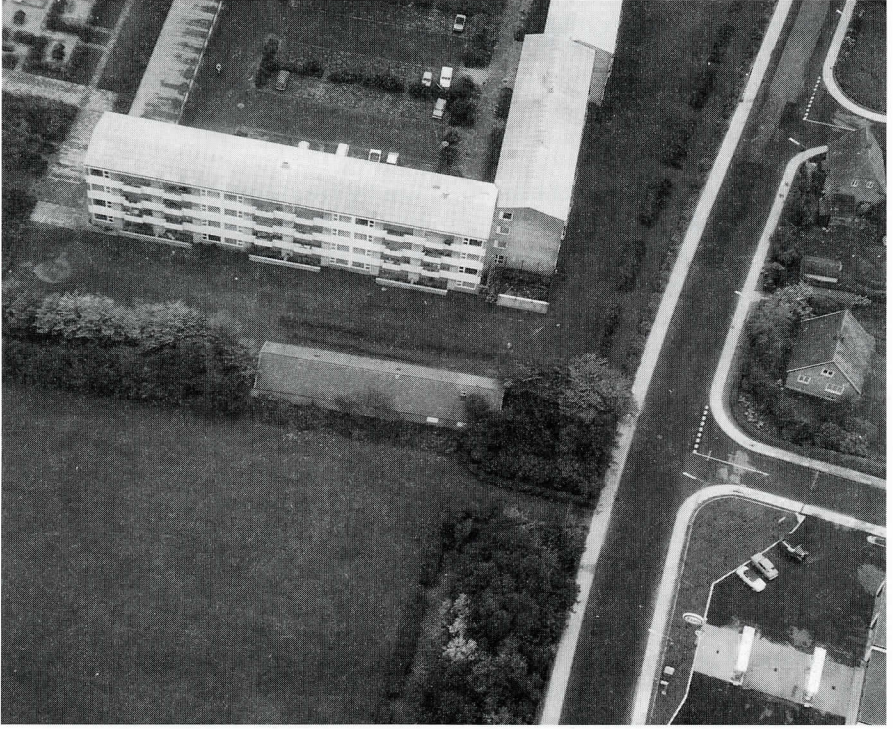
sten fra sammenlægningen mellem Viborg Salon- og Pistolskytteforening og Viborg Skyttekreds). Man havde sikkert heller ikke brug for meget mere på det tidspunkt, idet foreningen kun havde 2 Remington salongeværer og 1 pistol. Der er sandsynligvis blevet flere baner i tidens løb, alt efter medlemstilslutningen.

Man havde allerede fra 1936 drømt om at få egne lokaler til skydning på 15 meter. På et bestyrelsesmøde den 8. marts 1941 oplyses det, at man havde søgt oplysninger hos overbestyrelsen for De Danske Skytteforeninger angående tilskud til opførelse af et skydehus. På samme møde blev man enige om at indhente tilbud og få lavet tegninger til et sådant skydehus. Tilbuddet kom til at lyde på 21.500 kr. – og kommunen gav tilsagn om en gratis byggegrund.

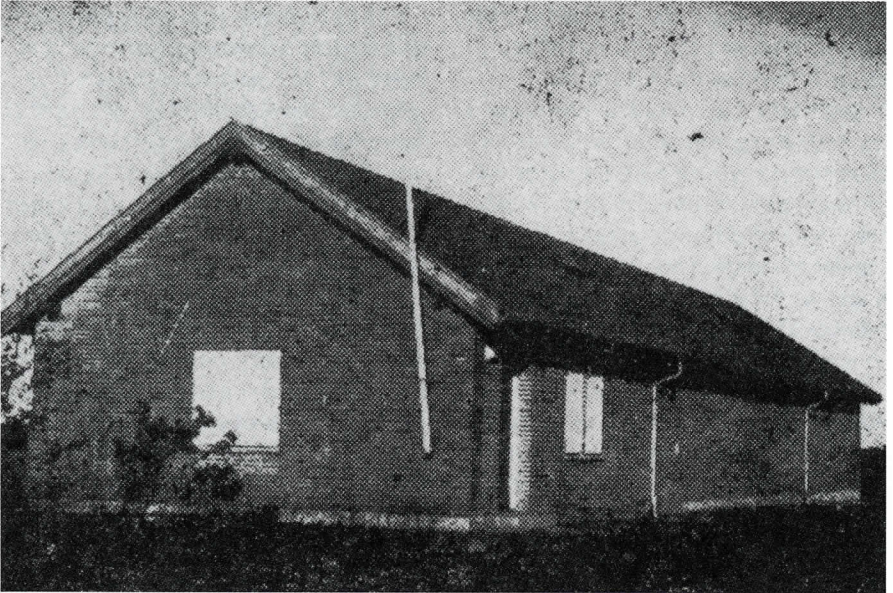
I 1942 oprettede man en byggefond. Foreningens medlemmer gav hvert år et beløb på 1 kr. i ekstrakontingent til byggefonden. Samtidig fik man en stor del af byens handlende og virksomheder til at yde større og mindre bidrag til fonden. Det lykkedes på denne måde at få samlet så mange penge, at foreningens formue var vokset til ca. 21.000 kr. i 1953.

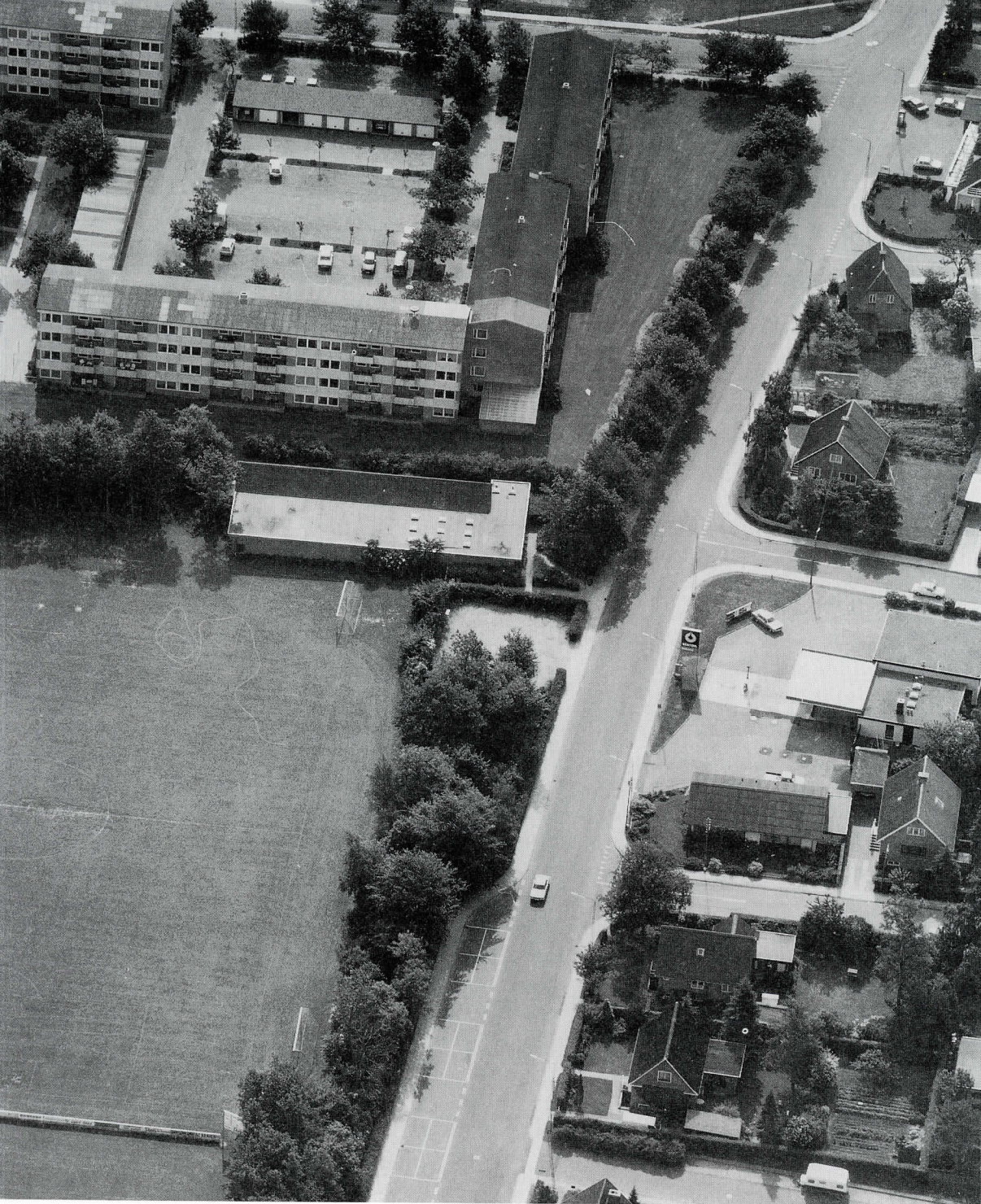
Omkring 1945 fremkom der planer om at indrette 15 meter skydebaner i et beskyttelsesrum på Domkirkepladsen. Byrådets forslag var imidlertid dels for dyrt og dels utilfredsstillende. Foreningen måtte være indstillet på evt. at forlade disse baner uden erstatning, så det opgav man. Der var i mellemtiden gået 7 år med planerne omkring bunkerens.

I november 1952 blev man lovet en

Kirkebækvej før 1976.

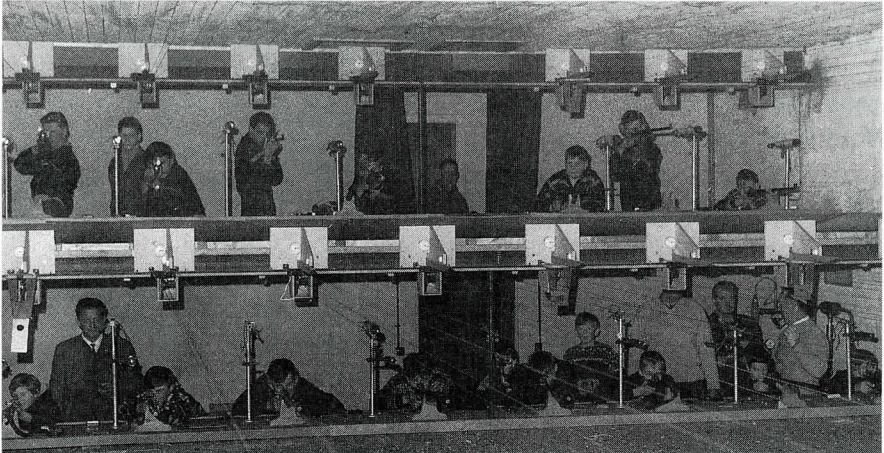
Kirkebækvej efter 1976.

Fra indvielsen af „Skyttehuset“ på Kirkebækvej 14. november 1954. Læg mærke til at skivetrækkerne er forskellige i de to etager.

Elektriske skivetræk blev installeret i 1967.

byggegrund ved den nye sportsplads ved Kirkebækvej. Der var forhandlinger med VFF om leje af deres kælderlokaler i deres nye klubhus på Kirkebækvej, men VFF regnede med, at det ville koste 30.-40.000 kr. at indrette sådanne skydebaner, hvorfor lejen ville blive for høj for skytteforeningen.

Den 26. august 1953 modtog man tegninger fra arkitekt Møller, og i september modtog man en materialebevilling med den klausul, at man først måtte begynde byggeriet den 1. oktober 1953. Den 7. oktober 1953 tog man mod tilbuddene på byggeriet på i alt 25.905 kr. Hertil skulle lægges indretning af banerne, så de samlede omkostninger kom op på ca. 29.000 kr.

Man tøvede ikke længe, rejsegildet blev holdt den 2. december 1953; men selve indvielsen af banerne skete først den 14. november 1954. Man havde fået et af landets bedste skydehuse med 15 stk. 15 m baner. Man skød i to etager, og skiverne skulle skytterne selv køre ud til kuglefanget med et system af snore og håndsving. Dette system havde helt åbenbare fordele, når man havde skudt en tier. Så kunne man køre skiven ind meget langsomt, så alle konkurrenterne kunne nå at se »vidunderskuddet«. Modsat gik det, når man havde lavet en otter – så gik det meget hurtigt med at få halet skiven i land – nogle gange hurtigere end de moderne elektriske skivetræk.

I 1963 udvidedes opholdslokalerne med en tilbygning. Der blev dermed mere plads til skytterne ved træningen, til generalforsamlinger eller andre sammenkomster. I 1965 løste man varme-problemerne ved at få tilsluttet fjernvarme. Elskivetræk kom i 1967. Herefter er der kun sket mindre ting, indtil den store tilbygning blev foretaget i 1976.

Skydehuset blev i 1976 udvidet med 332 m² til en pris på ca. 430.000 kr. Herefter har man 23 stk. 15 m baner, hvoraf de 8 fortrinsvis bruges som pistolbaner. Der er gjort meget ud af disse baner, hvor man har eksperimenteret med såvel belysning som lydisolering. I 1983 fik foreningen et lysanlæg til ca. 30.000 kr. af D.D.S.G. & I. Dette anlæg var et forsøg, der skulle danne skole for andre danske pistolskydebaner. Tilbygningen i 1976 kom også til at indeholde nye toiletter, kontor, samt en hall. Der blev lavet et nyt køkken, samt et nyt boksanlæg.

10 meter:

De 8 pistolbaner, der blev bygget i 1976, kan nemt ændres til 10 m baner, hvor man skyder med såvel luftrifler som luftpistoler. Denne disciplin er endnu ikke slået helt igennem i Viborg.

Viborg Skytte Forening og andre organisationer

Foreningen er tilknyttet en lang række organisationer. For at gøre en lang historie kort og for at give et bedre overblik vises de organisatoriske tilhørsforhold grafisk.

Oprindeligt var Viborg Skyttekreds kun medlem af *De Danske Skytteforeninger* (DDS). Da *Viborg Amts Skytteforening* (VAS) blev dannet i 1869, kom Viborg Skyttekreds ind under denne forening. Kredsen blev dog økonomisk frigjort fra amtsskytteforeningen i april 1883, selv om de organisatorisk var en helhed.

Senere, i 1895, blev man tilknyttet sammenslutningen af jyske byskyttekredse, der først kom ind i mere ordnede og organiserede forhold i 1914. Der blev holdt byskyttestævner fra 1895 til 1939 og igen fra 1952 til i dag.

Da Viborg Amts Skytteforening i 1898 blev inddelt i hovedkredse, kom Viborg Skyttekreds i 6. hovedkreds. Senere, da Salling Land Skytteforening løsrev sig fra amtsskytteforeningen, kom 6. hovedkreds til at hedde 5. hovedkreds, hvilket den stadig gør. 5. hovedkreds har i dag

ikke nogen betydning organisatorisk; den må i dag betegnes som opløst.

Danske Skytters Private Forening (DSPF) blev oprettet i 1909. Denne forening var den enkelte skytte medlem af, ikke de enkelte skyttekredse. DSPF søgte fra starten at blive medlem af den internationale skytteunion UIT (Union Internationale de Tir) og blev optaget i UIT ved verdensmesterskaberne i Hamborg 1909. Det var nemlig hovedformålet med foreningen at kunne sende danske skytter til de internationale mesterskaber. I 1917 indtrådte DSPF i Dansk Skytte Union (der var oprettet den 24. juni 1913 under navnet Dansk Salonskytte Union). DSPF ændrede navn til *Danske Skytters Landsforening* (DSL) på en ekstraordinær generalforsamling den 13. oktober 1918, men fortsatte under Dansk Skytte Union som selvstændig enhed. Hvornår DSL blev »opslugt« er uvist; men den er omtalt så sent som i 1939.

Viborg Skytte Forening blev medlem af *Dansk Skytte Union*, da foreningen op-

rettedes i 1936 ved sammenlægning mellem Viborg Skyttekreds og Viborg Salon- og Pistolskytteforening. Dette skyldes, at Viborg Salon- og Pistolskytteforening var medlem før sammenlægningen.

Jyllands Skytte Forbund blev under navnet *Jydsk Skytte Forbund* oprettet i 1924 som en protest mod både De Danske Skytteforeninger og Dansk Skytte Unions ledelse og organisation. Forbundet blev ikke stiftet på et møde, men ved skriftlig korrespondance. Først den 13. september 1925 var der konstituerende

delegeretmøde i Silkeborg. Ved dette stiftende møde ændredes navnet til *Jydsk Sports-Skytte Union*. Først i 1927 blev Dansk Skytte Union love ændret, så *Jydsk Skytte Forbund* som navnet var ændret til i 1926, kunne optages. Det nuværende navn *Jyllands Skytte Forbund* stammer fra 1927.

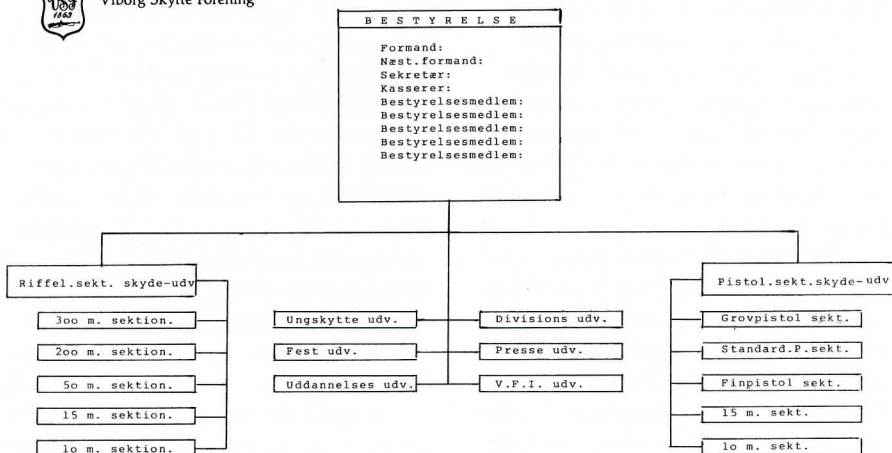
Viborg Skytte Forening blev optaget i *De Samvirkende Idrætsklubber (DSI)* den 20. februar 1963.

Nedenfor ses organisationsdiagrammerne, der forhåbentlig taler for sig selv.

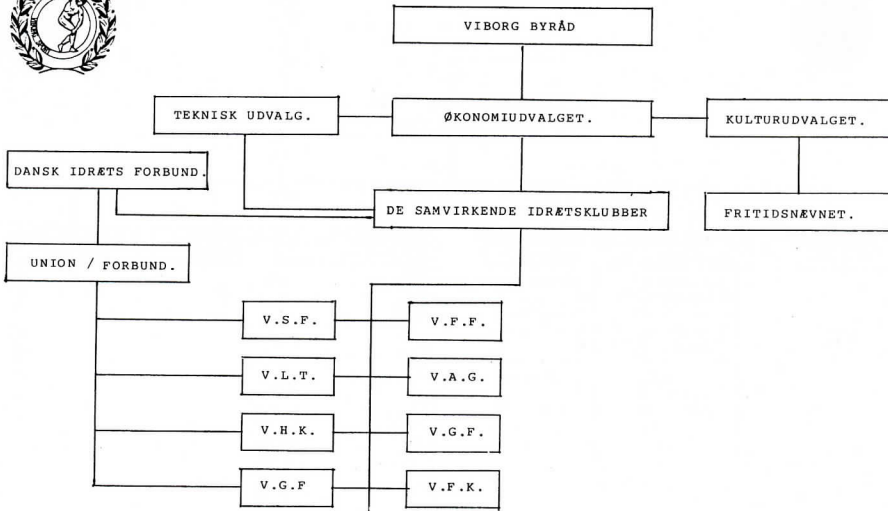
Viborg Skytte Forening

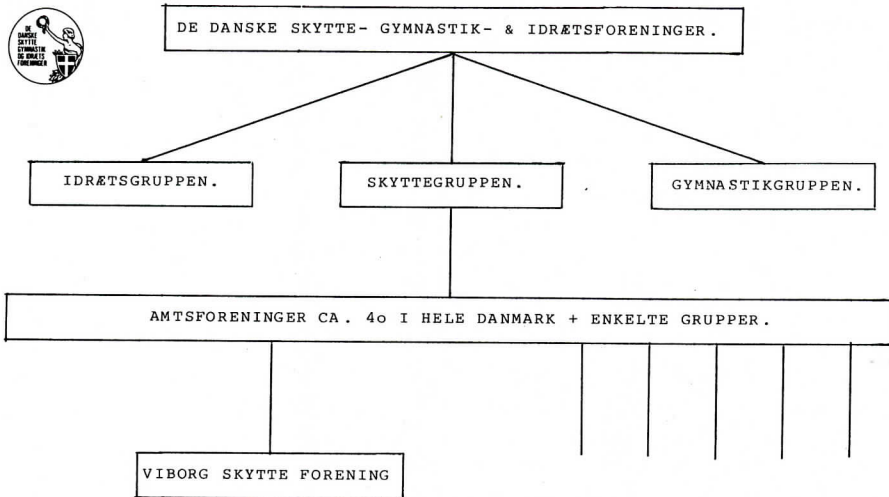
Viborg Skytte Forening

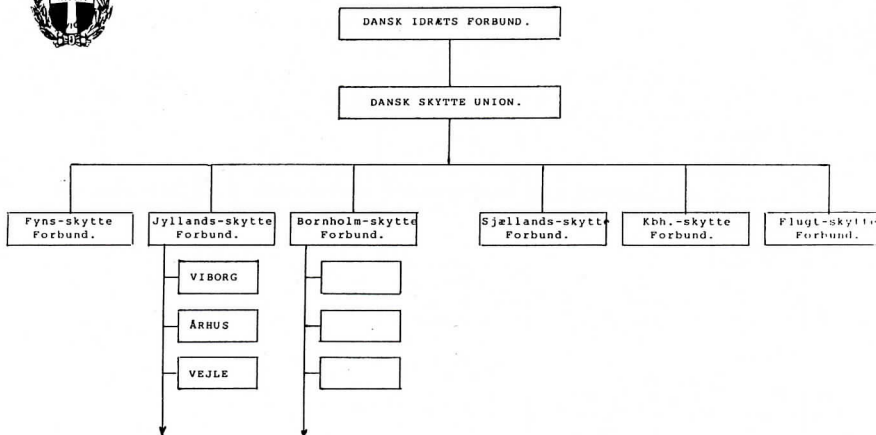
De Samvirkende Idrætsforeninger

De Danske Skytte Gymnastik & Idrætsforeninger

Dansk Skytte Union

Store stævner i Viborg

Viborg Skyttekreds, Viborg Skytte Forening, eller hvad foreningen nu har heddet, har afholdt utrolig mange konkurrencer i de 125 år, foreningen har eksisteret. Der har været et utal af almindelige præmieskydninger, man afholdt faktisk en som afslutning hvert år i oktober måned. De store skyttefester med deltagelse fra hele landet startede i skyttebevægelsens første år, men var ikke årlige arrangementer. Derfor opstod der efterhånden et behov for flere konkurren-

cer, måske nok specielt for byskytterne. Byskyttestævnet for de jyske byskyttekredse begyndte i 1895, og blev på nær nogle få år, hvor der var store landsstævner, holdt hvert år frem til 1939. Viborg Skyttekreds var med fra starten. Adolf Lomholt mente selv, at han havde været den drivende kraft i oprettelsen af disse stævner. Det var netop et byskyttestævne, som blev Viborg Skyttekreds første store stævne.

Byskyttestævnet 1898

Stævnet blev slået stort op med skydning i Undallslund og gymnastik på Borgvold. Man fik ud fra H. Lønborgs udkast lavet specialprægede medaljer i sølv (10 stk.) og bronze (20 stk.) med motiv af Viborg byvåben. Man nedsatte 7 udvalg til udarbejdelse af arrangementet. Der blev trykt 800 stk. festprogrammer med kort over

Viborg og et billede af Bækkelund. Dette første byskyttestævne i Viborg blev foreningen en dyr fornøjelse, idet stævnet gav et underskud på 600 kr. Bestyrelsen måtte tage et lån i Handelsbanken, hvor bestyrelsesmedlemmerne tegnede sig som selvskyldnerkautionister.

Jyllandsstævnet 1911

Dette Jyllandsstævne blev afholdt i anledning af De Danske Skytteforeningers 50 års jubilæum. Der deltog 800 skytter og 400-500 gymnaster. Skydningerne foregik i Undallslund og gymnastikken i »Eksercerhuset« på Rødevej på grund af det dårlige vejr. Gymnastikken skulle have været afholdt på Borgvold. For at afvikle stævnet havde man fået opstillet ca. 100 skiveopstillinger i Undallslund.

Der blev skudt i tre stillinger, hvilket ansås for voveligt på dette tidspunkt, selv om tre stillinger efterhånden havde været brugt i nogle år.

Viborg Skyttekreds var altså ikke ukendt med afvikling af store stævner, da man begyndte at snakke om at afholde verdensmesterskaberne i 1913 – kredsens 50 års jubilæum.

Verdensmesterskaberne i Viborg 1914

Den 18. internationale skyttefest blev afholdt i Viborg fra den 19. til den 26. juli 1914 på skydebanerne i Undallslund.

Dette Verdensmesterskab i skydning

(herefter VM) blev det sidste inden 1. verdenskrig, og det foreløbigt eneste VM afholdt i Danmark. Der blev først afholdt VM'er igen i 1921.

Efter at den internationale skytteunion (Union Internationale de Tir – U.I.T.) havde ytret ønsket om, at Danmark skulle holde verdensstævnet i 1913, havde Viborg Skyttekreds tilbudt sig som arrangør. Kredsen havde allerede i 1910 tilbudt sig som vært for 1913-stævnet. Viborg Skyttekreds skulle foruden sit 50 års jubilæum i 1913 holde store stævner i 1911 og 1912, idet kredsen skulle afholde den almindelige jyske skyttefest i 1911 og byskyttefesten for jyske byskyttekredse i 1912. Der blev anlagt ca. 100 baner for at afvikle disse stævner, så man mente at have kapaciteten i orden til et verdensstævne. Det var dog ikke uden konkurrence, at man fik stævnet, idet Aalborg også gerne ville afholde dette.

Formanden for Viborg Skyttekreds, tandlæge Axel Schrøder, var villig til at rejse til VM i Rom i 1911 for at sætte sig ind i afviklingen af en international skydning. Sagen blev dog udsat, idet stævnet for 1913 gik til Ohio i USA, og initiativet gik fra Axel Schrøder til adjunkt Lomholt, der var blevet ny formand for Viborg Skyttekreds.

Det var en stor mundfuld for en lille provinskreds som Viborg Skyttekreds. Der skulle skaffes 15-17.000 kr. for at afvikle stævnet tilfredsstillende. Viborg kommune havde givet tilsagn om 3.500 kr. til stævnet; men hverken staten eller De Danske Skytteforeninger ville støtte stævnet økonomisk. Til gengæld gav de enkelte amtsforeninger og mange skyttekredse større og mindre tilskud til stævnet, der blev fulgt med stor interesse ude i landets skyttekredse. Skytterne kunne følge med i forberedelserne, og hvordan det gik gennem tidsskriftet *Dansk Skytte-tidende*. I slutningen af marts 1914 havde man samlet ca. 10.000 kr., så der manglede »kun« 5-7.000 kr.

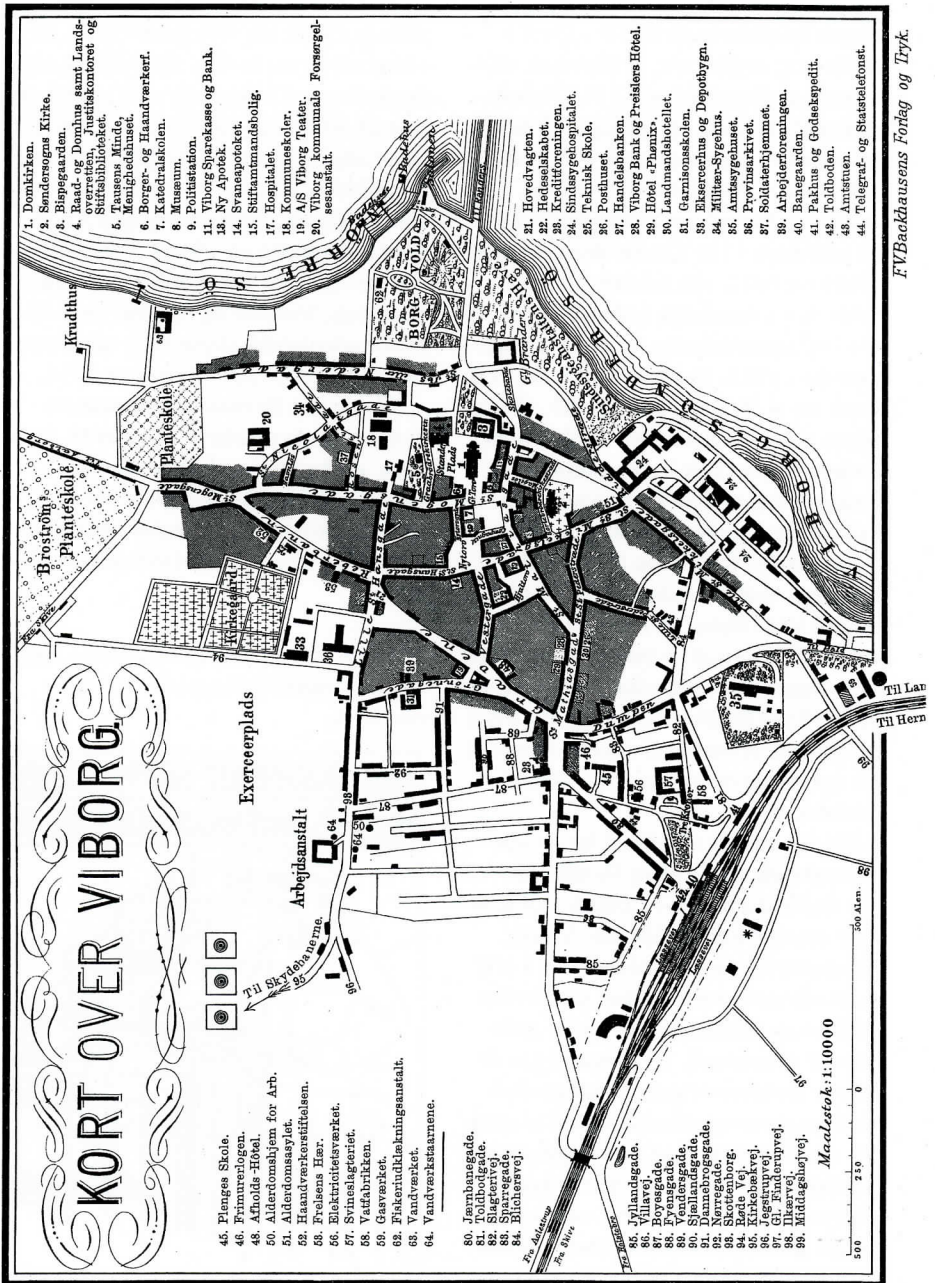
Det passer dog ikke helt, at det offent-

lige ikke ville hjælpe. Krigsministeriet stillede ca. 70 stk. nye gevær mod. 89 til rådighed for skytterne i den individuelle konkurrence i halvmatch med militærgevær på 300 meter. Statsbanerne havde lovet alle udenlandske skytter 50% moderation (rabat) ved rejser mellem grænsen og Viborg, København og grænsen eller København og Viborg. Grænsen var det samme som Frederikshavn, Gedser, Vamdrup, Vedsted og Esbjerg. Hver tilmeldt udenlandsk skytte fik 5 rabatkuponer, gyldige 15. juli - 3. august 1914.

Til stævnet fik man lavet et stævne-mærke. Dette mærke er signeret H. Lønborg, en fotograf og kunstmaler fra Odense (måske den fotograf Lønborg, der sad i kredsens bestyrelse 1895-1899?) og blev trykt på Odense Litografi-

VM-stævnets mærke 1914 som kan ses i originaludgave på bagsiden af bogens overtræk.

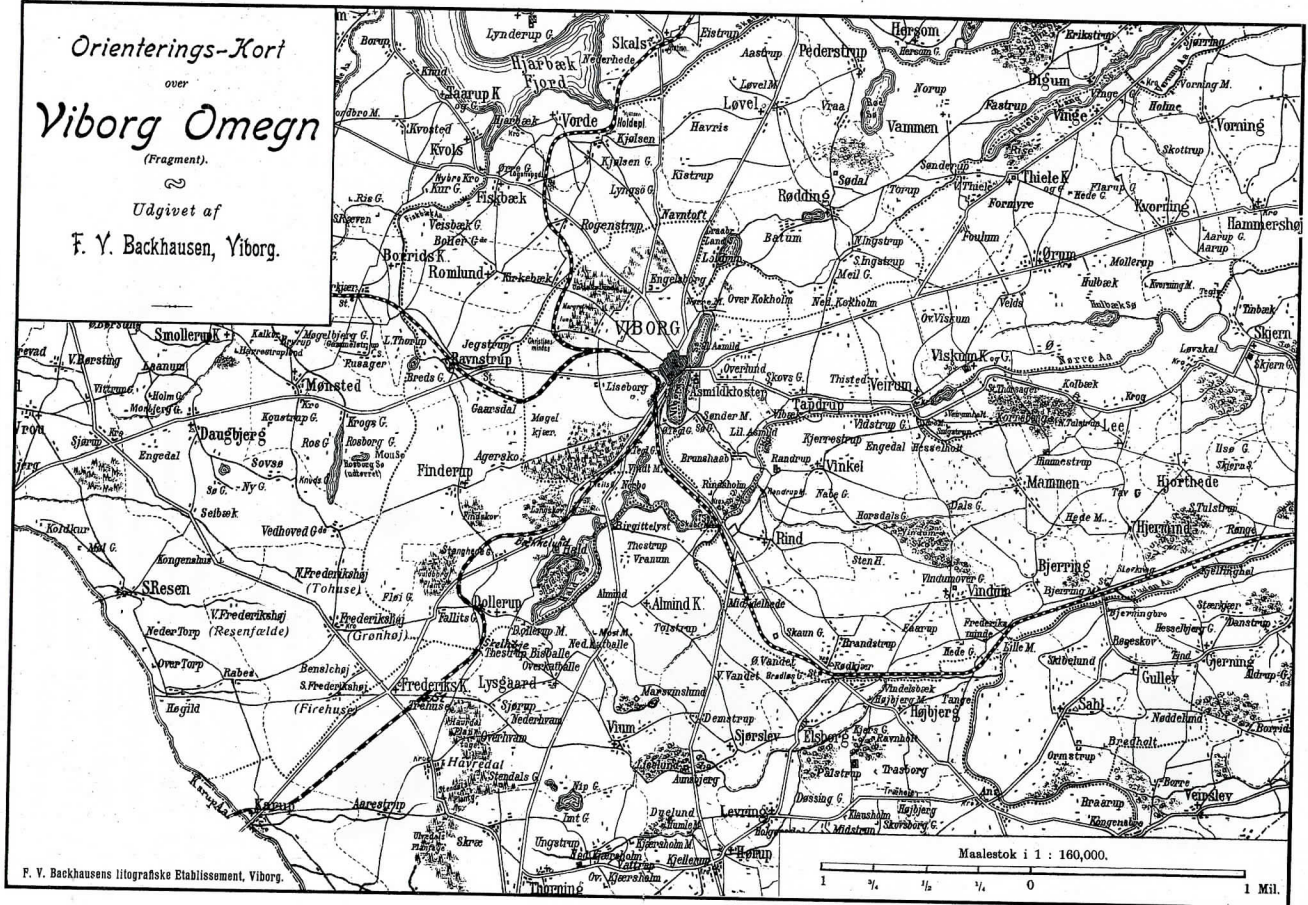

F.V. Backhausens Forlag og Tryk

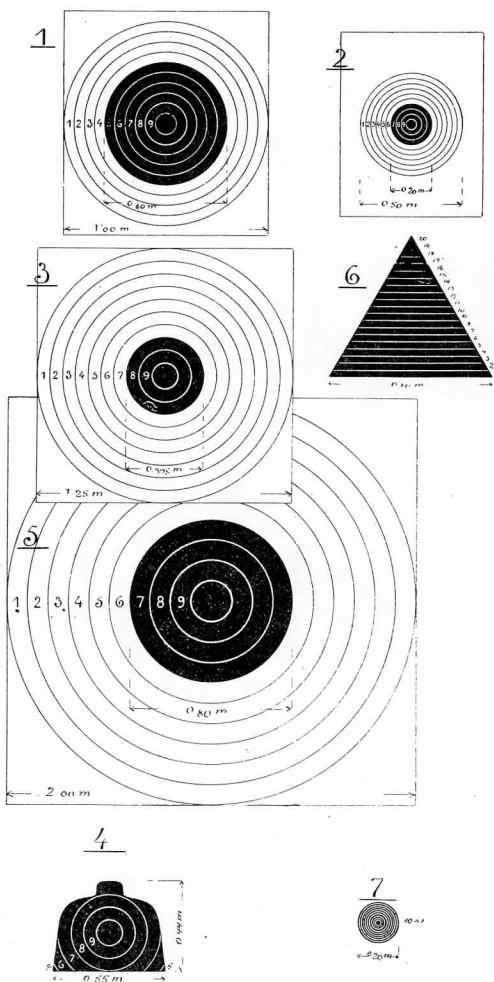
Et af de 3 kort som var indlagt i programmet ved VM 1914.

Orienterings-Kort
 over
Viborg Omegn
 (Fragment).
 Udgivet af
 F. V. Backhausen, Viborg.

F. V. Backhausens litografske Etablissement, Viborg.

- Nr. 1. 300 m International Geværskive.
 Nr. 2. 50 m International Pistolskive.
 Nr. 3. 250 m Dansk Skive Nr. 1.
 Nr. 4. 250 m 1/4 Figur m. Ringinddeling.
 Nr. 5. 600 m 10-delt Skive. I modsætning den alm. 5-delte danske Skive Nr. 2's mærkelige dimensioner (Diameter 1,88 m, Ringbredde 18,8 cm) gives denne Skive Diameteren 2 m, Ringbredde 10 cm.
 Nr. 6. 250 m 20-delt Trekantskive.
 Nr. 7. 10-delt Plet til „Pletskydning“.

ske Anstalt. Det blev trykt i 10.000 eksemplarer og solgtes til 50 øre stykket, hvilket var dyrt dengang. Mærkets størrelse var 32×46 mm; men der tryktes også nogle større eksemplarer til omslag af stævnets skydeprogram.

For at forberede og afvikle stævnet på bedste måde, nedsatte man et arrangementsudvalg. Dette udvalg kom til at bestå af ledende skytter, dels fra Viborg Skyttekreds og dels fra bestyrelsen af Danske Skytters Private Forening, samt en schweizisk leder og landsholdsskytte.

Arrangementsudvalget til VM bestod af:

Adjunkt Adolf Lomholt (Viborg, formand for Viborg Skyttekreds): Formand for arrangementsudvalget – officielt hed det »Président, Directeur General du Concours, Commissaire-Général aux Matches Internationaux« – det lyder flot!

Advokat, Dr. Meyer de Stadelhofen (Schweiz): Medhjælper for generalkommissæren (Lomholt) – Commissaire-Général Adjoint.

Læge Lars J. Madsen (Randers, formand for Danske Skytters Private Forening): Formand for skydeledelsen – Vice-Président, Directeur Général du Tir

Ingeniør Gerløv (København, næstformand for Danske Skytters Private Forening, samt redaktør for Dansk Skytte-tidende): Medhjælper for hovedlederen – Directeur-Adjoint du Tir

Ingeniør H. Denver (Aalborg, formand for Aalborg Amts Skytteforening): Formand for skivekontrol og markørledelse – på fransk Directeur Général du Classement.

Købmand Harald Hansen (Viborg, kasserer for Viborg Skyttekreds): Stævnets kasserer – Trésorier-Général.

Assistent Lauritz Vammen (Viborg, formand for Viborg Amts Skytteforening):

Tilsyn med materiel og våbenkontrol – Directeur du Matériel.

Der var også et indkvarteringsudvalg, der bestod af urmager P.M. Bach og boghandler Victor Christensen (Direction du Logement).

Et stævne som verdensmesterskaberne skulle vanen tro også have nogle kranseskagefigurer. Ærespræsidiets kom til at bestå af:

Stiftamtmand R. Howard Grøn, Viborg (stævnets præsident)

Generalmajor Krabbe (stævnets vice-præsident)

Borgmester Glud (stævnets vice-præsident)

Generalløjtnant Gørts (ærespræsident)

Generalløjtnant Tuxen (ærespræsident)

Generaltøjmester Nørresø (ærespræsident)

Præsident for U.I.T. – Pierre François-Daniel Merillon (ærespræsident)

Verdensmesterskaberne fik følgende skydeprogram:

Der blev afviklet 3 skydninger i den internationale match.

Skydning A

Frit gevær, 120 skud på 300 meter til den internationale 10-delte ringskive: 40 skud stående, 40 skud knælende og 40 skud liggende.

Skydning B

Fri pistol 60 skud på 50 meter til den internationale 10-delte pistolskive.

Skydning C

Gevær 89 (armégevær) 60 skud på 300 meter: 20 skud stående, 20 skud knælende og 20 skud liggende.

Sideløbende med verdensmesterskaberne var der arrangeret et stort stævne for alle danske skytter. Ved dette stævne var der følgende skydninger:

Skydning D

300 m frit gevær, international skive. Skydningen var delt i to afdelinger, således:

Afdeling 1: for alle matchskytter og suppleanter.

Afdeling 2: for alle danske skytter. 3 skud stående, knælende eller liggende. Indskud: 1 kr.

Skydning E

50 m fri pistol – serie på 3 skud a 1 kr. for alle danske matchskytter og suppleanter, samt alle fremmede skytter.

Skydning F

250 m frit gevær – 10 skud stående. Ældre dansk hovedskydning – international. Indskud: 5 kr.

Skydning G

250 m, frit gevær. Ny dansk hovedskydning – national. 4 skud stående, 4 skud knælende, 4 skud liggende på 10 minutter.

Skydning H

250 m reglementeret gevær 89. Dansk hovedskydning – national. 10 skud på 3 minutter – fri stilling. Indskud: 3 kr.

Skydning I

250 m, frit gevær – fri stilling. International. Hurtigskydning 1 minut – så mange skud som muligt. Indskud: 2 kr.

Skydning K

250 m frit gevær – skive nr. 4 (kvarterfigur med ringe) – international. Hurtigskydning – 8 skud på 5 sekunder.

Skydning L

250 m frit gevær – 2 prøveskud, 5 stående, 5 knælende og 5 liggende. National kapskydning mellem amtsskytteforeninger. 15 kapskytter pr. amt hvoraf de 10 bedste gælder. Indskud: 10 kr. for hver forening.

Skydning M

300 m. Nationalt mesterskab (dansk mester). Åben for de 50 bedste skytter sammenlagt efter skydning F+G+H+N. Indskud: Intet.

Skydning N

600 m frit gevær – international hovedskydning. 10 skud i fri stilling. Indskud: 5 kr.

Skydning O

250 m frit gevær – skive nr. 6 (20-delt trekant) – international serie. 4 skud i fri stilling. Indskud: 1,50 kr.

Skydning P

250 m frit gevær – jysk serie, national – serier a 30 kort. 3 stående. Indskud: 1 kr.

Skydning Q

250 m frit gevær – skive nr. 7 – pletskydning – international. 1 skud stående. Indskud: 25 øre.

Skydning R

National skydning – som skydning E.

Skydning S

250 m. Prøveskud, international. 10 øre pr. skud.

Skydning T

250 m frit gevær – national hovedskydning for landskytter (skytter fra skyttekredse på landet). 3 skud stående, 3 skud knælende og 3 skud liggende. Indskud: 2 kr.

Skydning U

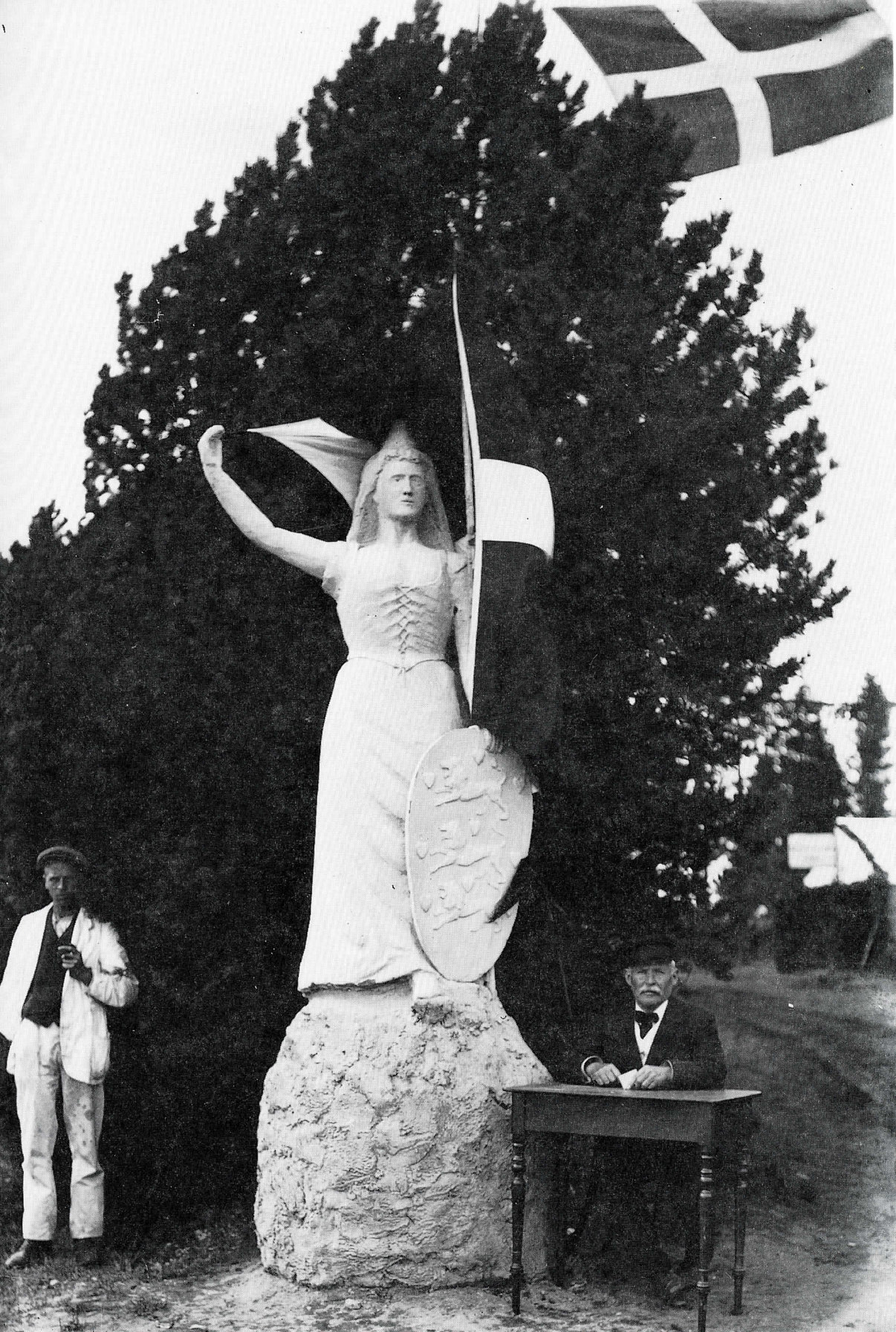
600 m frit gevær – jysk serie – international. 3 skud i fri stilling. Indskud: 1 kr.

Skydning V

Kapskydning mellem danske byskytter. 50 skytter fra Sjælland (med København), 50 skytter fra de øvrige øer, 50 skytter fra Jylland. Skydning L er gældende hertil. Indskud: intet.

Et vue over banerne under VM 1914.

Baneanlægget var på 26 baner til 300 m, 12-14 pistolbaner på 50 m, 20 baner på 250 m og 6 baner på 600 m. Hele anlægget kostede ca. 7.000 kr. Det blev dengang anset for at være det bedste skydebaneanlæg, der nogen sinde havde været i Danmark, og det blev rost af både de danske og udenlandske skytter. Ud over selve standpladserne var der postkontor, kontor, toiletter, garderobe, værksted for bøsse-mageren, samt depot.

Stævnet startede med en åbningshøjtidelighed på rådhuset lørdag den 18. juli om aftenen. Åbningen blev udsat på grund af forsinkelse af nogle af de udenlandske skytter, der ankom i løbet af lørdagen. Stiftamtmand R. Howard Grøn holdt velkomsttalen – på fransk.

Søndag den 19. juli:

Denne dag var præget af danske skytter. Stævnet blev et trækplaster, idet der var henimod 1000 besøgende fra Viborg og omegn.

Mandag den 20. juli:

Da de fleste danske skytter var rejst hjem for at passe deres arbejde, var det de internationale skytter, der prægede denne dag. Mandagen blev fortrinsvis brugt til at vænne sig til banerne. Der blev også trukket lod om banerne til næste dags match.

Tirsdag den 21. juli:

Den internationale pistolmatch (skydning B) afholdes.

Onsdag den 22. juli:

Denne dag var der officiel frokost i det ene restaurationstelt på festpladsen for de danske og udenlandske deltagere ved verdensmesterskaberne. Der blev holdt festtaler, hvor man roste sig selv og hinanden for dette vellykkede stævne. U.I.T.s præsident sagde i sin tale, at man

Under VM fik de enkelte lande ved lodtrækning tildelt faste standpladser som her ses omgivet med våbenskjold.

„Den hvide dame“ fremstillet af malermester Folmer Rud. Jacobsen til ære for VM i Undallslund 1914 og opstillet ved indgangen til banerne.

KONGL. POSTEXPEDITION

Post-Brevkasse.

fra U.I.T.s side havde haft betænkeligheder ved at holde stævnet i så lille et land som Danmark. Denne betænkelighed var gjort til skamme. Efter frokosten afholdtes U.I.T.s generalforsamling, hvor Finland blev optaget i U.I.T.. Det blev også vedtaget, at man fremover kun skulle holde verdensmesterskaber hvert andet år. Man

vedtog også, at der ikke skulle være stillingsmesterskaber på 300 m frit gevær, kun holdmesterskab og individuel mesterskab i helmatch (120 skud i tre stillinger).

Om aftenen afholdtes en kirkekoncert i Domkirken, hvor de fleste af de fremmede skytter var blandt tilhørerne.

Danmarks geværhold.

Fra venstre til højre stående: Kjær-Madsen, A. P. Nielsen, N. Andersen; sidende: Geltzer Petersen, Læge Madsen.

Der blev oprettet „Kongelig Postekspedition“ på banerne under VM 1914.

Torsdag den 23. juli:

Den internationale match med frit gevær på 300 m afholdes. Hver nation fik 2 standpladser. Der blev skudt stående og knælende denne dag. Om eftermiddagen blev stævnet besøgt af Hans Majestæt Kong Christian X. Kongen besøgte bl.a. de internationale skytter på 300 m banen og gav inden sin hjemrejse en stor pokal til stævnet. Pokalen skulle være en ærespræmie til vinderen af enkeltmandskonkurrencen med armegevær på 300 m. Kongens besøg varede i ca. 2 timer.

Fredag den 24. juli:

Denne dag afsluttedes geværmatchen på 300 m. Der manglede kun den liggende stilling. Før denne stilling var den senere verdensmester René George 10 points foran den regerende verdensmester Conrad Stäheli. Der var dermed lagt op til en spændende afslutning.

Der var 9 nationer med i den internationale skydning om verdensmesterskabet på 300 m med frit gevær. Resultaterne blev:

Verdensmester i knælende schweitzeren Conrad Stähli.

Det vakte nogen opsigt hos de udenlandske skytter at man under VM også brugte kvindelige „listeførere“.

Her ses frk. Johanne Pedersen fra Engelsborg.

1 Schweiz	5025 points
2 Frankrig	4902 points
3 Danmark	4871 points
4 Holland	4772 points
5 Finland	4750 points
6 Italien	4716 points
7 Sverige	4564 points
8 Østrig	4453 points
9 Belgien	4395 points

Individuelt blev helmatch og stillingerne på 300 m frit gevær vundet af:

Helmatch:

René George, Frankrig .... 1056 points

Stående:

René George, Frankrig,
verdensrekord ..... 348 points

Knælende:

Conrad Stäheli, Schweiz .. 357 points

Liggende:

Conrad Stäheli, Schweiz .. 360 points

René George forhindrede hermed, at Conrad Stäheli fik sit syvende verdensmesterskab i helmatch. Stäheli havde vundet helmatchen ved VM i 1911, 1912 og 1913. Stäheli vandt den knælende og liggende stilling, men måtte tage til takke med en andenplads i stående, 16 points efter René George, som satte verdensrekord med 3 points. Han sikrede sig med denne flotte stående skydning også mesterskabet i den samlede skydning med 1056 points, 7 points foran den regerende verdensmester Conrad Stähelis 1049 points. Dette blev enden på Conrad Stähelis mange verdensmesterskaber. Han vandt ikke siden et verdensmesterskab, men nåede i alt at vinde ikke mindre end 22 verdensmesterskaber.

Den tidligere danske verdensmester læge L.J. Madsen, Randers klarede sig atter udmærket. Han blev sammenlagt nr.

3 i helmatch med 1024 points og nr. 3 i liggende med 356 points, nr. 5 i knælende med 342 points, samt nr. 6 i stående med 326 points. Han deltog også på det danske hold i skydning med fri pistol. Her klarede han sig knap så godt; men han blev bedste danske skytte med 492 points, hvilket kun rakte til en placering som nr. 21. Det danske pistolhold blev »kun« nr. 6; men det var en fremgang for de danske pistolskytter.

Skydning B, international pistolmatch på 50 m gav følgende resultat:

1 Italien	2518
2 Frankrig	2497
3 Belgien	2483
4 Svejts	2483
5 Tyskland	2446
6 Danmark	2405
7 Holland	2328
8 Sverige	2164

Individuel placering:

1 Paul van Asbroek, Belgien	529 points
2 M. Brunner, Schweiz	528 points
3 Regaud, Frankrig	518 points

Verdensmesteren Paul van Asbroek stillede også op i 300 m frit gevær. Her gik det dog knap så godt. Han skød kun 953 points – og fik en beskedne placering som nr. 25. Paul van Asbroek havde i sin tid vundet verdensmesterskabet i stående, hvor han med 326 points forbedrede verdensrekorden med 17 points. van Asbroek var kendt som en meget dygtig pistolskytte. Han havde før stævnet i Viborg vundet verdensmesterskabet i fri pistol i 1904, 1907, 1909, 1910 og 1912. Det lykkedes ham dog ikke at slå sin egen verdensrekord på 540 points, der blev sat i 1912.

Den internationale skydning med armegevær, der kun var en individuel skydning, gav følgende resultat:

- 1 A.H. Bouwens,*
Holland ..... 484 points
- 2 H.H. Bouwens,
Holland ..... 467 points
- 3 Roberto Wäfler,
Italien ..... 464 points
- 4 Conrad Stäheli,
Schweiz ..... 464 points

1 stående:

Bouwens**, Holland .... 155 points

1 knælende:

Thomsen***, Danmark .. 162 points

1 liggende:

Barbillat***, Frankrig .... 174 points

Medaljerne til dette verdensmesterskab havde på forsiden kongens billede som motiv, og på bagsiden allegorier (kvinder med laurbærgrene, to skydende skytter, og Viborg-prospektet i baggrunden).

Stævnet fik et heldigt udfald for en af Viborg-skytterne, idet våbenhandler Niels Laursen blev dansk mester ved at vinde skydning M med 498 points i 57 skud. Dette mesterskab var ikke som de andre, men det samlede pointstal for skydningerne F+G+H+N+L. Laursen vandt ved denne skydning stævnets guldmedalje. I skydning F blev Laursen nr. 2, i skydning G nr. 4 (2 points fra vinde-

ren), og han vandt skydning V – skydning mellem danske byskytter – med 136 points.

Lørdag den 25. juli:

På denne dag fortsatte de danske skytter deres tilstrømning til banerne i Undallslund. Der var så mange skytter, at man måtte forlænge skydetiden på 250 m til kl. 19.00 om aftenen. På denne dag var næsten alle de udenlandske skytter taget hjem. På grund af den tilspidsede internationale situation (mordet i Sarajevo den 28. juni), var en del af skytterne rejst hjem over hals og hoved. En serbisk officer var først på ugen rejst hjem over Rusland, da han ikke turde rejse hjem gennem Tyskland.

Søndag den 26. juli:

Denne stævnets sidste dag summede banerne af travlhed. Der skulle skydes til kl. 14; men der manglede stadig mange skytter på dette tidspunkt, så man fortsatte til kl. 17.

Præmieoverrækkelsen foregik kl. 17 i et telt på festpladsen, forestået af stævnets præsident stiftamtmand Howard Grøn. Efter præmieoverrækkelsen erklærede samme Howard Grøn det internationale skyttestævne 1914 for afsluttet.

Det var således en succesfuld afvikling af verdensmesterskaberne, som foregik

* I bogen *The International Shooting Union – official history 1907-1977* står broderen H.M. Bouwens som vinder af halvmat-chen.

** Der er tvivl om, hvem der vandt den stående stilling. I *Dansk Skyttetidende* står N.P. Pedersen som vinder, medens vinderen i U.I.T.s historie som omtalt oven-

for er Bouwens med 155 points – hvilken af brødrene det var, vides ikke, da der ikke er anført initialer. En forklaring kan være at den omtalte præmie var forbeholdt en dansk skytte (?)

*** Disse vindere er opgivet i bogen *The International Shooting Union – official history 1907-1977*.

her i Viborg i 1914; men der gik mange år, inden alt faldt på plads.

For det første gav stævnet et større underskud, som Danske Skytters Landsforening måtte optage lån i Viborg Sparekasse for at dække. Denne gæld blev først indfriet i 1922. Stævnets reviderede regnskab blev godkendt på Danske Skytters Landsforenings generalforsamling den 3. august 1920. Regnskabet var revideret af kontorchef A. Jacobi og balance-rede med 34.900,07 kr. Hvor stor gælden var efter stævnet, har det ikke været muligt at finde frem til; men den må have været af en vis størrelse, da

man først fik den tilbagebetalt i 1922.

Et andet problem var at få sendt præmierne til vinderne i udlandet. Det var ikke muligt at få en del af disse præmier sendt under garanti. I 1921 havde man ikke fået afleveret de sidste præmier – hvornår dette skete vides ikke.

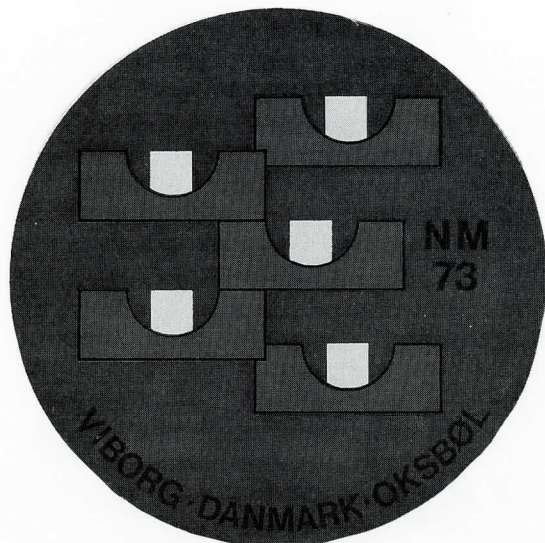
De første danske mesterskaber afholdt i Dansk Idrætsforbunds regi foregik på banerne i Undallslund. Den 4. august 1918 holdt Dansk Skytte Union danske mesterskaber i 300 m halvmatch. Dette gentog sig i 1919, 1920 og 1922. De første DIF-medaljer, som er så eftertragtede i dag, blev altså uddelt i Undallslund.

Fra kongebesøget. Kongen taler med den internationale unions præsident, generaladvokat ved Frankrigs Højesteret, Merillon, der tillige er præsident for Frankrigs nationale Skytteorganisation. Hr. Merillon bærer æreslegionens kors på brystet og er klædt i den grågrønne franske skyttedragt, som alle franskmændene bar under hele stævnet. Også f.eks. ved stiftamtmandens middag bar M. og de andre indbudte franskmænd denne dragt. I forgrunden kejserlig og kongelig råd M. Gerstle, Wien.

mange år, der er gået. Det vil dog føre for vidt at komme ind på alle disse stæv-

ner, og det vil sandsynligvis være aldeles uinteressant for de fleste.

Nordisk mesterskab i Viborg 1973

Da Viborg Skytte Forening påtog sig afviklingen af Nordisk mesterskab i 1973, havde man kun 14 stk. 200 m baner, 10 stk. 50 m baner, samt 12 stk. 25 m pistolbaner. Der var tale om en relativ lille skytteforening i det jyske. Dette forhindrede ikke foreningen i at stå for afviklingen af stævnet.

Det hele startede omkring marts 1972. Viborg Skytte Forening var blevet forespurgt af Dansk Skytte Union via Jyllands Skytte Forbund, om man ville og kunne afholde Nordisk mesterskab 1973. Før man kunne svare bekræftende på dette, skulle man have de fysiske rammer i orden. På et bestyrelsesmøde i marts 1972 havde man planer om at afholde pistolskydningen på Flyvestation Karup. Man ville lave 10 ekstra og midlertidige 50 m baner på de nuværende 200 m baner og søge om økonomisk hjælp til at få bygget 300 m baner. Det første, man gik i gang med, var at få bygget 20 stk. nye 300 m baner i Danerlyng.

Enden på det hele blev, at Viborg Skytte Forening fik bevilget 20 stk. nye 300 m baner. Hermed var de fundamentale betingelser til stede for at kunne afvikle mesterskabet. Man fraveg et krav om 20 pistolbaner på 25 m og forsøgte, om det var muligt at afholde mesterskaberne med 12 baner.

Der blev foruden 300 m skydningerne skudt 10 m luftvåben fra standpladserne på 300 m. Der blev opstillet midlertidige 50 m baner på 200 m banerne, og der blev indkøbt duellanlæg til pistolbanerne. Der blev således 70 skydebaner ud af det – 20 stk. 300 m, 20 stk. 50 m, 10 stk. 25 m og 20 stk. 10 m.

For at afvikle stævnet måtte man trække på alle foreningens medlemmer – ja sågar på disses venner og bekendte. En del af juniorskytterne blev brugt som skiveskifere, markørere eller flaghejsere ved sejrsceremonierne. De nordiske skytter blev indkvarteret på bl.a. Teknisk Skoles kollegium, der virkede som hotel under stævnet.

Stævnet foregik fra den 29. juni til den 3. juli 1973. Det var et dejligt sommervejr under hele stævnet, hvilket gjorde det til, at stævnet blev så vellykket.

Efter det nordiske mesterskab 1973 havde Viborg Skytte Forening et stort baneanlæg. Dette anlæg har siden 1973 dannet rammen om mange større og mindre stævner. Af disse kan nævnes: Verdensmesterskabet i militær 5-kamp (CISM) 20.-30. august 1973.

Flyvevåbnets mesterskaber 22. juni 1977.

5-landskamp 1977 mellem Schweiz, Norge, Sverige, Finland og Danmark.

Dansk Militær Idrætsforenings landsskyttestævne 24. september 1977.

Militær Nordisk Mesterskab, samt DMIs landsskyttestævne 1979.

Militær Nordisk Mesterskab, samt Flyvevåbenets mesterskaber i skydning 1981.

Nordisk Junior Mesterskab 29. juni-4. juli 1982.

Nordisk Jernbane Mesterskab 25.-28. juli 1985 på 300 m.

Pistollandskamp Danmark-Norge 1986.

Danske Politimesterskaber august 1987.

Der har været afholdt mange jyske- og danske mesterskaber på foreningens baner i Danerlyng, og foreningen har afholdt et utal af amtsmesterskaber i de

Nogle kendte Viborg-skytter

I klubbens 125 årige historie, har der været en del fremtrædende skytter. Da der ikke er plads til omtale af enhver, der har vundet en konkurrence, er der kun medtaget de mest iøjnefaldende medaljeslugere.

Skytter som L. Vammen, Niels Laurson, Niels Kalhave, Harald Hansen og Marius Pedersen kan man læse om under afsnittet om formænd eller æresmedlemmer. Disse skytter er de mest berømte skytter, foreningen har haft i ældre tid. Til eksempel kan man se på billedet af Marius Pedersen, hvad sådan en skytte kunne samle sig af sølvpokaler.

Hvis man ser på, hvem der har hentet mesterskaberne hjem til Viborg Skytte Forening i de sidste 25 år, er der specielt 3 skytter, der fortjener en omtale. Inden disse 3 skytter præsenteres, skal absolut nævnes den stærkeste skyttefamilie i foreningens historie, nemlig *Scheibye familien*.

Familien Scheibye talte på et tidspunkt ikke færre end 5 skytter, der kunne

danne deres eget hold til feltskydning. De var alle fremragende skytter, specielt Ulf og Finn Scheibye har været meget dominerende skytter på 300 m på landsplan. Ulf og Finn Scheibye var dog flyttet fra foreningen, da de toppede for alvor. På billedet herunder kan man se fru Scheibye holde øje med sin gruppe af feltskytter.

Lene Andersen begyndte at skyde allerede som 5- eller 6-årig. Hun var en ret dygtig skytte allerede fra barnsben, og hun har konstant forbedret sig frem til i dag. Lene har haft en afgørende indflydelse på den højnede standard inden for dameklassen. Hun er en af de få kvinder, der skyder 200 – og 300 meter. Hun var således med til at vinde holdmesterskabet på 300 m halvmatch for Viborg ved Jyllandsmesterskaberne i 1987.

Lene har vundet et hav af mesterskaber, således 3 jyske mesterskaber som juniorskytte. Hun har vundet følgende jyske mesterskaber i dameklassen:

På billedet ses fra venstre: Bo Scheibye, Bjørn Scheibye, Finn Scheibye, Ulf Scheibye og Steen Scheibye.

- 5 individuelle mesterskaber i 60 skud liggende på 50 m standardriffel.
- 3 holdmesterskaber i 60 skud liggende på 50 m standardriffel.
- 8 individuelle mesterskaber i halvmatch på 50 m standardriffel.
- 1 individuelt mesterskab i 15 m standardriffel.
- 4 holdmesterskaber i 15 m standardriffel.
- 5 individuelle mesterskaber i 15 m fri riffel.
- 3 holdmesterskaber i 15 m fri riffel.
- 1 individuelt mesterskab på 10 m fri luftriffel.

Danske mesterskaber i dameklassen:

- 3 danske mesterskaber i halvmatch på 50 m standardriffel.
- 1 dansk mesterskab på 15 m fri riffel.

Lene har sidst vundet 1 jysk holdmesterskab i 300 m halvmatch for seniorer. Hun har desuden været på det danske landshold mange gange.

Jacob Grønbæk er en anden af foreningens medaljeslugere. Jacob, der stammer fra Herningegnen, kom i 1979 til Viborg Skytte Forening. Han har i de sidste mange år været en af de bedste langdistanceskytter i Danmark.

Jacob har været fast på det danske 300 m landshold siden 1979 og har deltaget ved NM 1979 i Sverige, NM 1981 i England, NM 1983 i København, EM 1983 i Norge, NM 1985 i Finland, EM 1985 i

Schweiz, VM 1986 i Sverige, NM 1987 i Norge, samt EM 1987 i Finland.

Af danske rekorder kunne man også remse en del op; men Jacob sætter selv mest pris på 2 bestemte rekorder. I 1987

Jacob, Mads og Lene.

slog Jacob den legendariske Ole Hvid Jensens 23 år gamle rekord i 40 skud knælende på 300 m med et points til 183 points. Den anden rekord er 40 skud stående på 300 m sat af Vagn Andersen ved det første europamesterskab, afholdt i 1969 i „Pilsen“. Vagn Andersen skød den gang 372, medens Jacob forbedrede den til 373.

Jacob har vundet følgende danske og jyske mesterskaber:

- 1 gang dansk mester 50 m helmatch hold.
- 1 gang dansk mester 300 m helmatch hold.
- 1 gang dansk mester 300 m helmatch individuelt.
- 1 gang dansk mester 300 m 40 skud stående individuelt.
- 4 gange dansk mester 300 m 40 skud knælende individuelt.
- 2 gange dansk mester 300 m halvmatch hold.
- 3 gange dansk mester 300 m halvmatch individuelt.
- 3 gange jysk mester 300 m halvmatch hold.
- 2 gange jysk mester 300 m halvmatch individuelt.

Jacob har vundet Margrethekæden i 1978, 1984, 1986 og 1987, altså 4 gange.

På billedet kan man se Jacob og Lene med deres søn Mads. Det er ikke en reklame for en nordfynsk våbenfabrik, men et eksempel på, hvordan skytter kan gøre reklame for sig selv og andre. Skytter og reklame vil man sikkert komme til at se betydeligt mere til i fremtiden.

Pistolskydning er blevet en vigtig faktor i Viborg Skytte Forening. Man har i dag en velfungerende pistolafdeling med en virkelig god bredde og nogle få top-

skytter. Der er specielt to pistolskytter, der fanger opmærksomheden, og det er *Erik Jensen* og *Steffen Andreasen*.

Erik er ikke kun kendt som en fremragende pistolskytte, men i lige så høj grad for sin instruktørvirksomhed. Erik har i sin tid som pistolskytte vundet følgende mesterskaber:

Danske mesterskaber

- Fripistol 15 m hold, 1983.
- Grovpistol 25 m hold, 1983.
- Grovpistol 25 m individuel, 1977.
- Grovpistol 25 m individuel, 1980.
- Grovpistol 25 m individuel, 1982.
- Standardpistol 25 m hold, 1987.
- Fripistol 50 m hold, 1983.

Jyske mesterskaber

- Standardpistol 15 m hold, 1982.
- Standardpistol 15 m hold, 1985.
- Fripistol 15 m hold, 1982.
- Fripistol 15 m hold, 1983.
- Grovpistol 25 m hold, 1974.
- Grovpistol 25 m hold, 1979.
- Grovpistol 25 m hold, 1980.
- Grovpistol 25 m hold, 1981.
- Grovpistol 25 m hold, 1985.
- Grovpistol 25 m individuel, 1973.
- Grovpistol 25 m individuel, 1976.
- Standardpistol 25 m individuel, 1970.
- Standardpistol 25 m individuel, 1971.
- Standardpistol 25 m individuel, 1972.
- Standardpistol 25 m individuel, 1973.
- Standardpistol 25 m individuel, 1984.
- Silhuetpistol 25 m hold, 1985.
- Silhuetpistol 25 m hold, 1986.
- Silhuetpistol 25 m individuel, 1985.
- Fripistol 50 m hold, 1984.
- Fripistol 50 m hold, 1985.

Steffen Andreasen er også en alsidig pistolskytte. Han har vundet følgende mesterskaber:

Danske mesterskaber:

Standardpistol 25 m individuelt 1983.
Fripistol 15 m hold 1983.
Fripistol 50 m hold 1983.
Fripistol 50 m hold 1986.
Fripistol 15 m hold 1987.

Jyske mesterskaber:

Silhuetpistol 25 m hold, 1983.
Standardpistol 25 m hold, 1984.
Silhuetpistol 25 m hold, 1985.
Silhuetpistol 25 m hold, 1986.
Fripistol 15 m individuel, 1983.
Fripistol 15 m hold, 1983.

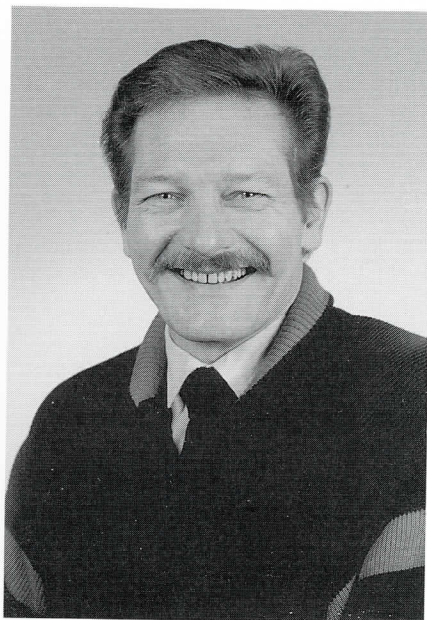
Fripistol 15 m hold, 1984.
Fripistol 15 m individuel, 1985.
Fripistol 15 m hold, 1986.
Fripistol 50 m hold, 1984.
Fripistol 50 m individuel, 1985.
Fripistol 50 m hold, 1985.
Fripistol 50 m hold, 1986

Pistolskytterne har hos kvinderne en nordisk mester i Tove Anhøj, der i 1981 vandt NM i finpistol, hold ved NM i Biblesy, England, sammen med Kirsten Broge og Bonnie Sandell.

Disse skytter har også vundet tonsvis af sølv- og bronzemedaljer, men dem er der ikke plads til i denne bog.

Erik Jensen.

Steffen Andreasen.

Skydeskiver

Langdistance:

De første skydeskiver, man benyttede, var lavet af en ramme, der målte 6 fod på hver led (altså et kvadrat på 1,88 × 1,88 meter). På denne ramme sømmede man et stykke lærred, som man påklippede noget papir. Herpå malede man en rund plet, tegnede et rektangel uden om pletten, og et rektangel uden om det første rektangel efter givne mål. Hermed havde man en tredelt skive. Pletten havde, når man skød på 300 alens afstand (188,34 meter), en diameter på 8 tommer (20,92 cm), og når man skød på

400 alens afstand (251,12 meter), en diameter på 10 tommer (26,15 cm).

Om man brugte disse skivemål i Viborg vides ikke. Man havde ingen trykte officielle skiver på det tidspunkt. Ovennævnte skivemål stammer fra den første danske præmieskydning den 24. oktober 1862 på Enighedsværn i København.

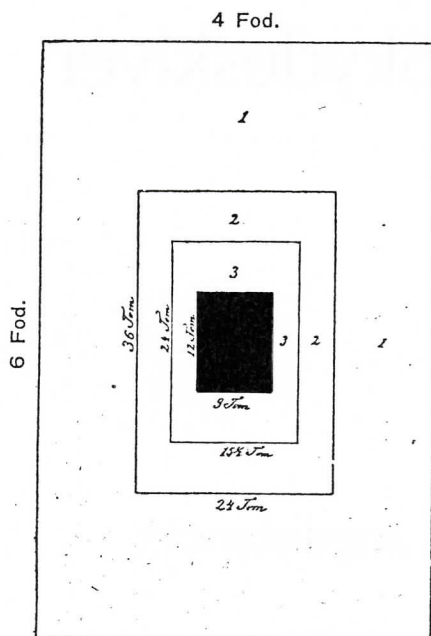
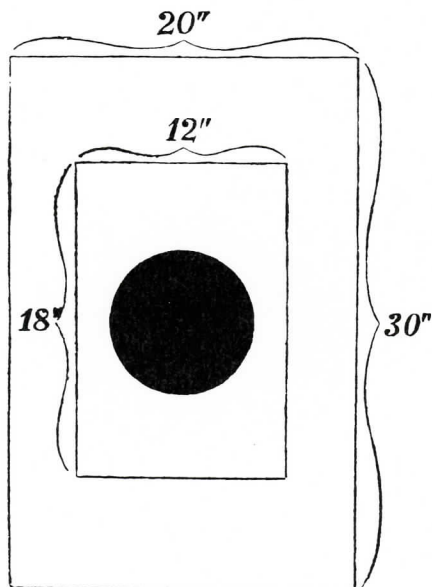
1866 gik man over til kvadratiske skiver, eller måske mere nøjagtigt firkanterede skiver på 500-600 alens afstand og rektangulære på de øvrige afstande.

1866 fik man 5 forskellige skiver:

sk.nr.	afstand i alen	skivens		centret i kvadrat	inddeling uden om centret	
		højde	bredde		højde	bredde
1	100- 200	6'	2'	½'	2'	1'
2	300- 400	6'	4'	1'	3'	2'
3	500- 600	6'	6'	1½'	4'	3'
4	700- 900	6'	8'	2'	5'	4'
5	1000-1500	6'	12'	3'	6'	6'

(1' = 1 fod = 0,31,3138535 meter)

Træffere i centrum gav 3 point, i inddelingen uden om denne 2 point og uden for denne i skiven 1 point. Skytten fik et point for hver gang, han ramte skiven (træffere), og dette point lagdes sammen med de øvrige points.

Det almindeligste var skydning på indtil 400 alen. I Viborg Skyttekreds har man skudt på afstande fra 100 alen (62,78 meter) til 400 alen (251,12 meter).

I 1872 reduceredes antallet af skiver, så man nu kun havde tre forskellige størrelser.

Point:

Træffere i centrum (1. rektangel) = 4 point, 2. rektangel = 3 point, 3. rektangel = 2 point og skud i skiven uden for rektanglerne = 1 point. Hertil blev der lagt 2 points for hver træffer.

Disse skiver og skydereglere fra 1872 var i kraft indtil 1893. Efter disse 21 år var det blevet aktuelt at ændre på såvel skiver som regler for at øge sværhedsgraden.

1894 (1895):

8-delte skiver indførtes – der var tale om ændring af den gamle skive nr. 1's antal af rektangler.

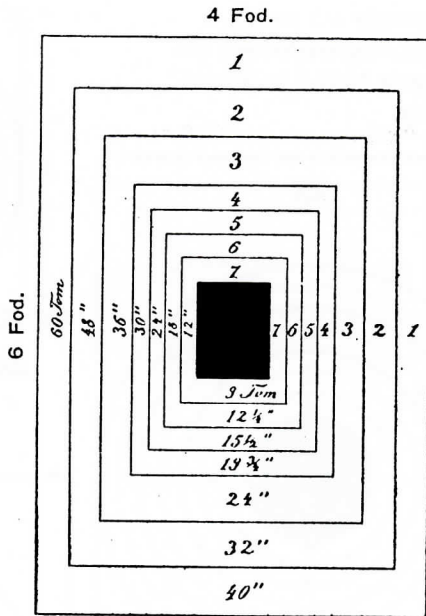
Skive nr. 1:

Centrum som før

De øvrige inddelinger ændredes således, at:

to'er og tre'er halveredes, og eneren deltes i tre opdelinger = 8 opdelinger.

-8 point på den nye skive =
 4 point på den gamle
 6-7 points på den nye skive =
 3 point på den gamle
 4-5 point på den nye skive =
 2 point på den gamle
 1-3 point på den nye skive =
 1 point på den gamle

skive nr.	afstand i alen	skivens		1. inddeling		2. inddeling		centrum	
		høj	bred	høj	bred	høj	bred	høj	bred
1	100-400	6'	4'	3'	2'	2'	15 1/2''	12''	9''
2	500-800	6'	8'	5'	4'	3 1/2'	33''	2'	1 1/2''
3	900-	6'	12'	6'	6'	4 1/2'	4'	3'	2'

(1' = 1 fod = 0,3138535 meter)

(1'' = 1 tomme = 2,6154458 centimeter)

Til disse point fik man 2 point pr. træffer i skiven.

Det var frivilligt i det første år, om man ville fortsætte på de gamle skiver; men fra 1895 ville man skaffe »trykte autoriserede skivebilleder«.

Skive nr. 2 og 3 ændredes ikke.

Samtidig (1894) gik man fra alen til metermål. Der blev nu skudt på:

100 meter (før 159 alen) mod skive nr. 1.

200 meter (før 319 alen) mod skive nr. 1.

250 meter (før 398 alen) mod skive nr. 1.

400 meter (før 637 alen) mod skive nr. 2.

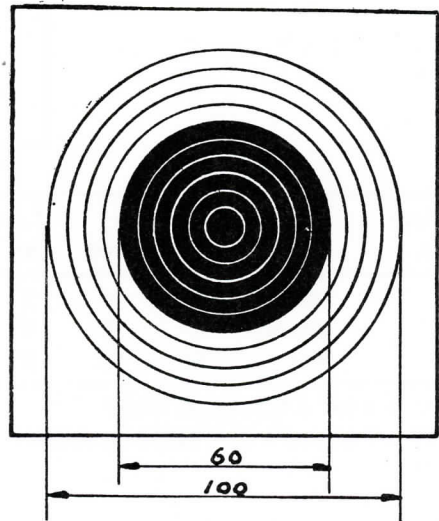
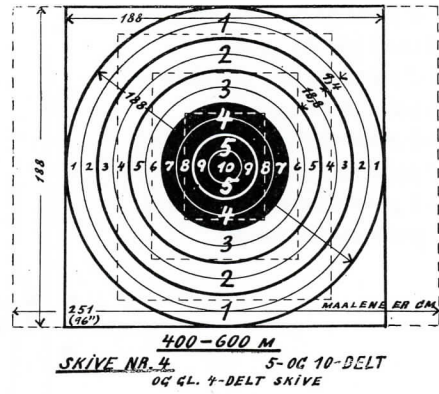
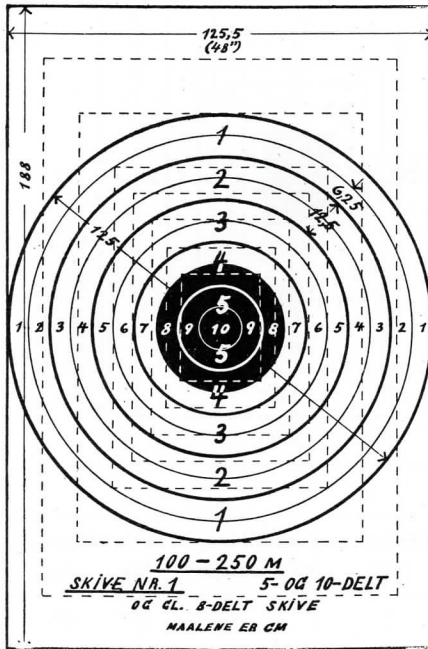
500 meter (før 797 alen) mod skive nr. 2.

600 meter (før 956 alen) mod skive nr. 3.

Ringskiver:

På 300 meter har man skudt på den samme skive fra 1898 til i dag. Ved verdensmesterskaberne i 1897 skød man på en skive med de samme dimensioner, men kun med 5 ringe. Ved verdensmesterskaberne året efter ændredes skiven til 10 ringe. Skivens mål er:

Skivens diameter = 1 meter.
 10 = 10 cm, ringbredden er 5 cm.
 Sort = ringene 10 til 5 (= 60 cm).
 Inddeltælling.

D.D.S.G. & I.

I 1909 skulle skytter i klasse I (nybegyndere og mindre øvede skytter) udelukkende skyde på ringskiver.

Skytteforeningerne var ikke fulgt med hæren, der var gået over til ringskiver allerede i 1902. I 1905-1906 arrangerede man præmieskydninger på ringskiver for at vinde erfaring med disse. Der blev nedsat et tremandsudvalg, som fik gennemført ringskiven for klasse 1 skytter som frivillig ordning for 1909.

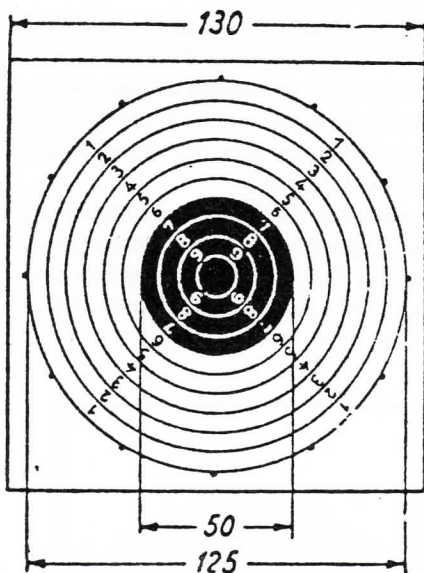
Grunden til, at man ændrede den sorte retningsflade, som den kaldtes, var, at en østrigsk kommission af øjenlæger og skydesagkyndige havde fundet ud af, hvilket princip man burde følge ved konstruktion af skiver. Den bedste skive ville for de fleste skytters øjne have en diameter af 2 mm for hver meters afstand. Denne regel ligger også til grund for den benyttede 300 meter skive. Det var ikke kun øjnenes bekvemmelighed, der var årsag til ringskivernes indførelse. Der var også tale om et retfærdighedsprincip. Et skud i et af hjørnerne i rektanglet gav skytten forholdsvis højere point, end han ville have fået med en ringskive. For at komme denne uretfærdighed til livs måtte man gå over til ringskiver.

Fra 1910 har man skudt på ringskiver. Disse skiver havde følgende mål:

Skive nr. 1:

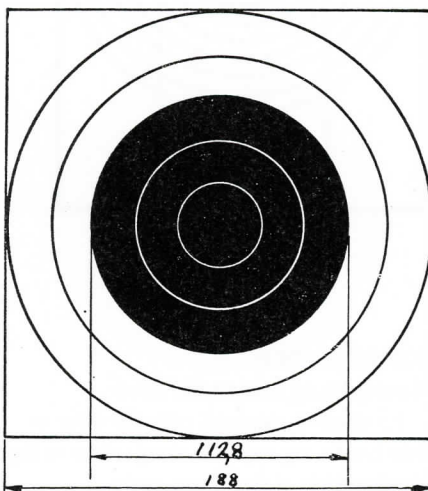
(den samme som i dag)

10 delt ringskive diameter = 1,25 m, ringbredde = 6,25 cm, 10, 9, 8, 7 er sort. Skiven skulle bruges på 100-250 m.

Skive nr. 2:

5 delt ringskive, diameter = 1,88 m, ringbredde = 18,8 cm, 5, 4, 3 er sort.

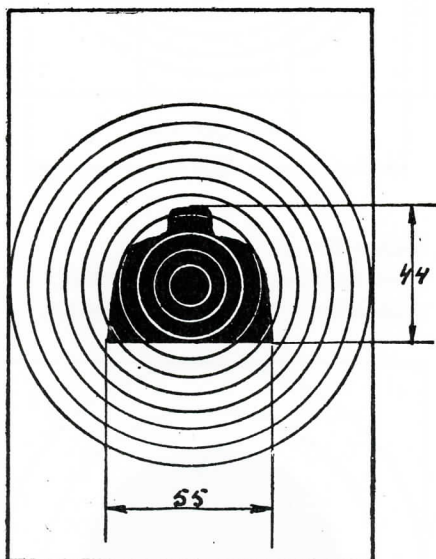

Skive nr. 3:

Skiven er en 10 delt ringskive af samme dimensioner som skive nr. 1, men har en $\frac{1}{4}$ -figur som »plet«.

I dag er skive 2 og 3 gledet ud af programmet, så man kun skyder på skive nr. 1 og kun på 200 meters afstand. Der skydes også på 300 meter i D.D.S.G. & I.; men her bruger man den internationale 300 meter-skive.

De større skydecentre som Skallebølle og Vingsted har fået elektroniske skiver; men de har de samme dimensioner som skive nr. 1 og den internationale 300 meter skive.

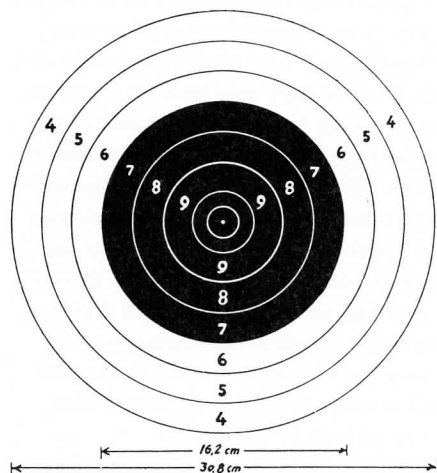
50 meter

D.D.S.G. & I:

1932-nu: Skive M/2 er en 10-delt ringskive, hvor kun 7 ringe (10-4) er trykt og har en diameter på 30,8 cm. Ringene 10-7 er sorte og har en diameter på 152 mm.

Ringbredde:

Krydstier diameter er 16 mm
10erens diameter er 32 mm
9erens ringbredde er 18 mm
8erens ringbredde er 20 mm
7erens ringbredde er 22 mm
6erens ringbredde er 24 mm
5-4erens ringbredde er 28 mm
Der tælles indad.

Kortdistance:

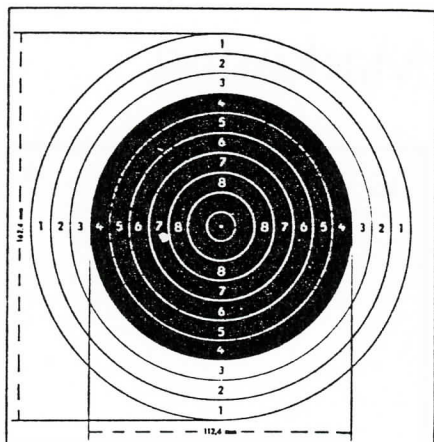
Rationelle og urationelle skiver:

En skive er rationel, når alle ringe er lige brede, og inderste rings radius er lig ringbredden af de øvrige ringe.

Internationale skiver 50 m:

1929-1958: 10 ringe, 10-4 sort, ringbredde 10 mm (10 = 2 cm).

1958-nu: 10 ringe, 10-4 sort, ringbredde $8\frac{1}{3}$ mm (krydstier = 1 mm, 10 = 12,4 mm).

Ringbredden for hver ring fra 7-1 er 11 mm. (Normalt trykkes kun ringene 10, 9, 8, 7 samt 6).

Sort = ringene 10, 9, samt lidt af 8'eren = 41 mm.

Skivens diameter er 58,5 mm.

Dansk Skytte Unions skive model 1968

1968-nu:

Krydstierens diameter er 2 mm (er først kommet til i 19?).

10'eres diameter er 11 mm.

Ringbredden for hver ring fra 9-1 er 2,5 mm.

Sort = ringene 10-4 = 41 mm.

Skivens diameter er 58,5 mm.

15 meter

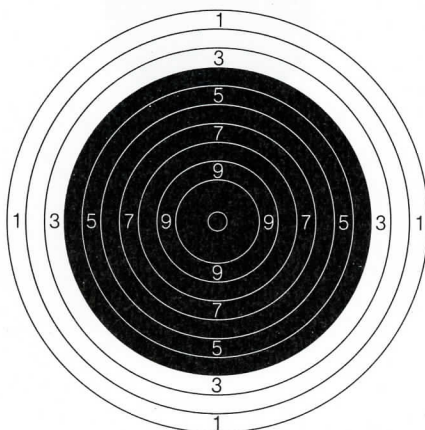
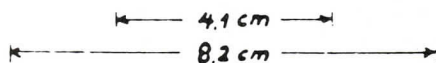
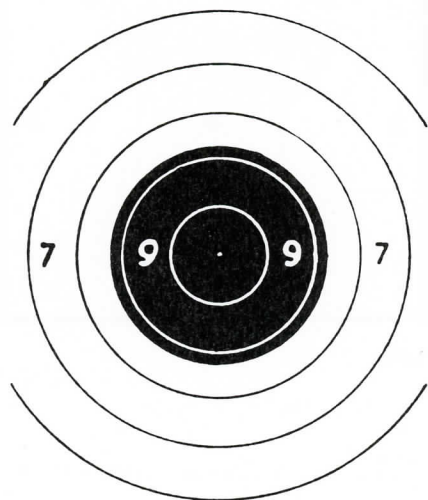
Dansk Skytte Unions skive model 1931

1931-1984:

10'eres diameter er 16,7 mm.

9'eres ringbredde er 10,75 mm.

8'eres ringbredde er 10,90 mm.

D.D.S.G. & I.'s skive model 1984:

Skiven er en hårdt tiltrængt erstatning af den gamle skive, der var fra 1931.

Der er kun trykt ringene 10-6.

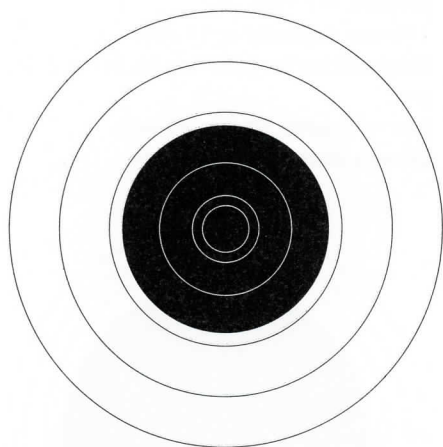
Krydstierens diameter er 9 mm.

10'ens diameter er 13 mm.

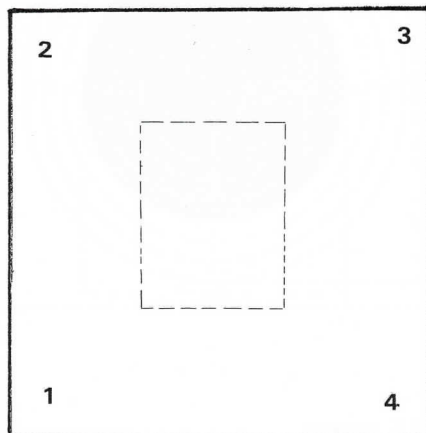
9'ens ringbredde er 6,5 mm.

Ringbredden for 8, 7 og 6 er 10 mm.

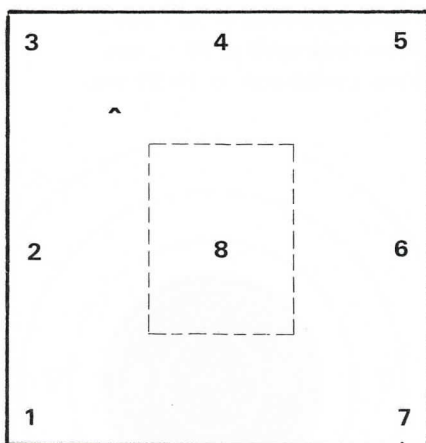
Sort = 10, 9 og 7,3 mm af 8'eren = 40,6 mm.

Markering

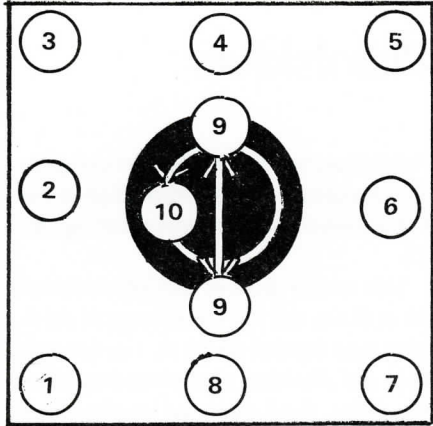
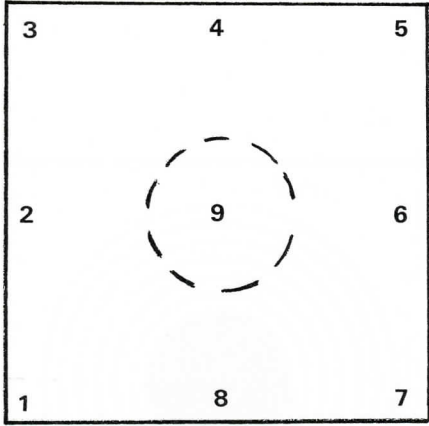

1872

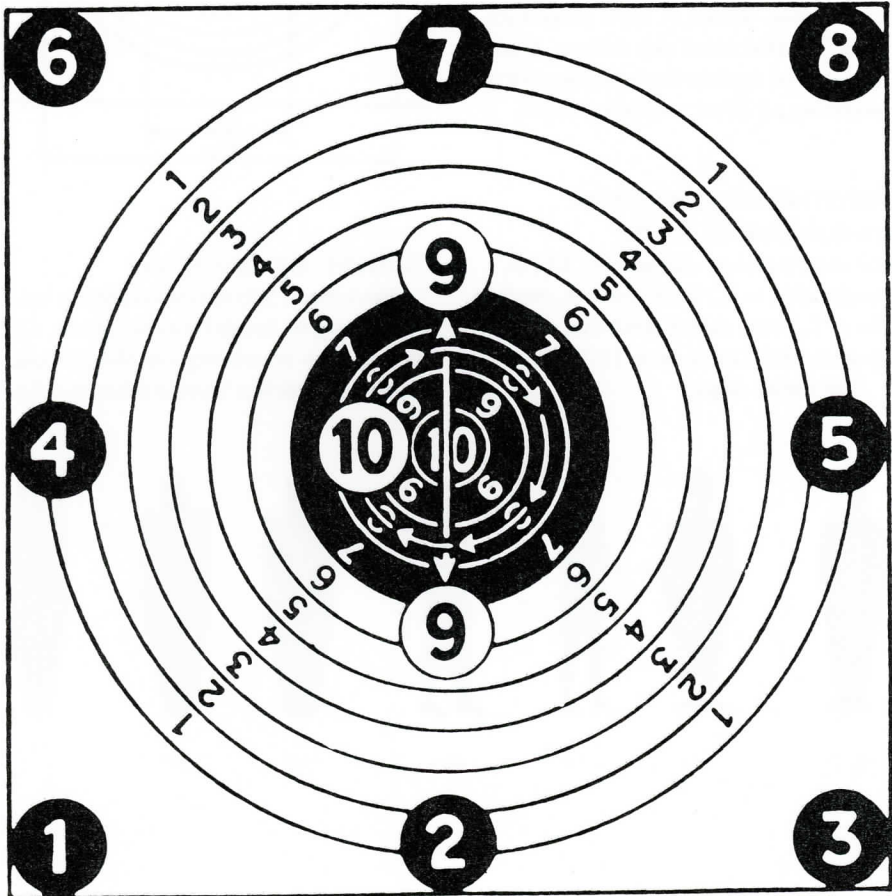
1894

10

1909

1910

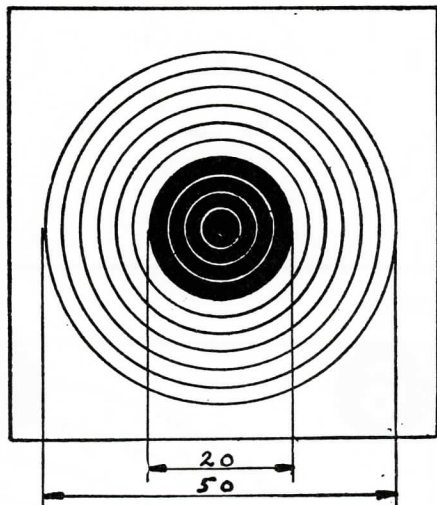
ca. 1970

Pistolskiver

Pistolskiverne er meget lette at overskue. Der er egentlig kun tre forskellige skiver til baneskydning med storkaliber og cal. 22.

Den ældste skive er den internationale 50 m skive, der har været brugt til skydning med fripistol på 50 m. I de første år, hvor der afholdtes verdensmesterskaber (fra 1900), skød man med revolver; men fra 1905 blev det tilladt at skyde med pistol cal. 22, altså det, vi kender som fripistol i dag. Skiven til 50 m pistolskydning har altid været den samme. Man bruger den samme skive til præcisionskydning på 25 m, med alle kalibre.

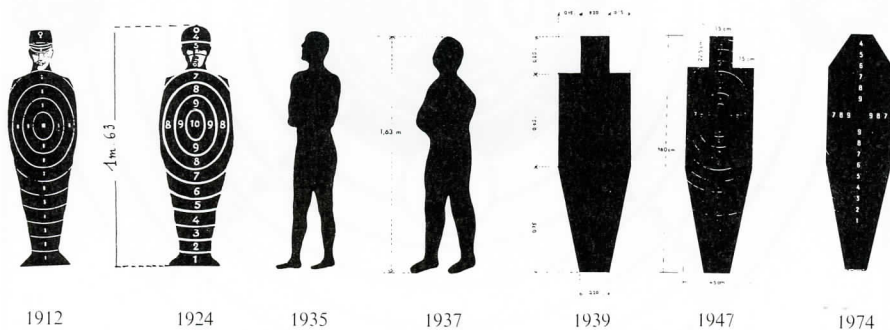
International reduceret pistolskive til 15 m:

10 delt ringskive, diameter = 50 cm, ringbredde = 0,75 cm, for 1-9, medens 10 = 1,5 cm i radius (altså den dobbelte ringbredde). Det sorte = 10-7 (7,5 cm).

Der tælles udad.

Silhuet- og duelskiver

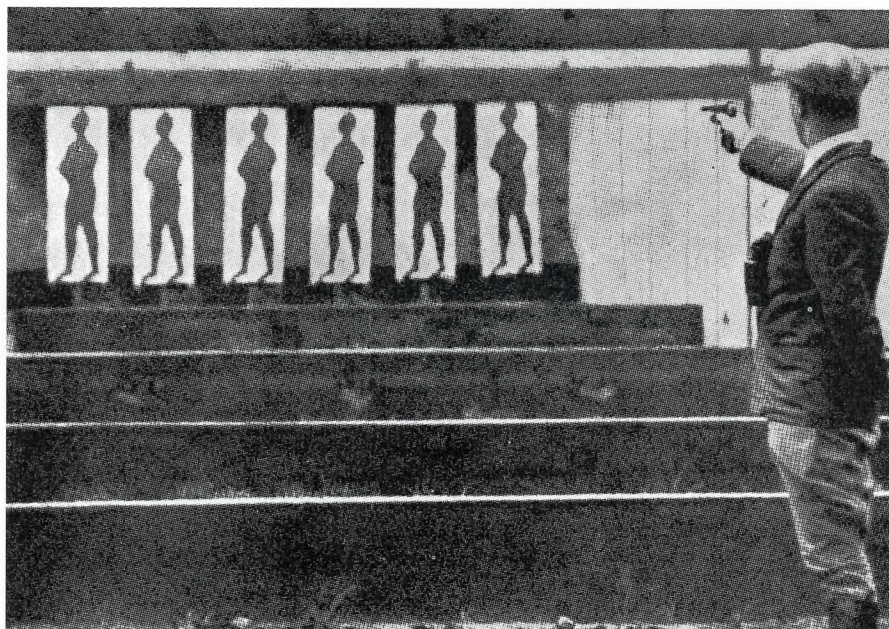
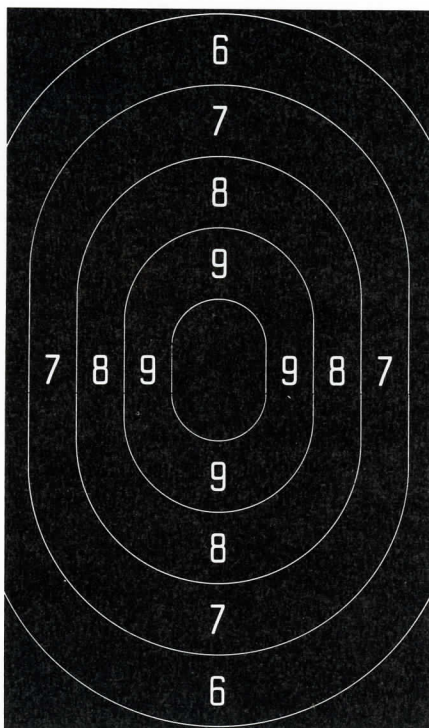
Skiverne til Silhuetpistolskydning har ændret sig en hel del gennem årene. Der er i dag kun en rektangulær skive tilbage af den oprindelige helfigurskive, nemlig

forsvarets skive 15 c, der er ændret til civilt brug.

Man skød oprindelig 6 skud pr. serie på 30 m afstand – de seks skud har sikkert noget at gøre med tromlerevolverens 6 skud i tromlen. Senere ændredes afstanden til 25 m og senere igen til 5 skuds serier. Der skydes serier på tiderne 8 sekunder, 6 sekunder og 4 sekunder – 4 serier i hver tidsgruppe.

Som det kan ses nedenfor, har skiven udviklet sig fra at være en soldat, over silhuetter af en mand set skråt fra siden til mere og mere abstrakte figurer. I dag er der kun torsoen tilbage – et rektangel midt på kroppen ...

Reglementerede våben

Fra 17 mm til 5,6 mm

Tapriflen model 1848

Tapriflen var i den første tid eneste lovlig våben sammen med Miniériflen i skytteforeningerne. Nogle taprifler stammede fra den danske hær, andre var krigsbytte fra Insurgenterne i 1848 (Insurgenterne var oprørerne i hertugdømmerne Schleswig-Holstein og Lauenburg). De erobrede taprifler blev udbo- rede til kaliber 17 mm.

Kaliber: 17 mm
Forlader.

Miniériffel/skytteforeningsriffel M/1861

Fransk militærriffel, som blev ombygget af major Kaufmann og bøsse-maker Georg Christensen til Skytteforeningsriffel model 1861. Var det første våben i skytteforeningerne og var i brug frem til ca. 1880.

Kaliber: 12,17 mm (nogle eksemplarer fra hæren var på 17,8 mm).
Længde: 47 tommer (122,9 cm).
Vægt (uden bajonet): 7¼ pund (3,625 kg).
Antal riffelgange: 6 højresnoede med 42 tommers stigning.
Ammunition: Helstøbte blykugler – hjemmelavede eller fabriksfremstillede.

Sigtemidlernes afstandsmuligheder: 100-1000 alen.

Forlader.

Pris: 25-30 rigsdaler.

Remington model 1867

Kaliber: 11,4 mm (senere modificerede modeller med kal. 11,35 mm).

Vægt (uden bajonet):

Antal riffelgange: 5 stk. med 71 cm stigning, (8 stk. med 30 cm stigning i den modificerede).

Ammunition: helstøbte blykugler – hjemmelavede eller fabriksfremstillede.

Randtænding: (senere ændret til center-tænding).

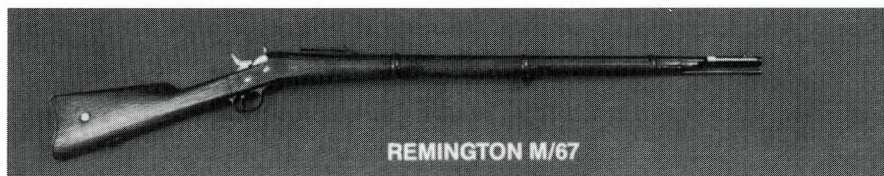
Projektilets omdrejningstal i sekundet: ca. 540.

Mundingshastighed (Vo): 400 m/sek.

Sigtemidlernes afstandsmuligheder: op til 800 m.

Bagladegevær (enkeltskuds).

Pris: ca. 30 rigsdaler (ca. 60 kr.).

Gevær model 89 (Krag-Jørgensen)

Kaliber: 8 mm.

Længde: 2 alen 3 tommer (133 cm).

Vægt (uden bajonet): 4,25 kg.

Antal riffelgange: 6 højresnoede med 30 cm stigning.

Ammunition: Kappelædt – såkaldt rundskarp.

Mundingshastighed (Vo): 620-770

m/sek.

Projektilets omdrejningstal i sekundet: ca. 2070.

Sigtemidlernes afstandsmuligheder: op til 1400 m (med kærnv 1500-2100).

Reglementeret aftræksvægt: ca. 4 kg.

Bagladegevær med og uden magasin.

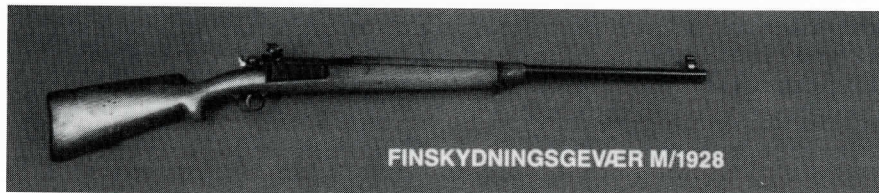
Eneste reglementerede gevær i perioden 1941-1951.

Skytteforeningsgevær model 1928 (finskydningsgevær)

Mod. 1928 var en modificeret mod. 89.

Den havde en tykkere pibe og lukkede sigtemidler.

Otterup model 1952 (m/52)

Skytteforeningsgevær bygget op omkring den tyske Mauser M/98.

Der er i tidens løb foretaget større og mindre ændringer på mod. 52, så man i dag støder på betegnelserne Otterup model 1958 (M/58), Otterup model 1963 (M/63), og Otterup model 1969 (M/69).

Otterup model 1969 har følgende specifikationer:

Kaliber: 6,5 mm eller 7,62 mm

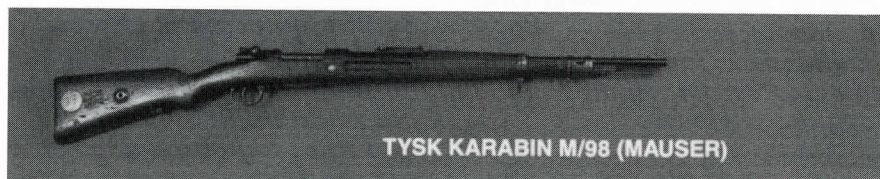
Vægt: 4,3 kg

Længde: 120 cm

Antal riffelgangen: 6 højresnoede

Sigtemidler: 1 klik flytter 1 cm på 100 meter, der kan justeres op til 600 meter.

Bagladegevær med magasin til 5 skud (mauserlås).

Sauer model 200 STR (model 1989)

Fra 1989 indføres der et fællesnordisk gevær fra geværfabrikken Sauer i Vest-tyskland.

Med Saur 200 STR (Scandinavian Target Rifle), har man nærmet sig indførelsen af UIT-standard. Der er tale om et virkelig godt gevær, som de danske skytter forhåbentlig vil få megen glæde af. Det indføres og leveres først i 1989.

Specifikationer:

Kaliber: 6,5 mm eller 7,62 mm.

Vægt: 5,5 kg.

Længde på pipen: 67 cm.

Riffelgange: Stigning på 22 cm.

Sigtemidler: Bagest er det det norske Busk-sigtemiddel, der flytter 1 cm på 100 meter pr. klik. Bageste sigtemiddel sidder på en skinne, så placering kan justeres i længderetningen.

Aftræksvægt: mellem 1,3 og 1,7 kg (justerbar).

Bagladegevær med magasin til 5 skud.

Skæfte: Bauer – UIT skæfte.

Reglementerede salonrifler Otterup salonriffel model 1924

Vægt: ca. 4,5 kg.

Længde: 109,5-112,5 cm.

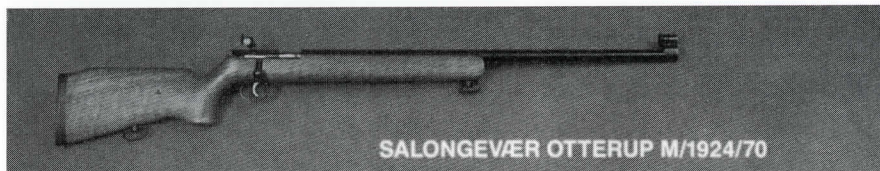
Kaliber: 5,6 mm (22 long rifle).

Riffelgange: 6 højresnoede.

Enkeltkudsriffel.

Siden denne model 1924 har der været forskellige ændringer af denne grundmo-

del. Der findes en Otterup salonriffel model 1933, en Otterup salonriffel model 1958 og en Otterup salonriffel model 1969. Model 1969 fik et nyt skæfte, som også bruges i dag. Otterup salonriffel model 1977 er som den foregående model, med et nyt S&L aftræk.

Formænd 1863-1988

Riffelskytteforeningen for Viborg By og Omegn, Viborg Byes Skyttekreds, Viborg Skyttekreds samt Viborg Skytte Forening

1863-1864	J.C.F. Preisler, købmand
1867-1869	E.L.F. Kock, borgmester
1869-1870	H.R. de Klöcker, oberst
1870-1879	H.H. Lefolii, rektor
1879-1895	L.K. Villesen, møllejejer
1895-1902	A.C.C. Lomholt, adjunkt
1902-1907	P.K. Jensen, bogbindermester
1907-1911	A. Schrøder, tandlæge
1911-1919	A.C.C. Lomholt, adjunkt
1919-1928	H. Hansen, købmand
1928-1936	A.L.H. Gertz, bøsseemager
1936-1942	K. Lund, officiant
1942-1948	N.C. Nielsen, botaniker
1948-1957	K. Lund, overofficiant
1957-1959	A. Munch Petersen, civilingeniør
1959-1960	B.H. Davidsen, konsulent
1960-1961	C. Mogensen, fuldmægtig
1961-1962	K. Pedersen, grosserer
1962-1963	S. Rasmussen, montør
1963-1973	B.A. Scheibye, oberst
1973-	E.A.V. Jeppesen, seniorsergent

Viborg Salon- og Pistol Skytteforening 1920-1936

1920-1926	H.P. Pedersen, mekaniker
1926-1927	B. Bertelsen, konsulent
1927-1928	Chr. Jensen, toldassistent
1928-1929	H.Hansen, købmand
1929-1936	B.H. Davidsen, landbrugskonsulent

Preisler, Jens Carl Frederik:

* 31. august 1826 i Hinge

† 7. september 1870 i Viborg

Preisler, der var købmand og brandkap-tajn i det lokale brandvæsen, blev Viborg Skytte Forenings, eller rettere Riffelskytteforeningen for Viborg By og Omegns første formand. Da foreningen ingen skriftlige kilder har fra perioden 1863-1867, ved man ikke, hvor længe han fungerede som formand; men det må antages, at skydningen var indstillet i 1864 og frem til 1867, hvor foreningen genopstod. Det var f.eks. ikke Preisler, der opfordrede til optagelsen af skydning i Viborg Stiftstidende i 1865.

Preisler er sidst registreret som medlem (passivt) i 1868.

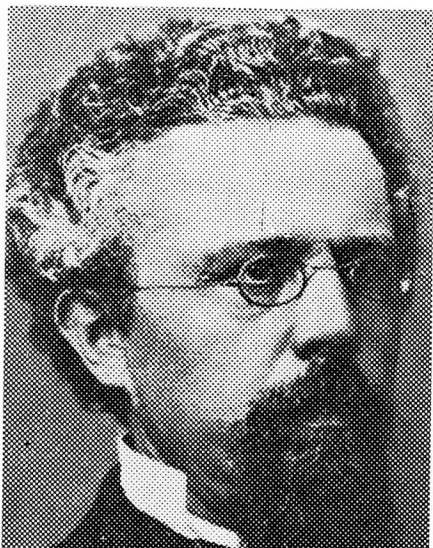
Preisler slog sig ned som købmand i Vestergade i 1851. Han købte senere

købmand Møllers ejendom i Mathiasgade ved siden af Klubben i 1856 og nybyggede den.

Jens Preislers navn støder man tit på i annoncespalterne i Viborg Stiftstidende fra denne periode. Han har sikkert været en driftig forretningsmand, der ofte havde tilbud på forskellige varer.

Jens Preisler blev gift den 25. november 1825 i Udbynedre med Christiane Marie Nicoline Brock Bie.

Ifølge optegnelser på Lokalhistorisk Arkiv for Viborg kommune døde Jens Preisler den 7. september 1870 af tuberkulose, og ifølge Viborg Stiftstidende blev han begravet den 12. september s.å.

Kock, Emil Laurits Frederik:

* 1. august 1828 i Helsingør

† 23. oktober 1913 i København

Kock blev født i Helsingør, og var søn af klokker ved Olai Kirke, Peter Cornelius Kock og Anne Dorthea Larsen.

Kock blev student fra Frederiksberg i 1847, og han fortsatte med at studere jura. Han blev cand.jur. den 13. juni 1854 (l.h.). Herefter har han været beskæftiget i det islandske Departement. Den 15. august 1857 blev han sorenskriver på Færøerne, og få dage efter den 19. august 1857 blev han gift med Metha Henrica Marie Schmidt. Ægteskabet varede kun kort, idet Metha døde den 13. december 1859 i Thorshavn.

Kock giftede sig igen 16. oktober 1861 på Færøerne med Maren Vangine Djurhuus. Han virkede på Færøerne, til han den 17. november 1865 blev Borgmester, Byfoged, By- og Raadstueskriver i Viborg. Denne stilling havde han til den 15. januar 1871, hvor han afskediges med virkning fra den 31. marts 1871 på grund af dårligt helbred.

Den 6. maj 1876 blev Kock udnævnt til auktionsdirektør under Landover- samt

Hof- og Stadsretten i København, hvilket han forblev indtil han afskedigedes den 7. april 1893, 65 år gammel.

Kock blev Viborg Byes Skyttekreds' anden formand. Han blev valgt til formand i juni 1867 og virkede som sådan til omkring den 8. april 1869, hvor han gik af som formand af helbredsmæssige grunde.

Selv om Kock stammer fra en periode i foreningens historie, hvorfra vi har forhandlingsprotokoller, har han ikke efterladt sig særlige spor. Det er derfor ikke muligt, at tillægge ham nogen bestemt betydning for foreningen.

Kilder:

Viborg Stiftstidende 8. april 1869
A. Falk-Jensen og H. Hjorth-Nielsen:
Candidati og Examinati Juris 1736-1936.
Candidati Politices 1852-1936.
Candidati Actuari 1932-1936 (København 1955).

L.F.C. Krogh:

Skyttesagen i Danmark 1861-1911 side 164, (København 1911).

de Klöcker, Hans Ranøe:

* 15. marts 1818

† 9. september i Fredensborg

de Klöcker, som var oberst i hæren, overtog formandsposten for Viborg Byes Skyttekreds i 1869. Han blev samme år den første formand for Viborg Amts Skytteforening. Måske pga. sidstnævnte formandspost fratrådte de Klöcker posten som formand for Viborg Byes Skyttekreds i 1870. Han fortsatte som formand for amtskytteforeningen, indtil han gik på pension i 1883.

de Klöcker var altså formand for Viborg Byes Skyttekreds 1869-1870, og er siden opført som passivt medlem af kredsen 1872-1879. Herefter fortaber hans forhold til kredsen sig i fortidens mørke.

de Klöcker, der stammer fra en tysk adelig familie, var soldat af profession. Han blev den 1. maj 1831 kadet, 1. marts (eller 1. maj) 1837 sekondløjtnant a la suite i Kongens Regiment, 18. april 1838 ansat i Fynske Infanteriregiment. 1.

juli 1842 i 9. Bataljon, 3. juni 1844 premierløjtnant i 17. Bataljon, 31. august 1846 forsat til 1. Bataljon, 22. februar 1848 til 14. Bataljon, 1. marts 1849 til 10. Bataljon, 26. april 1849 kaptajns karakter og anciennitet, 10. januar 1850 (ansat i reservebataljon) kaptajn II, 25. november 1850 Ridder af Dannebrog, 19. august 1855 kaptajn I, 1. oktober 1863 ansat i 15. Bataljon, 18. september 1867 afsked som major, 14. januar 1868 oberst i fodfoldets forstærkning (chef for 39. Bataljon), 14. marts 1883 afsked og udnævnt til Dannebrogsmænd.

Kilder:

V. Richter: 100 års dødsfald.

V. Richter: Den danske Landmilitæretat Bd. 1 side 199.

J.C.L. Lengnick: Genealogier 1. samling nr. 527.

Lefolii, Hans Henrik:

* 19. februar 1819 i Christianshavn
† 7. april 1908 i Charlottenlund

Lefolii var søn af urtekræmmer Jacob Severin L. Familien stammede fra Mecklenburg, og hed oprindeligt Livonius. Lefolii blev student 1837 fra Borgerdydskolen på Christianshavn, og bestod 1842 den filologiske embedseksamen. I 1843 kom han som adjunkt til Sorø, 1844 blev han overlærer i Rønne og senere i 1854 i Odense. Han virkede som rektor for Viborg Katedralskole 1866-1892.

Lefolii var en meget dygtig filolog (sprogmand), og en fortrinlig faglærer i klassiske og nordiske sprog. Han har skrevet en del bøger, og må siges at være en reformator indenfor skolevæsenet.

Lefolii var i sin ungdom blevet grebet af det politiske og nationale gennembruds tanker, stærkt påvirket af Søren Kierkegaard og siden varigt af N.F.S. Grundtvig. Han var knyttet til det grundtvigske venstre, og havde venner som C. Båggø og Jens Nørregaard (begge senere formænd for Aarhus Amts Skytteforening og fælles stiftere af højskolen i Testrup). Efter 1864 så han det som sin opgave at

sikre et kraftigt dansk folkeliv ved ungdomsopdragelse efter Grundtvigs kristelige, danske og nordiske synspunkter. Med sin myndighed og målbevidsthed gjorde han som rektor for Viborg Katedralskole denne til udgangspunkt for reformer, der på den tid var opsigtsvækkende, men som siden århundredskiftet indgik i den højere almenkole. Han afskaffede de daglige karakterer, indførte undervisning i sløjd og dansk, lod faste lærere overtage hidtil tilsidesatte fag som gymnastik, sang og skrivning. Med andre ord skabte han en enhedsskole, som minder om den, vi har i dag. For at fremme standsskifte og udvide folkeopdragelsen i demokratiet optog han gerne i sin skoles højere klasser ældre elever, der først sent kom til boglige studier. Han ønskede at udskyde den alder, i hvilken børnene skulle træffe beslutning om deres fremtid og bekæmpede den ensidige gammelsproglige studenterundervisning.

Lefolii var medlem af Viborg Skytte-

kreds fra 1867, til han afgik som rektor for Viborg Katedralskole i 1892, og var foreningens formand fra 1870 til 1879.

Det er muligt, at formandsposten allerede skiftede i 1877, idet Villesen i sine erindringer hævder, at han blev formand i 1877, men der er nogle uklarheder omkring det nøjagtige år (se under Villesen).

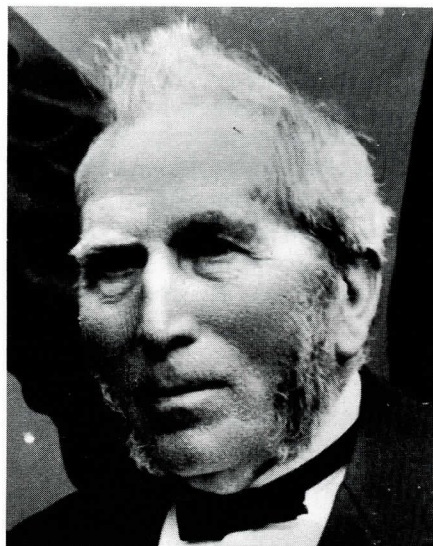
Når vi ikke kender særlig meget til Lefoliis formandsperiode, hænger det sammen med, at der er »huller« i arkivalierne. Der har måske ikke været skudt i VSK i perioden 1872 til april 1879. Der er ingen referater af bestyrelsesmøder i perioden 3. maj 1872–28. april 1879, og da referaterne genopstår med mølle ejer Villesen som formand, har man problemer med at finde skydebaner til erstat-

ning af de gamle. Medlemsprotokollen opgiver de aktive skytter til at være fra 14 til 30 skytter. Dette er dog ingen garanti for, at der har været skudt.

Det er meget svært at sige noget om Lefoliis virke i Viborg Skyttekreds. Der er ingen tvivl om, at han var positiv over for skyttekredsen; men han har ikke efterladt sig samme spor og minder i skyttekredsens historie som i den pædagogiske verden.

Kilde:

Dansk Biografisk Leksikon, Salmonsons Konversations Leksikon.

Villesen, Laurits Kejser:

* 6. november 1823 på Haslevgård
Mølle, Als, Nørrejylland
† 25. september 1909 i Viborg

Villesen, som var mølleeejer og particulier (en, der lever af sine penge), blev den længstvirkende formand i foreningens nu 125-årige historie. Han var formand fra 1879 til 1895 – altså 16 år.

Villesen blev medlem af Viborg Skyttekreds i 1879, hvor han på opfordring blev indmeldt og samtidig valgt som foreningens formand. Foreningen havde levet en hensygnende tilværelse; men Villesen var med til at rette op på interessen for kredsens arbejde. Da man i 1879 ikke kunne beholde den gamle skydebane i Helvegssdalen, lagde Villesen jord til en midlertidig bane ved Nørremølle, indtil man i 1884 kunne overtage banerne i Undallslund.

Det var ikke kun skydning, Villesen fik styrket interessen for. Også gymnastikken nød godt af hans arbejde. Hvis man skal tro Villesens egne beretninger, førte han skytterne til såvel indenlandske stævner som til den første skandinaviske skyttefest i Stockholm (1885), og den anden

skandinaviske skyttefest i Kristiania (1892) (det nuværende Oslo), hvor en af viborgskytterne vandt et mesterskab for Danmark (sergent P. Petersen).

Det er samme beretninger (erindringer), der skaber tvivl om, hvornår Villesen blev formand for Viborg Skyttekreds. Han skriver selv 1877; men han modsiger sig selv ved at opgøre sin tid som formand til 16 år. Da han afløstes af Adolf Lomholt i 1895, må det have været i 1879, han overtog formandsposten. Der er et tredje bud på hans overtagelse af formandsposten. I Viborg Stifts Folkeblad stod der i forbindelse med foreningens 75 års jubilæum, at Villesen blev formand i 1878.

Villesen virkede også i Viborg Amts Skytteforening, han var i 1887 næstformand, hvor længe vides ikke.

Der er tale om en driftig herre, idet Villesen var byrådsmedlem 1875-1900, medstifter af Viborg amts Landøkonomiske forening i 1846 og bestyrelsesmed-

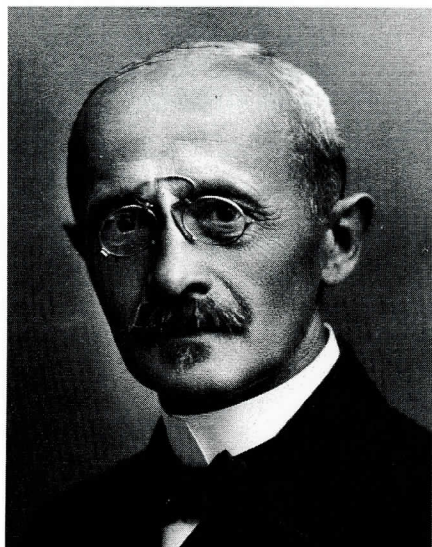
lem i samme i ca. 40 år. Medstifter af den første Møllerforening i 1852 og næstformand i samme i en årrække.

Villesen havde i 1864 været afdelingschef for Feltpolitiet i Jylland. Noget

kunne tyde på en slags hemmeligt politi.

Han var ejer af Nørremølle, købte 1884 Mogensgade 9, hvor han boede til sin død. Villesen var Ridder af Dannebrog.

Lomholt, Adolf Carl Christian

* 10. april 1862 Vajstrup skole, Svendborg Amt

† 12. august 1931 på Randers sygehus

Adolf Lomholt var fynbo og voksede op i et grundtvigiansk hjem. Han var søn af den dengang kendte skolemand, lærer Mads Lomholt.

Som 18-årig var Lomholt 6 måneder på Askov Højskole i vinteren 1878-79 og igen 7 måneder i vinteren 1879-80. I 1880 rejste Lomholt til Maribo, hvor han gik i gymnasiet. Han blev student i 1883 og fortsatte med studierne i København, efter at være blevet kasseret ved optagelsen som søkadet, grundet nedsat syn. Allerede året efter i 1884 tog han embeds-eksamen (cand.phil. i matematik). Herefter virkede Lomholt som lærer og journalist ved forefaldende arbejde.

Lomholt kom i 1890 til Viborg, hvor han 12. juni fik ansættelse som timelærer ved Katedralskolen. Han blev 19. august 1892 adjunkt, omkring 1921 overlærer – hvilket ændredes til lektor nogle år efter. Lomholt underviste på Katedralskolen indtil 8 år før sin død. Han fik et hjerteanfald og måtte holde op med at arbejde i 1923 efter 33 års undervisning.

Eleverne respekterede og så op til Lomholt. En af de elever, der så op til Lomholt, var den senere så berømte digter Johannes V. Jensen. Lomholt var ikke kun lærer, han var også administrator. Han var i flere perioder konstitueret rektor på Katedralskolen, bl.a. en periode under 1. verdenskrig, hvor rektor var »strandet« i Italien.

Lomholts store interesse var skydning. Han deltog i konkurrencer, da han boede i København. Han var medlem af Akademisk Skytteforening, og blev, da han flyttede til Viborg i 1890, medlem af Viborg Byes Skyttekreds. Dette medlemskab varede til hans død i 1931 – i alt 41 år.

Det var et meget aktivt medlem, kredsen fik. Lomholt kom i bestyrelsen året efter sin indmeldelse i kredsen (1891) og blev i 1893 næstformand. I 1895 blev han kredsens formand, hvilket han var frem til 1902. I perioden 1902 til 1911 var han ikke medlem af kredsens bestyrelse, men var stadig aktiv indenfor skyt-

tebevægelsen. I 1908 var han med i arrangementsudvalget for gymnastik ved landsskyttefesten i Silkeborg. Lomholt var efter århundredskiftet byrådsmedlem i et par perioder, valgt for Venstre.

Da tandlæge Schrøder i 1911 forlod Viborg, vendte Lomholt tilbage til formandsposten. Han sad i denne anden formandsperiode frem til 1919. Lomholt overtog Schrøders forarbejde med at få Verdensmesterskaberne til Viborg. Det var egentlig meningen, det skulle have været i 1913, hvor kredsen holdt sit 50 års jubilæum, men dette år holdtes verdensmesterskaberne i USA. Lomholt blev formand for arrangementsudvalget og var den egentlige leder af verdensstævnets afvikling. Han har høstet megen ros for afviklingen af dette verdensmesterskab.

Lomholt var også aktiv uden for Viborgs Skyttekreds. Han havde i sin tid været initiativtager til at få byskyttestævnerne i fastere rammer i 1901, hvor man dannede en sammenslutning af bykredse ved navn »De samvirkende jydsk By-skyttekredse«. Lomholt blev formand for denne sammenslutning i 1901. Senere i 1914 blev han atter formand for ledelsen af byskyttestævnerne. Denne gang kom organisationen i faste rammer, hvilket betød en fast bestyrelse med Lomholt som formand frem til 1919.

Danske Skytters Private Forening (senere Danske Skytters Landsforening) havde også glæde af Lomholt. Ud over at

have været leder af verdensmesterskaberne i 1914, virkede han i en længere periode som revisor, sandsynligvis fra 1917 til 1931. Det var også ham, der opgjorde resultaterne efter det store landstævne, der afholdtes samtidig med verdensmesterskaberne i Viborg. Lomholt blev æresmedlem i Danske Skytters Landsforening den 6. juni 1925.

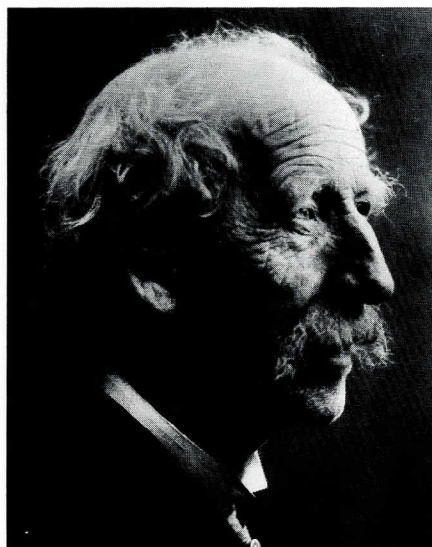
Inden for amtskytteforeningen var Lomholt formand for 6. (senere omdøbt til 5.) hovedkreds i perioderne 1895-1902 og 1916-1918. Han var medlem af bestyrelsen i Viborg Amts Skytteforening som næstformand i flere perioder, bl.a. 1894-95, 1901 og 1914.

I Viborg Skydeselskab var Lomholt medlem i en årrække, hvor han bl.a. var sekretær 1893-1898.

Under 1. verdenskrig var Lomholt med til at oprette et rekyllkorps og et bevogtningskorps, hvilke han i en periode var formand for.

Adolf Lomholt blev udnævnt til æresmedlem i Viborg Skyttekreds den 28. marts 1919.

Det er bemærkelsesværdigt, hvad Lomholt har kunnet overkomme. Samtidig med sine hverv – dels om lærer ved Katedralskolen og dels som leder i skyttebevægelsen – overkom han også i perioden 1891-1901 at udgive 15 matematiske og personalhistoriske fremstillinger, heriblandt en meget udbredt logaritmetabel og en kendt regnebog.

Jensen, Peter Krysing

* 10. juli 1841 i Houlbjerg

† 15. maj 1929 i Viborg

Jensen eller »Goe Jensen«, som han kaldtes, var præstesøn. Hans far var oprindeligt tegnelærer ved Sorø Akademi, og efter ham arvede »Goe Jensen« et udmærket tegnetalent. Præstegården i Houlbjerg gæstedes af og til at digterpræsten Steen Steensen Blicher, med hvem Jensen delte en af sine interesser – nemlig jagten. Han kan dog umuligt have gået på jagt sammen med Blicher, da denne døde i 1848, i Jensens syvende år.

Der var mange børn i præstegården, så der var ikke penge til en akademisk uddannelse. Peter Jensen blev derfor sat i bogbinderlære i Randers. Han arbejdede en kort tid som svend efter sit svendestykke, hvorefter han vist nok frivilligt meldte sig som soldat i krigen i 1864. Det var, efter at Dybbøl var faldet.

Efter krigen nedsatte Jensen sig i 1866 som bogbinder i Viborg. Han var ikke specielt god til selve bogbinderarbejdet; men han var virkelig god til at lave store folier og protokoller.

Jensen havde også en anden stor inter-

esse, nemlig oldsager. Han begyndte at handle med antikviteter ved siden af bogbinderiet. Det gik så godt, at han fra altid at have haft økonomiske vanskeligheder, ad åre kunne samle sig en livrente. Hans interesse for kunst og antikviteter øgedes mere og mere, så han på et tidspunkt uddannede sig som konservator på Nationalmuseet i København. Han rejste rundt i Jylland for at hjælpe forskellige museer og kom til at spille en rolle i forbindelse med Viborg Stifts Museum, som han har gavnet på mange måder.

Han havde oprindeligt forretning i den såkaldte Kompagnigaard i St. Sct. Mikkelsgade, men flyttede til Sct. Mathiasgade og indrettede en butik i et lille hus ved siden af Handelsbanken. Han flyttede senere butikken til et lille hus, der lå, hvor Sumborg nu har forretning, og han endte med at etablere sig i Mathiasgade nr. 86. I sine sidste år levede Jensen som pensionær på Hotel Preisler.

»Goe Jensen« var med til at få skyd-

ningen igang igen efter krigen i 1864. Han blev indmeldt i Viborg Byes Skyttekreds den 1. april 1867. Han var en god skytte og blev i januar 1868 delingsfører i kredsen.

I perioden fra 1871 til 1907 sad han uafbrudt i kredsens bestyrelse – 36 år i træk. Han startede som almindeligt medlem af bestyrelsen det første år, men blev i 1872 materialforvalter. Denne post havde han måske, (der er ingen kilder fra 1872-1879) til han i 1883 blev kasserer. I 1885 overtog formand Villesen kassererposten, hvorefter Jensen fortsatte som almindeligt medlem af bestyrelsen indtil 1902. Fra 1902 til 1907 var Jensen for-

mand for Viborg Skyttekreds. Han gled herefter ud af kredsens ledelse efter 36 års arbejde.

Goe Jensen arbejdede meget for skyttesagen, specielt for at få de unge med. I den urolige periode i 1880'erne, hvor der var splittelse blandt skytterne, var Jensen med til at holde sammen på »tropperne«.

Som en beskedent tak udnævntes P.K. Jensen til kredsens første æresmedlem for livstid på generalforsamlingen den 16. april 1907. Samme år blev Jensen dannebrogsmænd, og på et tidspunkt blev han æresmedlem i Våbenbroderforeningen.

Schrøder, Axel

* 6. august 1876 i Askov

† 20. februar 1948 i Stubbekøbing

Axel Schrøder var søn af højskoleforstander, professor Ludvig Peter Schrøder og Charlotte Caroline Elise Wagner. Schrøder blev undervist dels i hjemmet dels i en friskole indtil 1891. Landvæsenselev, Præliminæreksamen 1898 privat dimittent. Sekondløjtnant i fodfolket 1901, forsat til rytteriet i 1912, ritmester 1917.

Schrøder tog tandlægeeksamen i juni 1905, fik just. pract. 15. juli 1905 (= ret til at praktisere som tandlæge) og praktiserede i Viborg 1906-1911. Schrøder blev den 29. november 1906 gift med Sara Louise Sørensen. I 1911 flyttede han til Vejen, hvor han praktiserede fra 1912, ansat ved børnehjemmet Baunhus. Han fungerede også som tandlæge ved sikringsstyrken 1914-1919. I 1938 flyttede Schrøder til Stubbekøbing på Falster, hvor han herefter praktiserede.

I en periode virkede Schrøder som formand for Ribe Amts Skytteforening, Garderforeningen for Ribe amt, Vejen Gymnastikforening samt Kunstforeningen for Vejen og Omegn.

Schrøder har siddet i Tandlægeforeningens hovedbestyrelse i perioderne 1908-1915 og 1919-1921 og har virket som formand og næstformand i den lokale kreds i Vejen under Danske Tandlægers Forening i 1913-1938. I 1940 til 1948 har han været medlem af hovedbestyrelsen i den lokale tandlægekreds ved Stubbekøbing.

Så vidt det kan ses, blev Schrøder medlem af Viborg Skyttekreds i 1906. Han blev året efter i 1907 formand for kredsen og virkede som sådan, til han forlod Viborg i 1911.

I Schrøders formandsperiode skete der en hel del. Banerne blev væsentligt forbedrede og udvidede til ca. 100 baner i Undallslund, og man fik oprettet en ungdomsskole, hvor drenge i alderen 14-18 år skød dels med salonrifler, dels med storkaliber på korte afstande. Man afholdt De Danske Skytteforeningers 50 års jubilæum ved Jyllandsstævnet i 1911, og Viborg Skyttekreds havde omkring 1910 tilbudt sig som vært ved verdensmester-

skaberne i 1913. Schrøder tilbød at rejse til Rom i 1911 for at se, hvordan et verdensmesterskab skulle afvikles. Det blev ikke til noget for Schrøders vedkommende, idet stævnet i Viborg blev rykket

til 1914, og fordi han flyttede til Vejen i 1911.

Schrøder blev Ridder af Dannebrog 30. juni 1930.

Hansen, Harald

* 1885 på Lolland

† 13. december 1958 i Nysted

Harald Hansen stammer fra Lolland. Han kom i 1903 til Viborg for at aftjene sin værnepligt. I perioden 1904 til 1928 nedsatte han sig i Viborg.

Fra 1904 til 1912 var han ansat i Berthel Thomesens forretning. Herefter etablerede Harald Hansen sig som købmand i Vestergade.

Harald Hansen flyttede i efteråret 1928 til Nysted på Lolland, hvor han fortsat drev forretning.

Det er usikkert, hvornår Hansen blev medlem af Viborg Skyttekreds – sandsynligvis omkring 1903, da han var soldat. Han blev allerede medlem af bestyrelsen i 1905 og forblev bestyrelsesmedlem, indtil han forlod Viborg i 1928. I perioden 1905-1913 var han almindeligt medlem af bestyrelsen. Fra den 27. maj 1913 til 25. marts 1919 var han kasserer, hvorefter han overtog formandsposten efter overlærer Lomholt. Hansen var formand for kredsen til efteråret 1928.

Fra den 25. marts 1921-1928 var Han-

sen medlem af bestyrelsen for afviklingen af de jyske byskyttestævner.

Efter læge L.J. Madsens død i 1925 overtog Harald Hansen den 6. juni 1925 posten som formand for Danske Skytters Landsforening. Han beholdt denne post til den 29. juni 1929, hvorefter han ikke ønskede genvalg. Harald Hansen havde været kasserer i Danske Skytters Landsforening fra 1922 til 1925.

Harald Hansen var ikke kun kendt som formand og bestyrelsesmedlem, men også som en dygtig skytte.

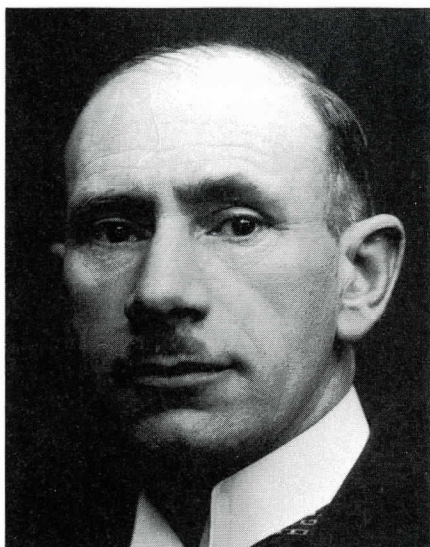
Han dukker op i resultatlisterne ved byskyttestævnet i 1917, hvor han blev nr. 6 i hovedskydningen med 127 points. I 1920 dukker han op igen, men denne gang som nr. 2 i mesterskabsskydningen, a points med mesterskytten læge L.J. Madsen fra Randers (175 points i 20 skud), og ved samme stævne nr. 3 i hovedskydningen, hvor han slog Niels Laursen med tre points. I 1922 blev det til en syvendeplads i hovedskydningen. I

1927 blev han nr. 2 i mesterskabet og nr. 1 i hovedskydningen ved byskyttestævnet.

Harald Hansen var på det danske landshold ved de nordiske mesterskaber i

Göteborg i 1923. Han ville samme år have været sendt til verdensmesterskaberne i USA, hvis ikke amerikanerne havde brudt et løfte om fri rejse til de europæiske skytter.

Gertz, Aage L.H.

* 15. november 1884 i Nyborg

† 9. februar 1955 i Viborg

Aage Gertz stammer fra Nyborg. Han var uddannet på en maskinfabrik i Nyborg, og efter sit svendestykke drog han på valsen i Tyskland. Efter at være vendt tilbage til Danmark var han beskæftiget forskellige steder, indtil han i 1909 fik ansættelse på Hærens Rustkammer. Han fik her den specialuddannelse, der skal til for at blive bøsseemager.

I 1913 kom Gertz til Viborg som bøsseemager i 29. Bataljon. Senere gik han over til 6. Regiment og 6. Bataljon og gjorde i 1938 tjeneste ved 3. regiment.

Gertz blev medlem af Viborg Skyttekreds omkring 1913, da han kom til Viborg. Han kom allerede med i bestyrelsen i 1916, hvor han var til 1942 – altså 26 år som bestyrelsesmedlem.

I bestyrelsen for Viborg Skyttekreds havde han hvervet som sekretær 1919 til 1929 og var tillige næstformand 1924 til 1929. Da købmand Harald Hansen forlod Viborg i efteråret 1928, overtog Gertz midlertidigt posten som formand, indtil han blev valgt til formand ved ge-

neralforsamlingen i 1929. Gertz var formand, indtil Viborg Skyttekreds blev lagt sammen med Viborg Salon- og Pistol-skytteforening i 1936. Her byttede K. Lund og Gertz poster, således at Gertz fik posterne som næstformand og sekretær. Disse poster havde han, indtil han afgik fra bestyrelsen i 1942. Han var formand i 7 år og næstformand i 11 år.

Der var også andre foreninger, der havde glæde af Gertz arbejde. Han var bestyrelsesmedlem i Viborg Salon- og Pistol-skytteforening fra dens oprettelse i 1920 til 1922. Formand for 5. hovedkreds 1932 til 1934, og i en periode sad han i bestyrelsen for Viborg Amts Skytteforening. I 1931 til 1933 sad han i styrelsen for afviklingen af de jyske byskyttestævner.

Herudover var Gertz i mange år medlem af Viborg Skydeselskab, hvor han tilhørte en lille gruppe, den såkaldte »Guldfugle-forening«, der bestod af tidligere fuglekonger.

Gertz var en god skytte. Han var altid

et plus for foreningens hold. Af resultater kan nævnes hans 2. plads i mesterskabet ved Byskyttestævnet i 1923, a point med den berømte skytte læge L.J. Madsen fra Randers. Han har dog ikke markeret sig

som skytte på samme måde som Niels Laursen og Niels Kalhave, men han har gjort meget for foreningen både som skytte og som leder.

Lund, Karl

* 9. januar 1885 på Sjælland

† 22. oktober 1977 i Viborg

K. Lund stammer fra Sjælland. Han havde siden sit 16. år dyrket skydning. Han blev medlem af Viborg Skyttekreds i 1923, og forblev medlem til sin død i 1977 – altså 54 års medlemskab.

I 1914 kom Lund ind som soldat. Han fortsatte i tjenesten og blev officiant og overofficiant. Han var i en del år leder af 3. Regiments sekretariat (3. Regiment = Prinsens Livregiment) og havde kaptajnsrang, da han gik på pension.

I sin lange medlemsperiode var Lund medlem af bestyrelsen for Viborg Skyttekreds/Viborg Skytte Forening 1925-1927, 1928-1931, 1933-1934, 1936-1942, 1948-1957 – i alt omkring 24 år. Lund var også medlem af bestyrelsen for Viborg Salon- og Pistolskytteforening 1935-1936.

Han var næstformand og sekretær i perioderne 1929-1932 og 1933-1934 og blev formand i 1936, da Viborg Salon- og Pistolskytteforening blev lagt sammen med Viborg Skyttekreds. Han var for-

mand indtil 1942, hvor han pga. sit regiments forflyttelse til Nyborg blev tvunget til at rejse. Han overtog atter posten som formand i perioden 1948-1957. Han har således været formand for foreningen i sammenlagt 14 år.

K. Lund var Justitsministeriets sagkyndige for skydebaner i Viborg og Aalborg amter i en årrække. Han stoppede med dette hverv omkring 1974-75.

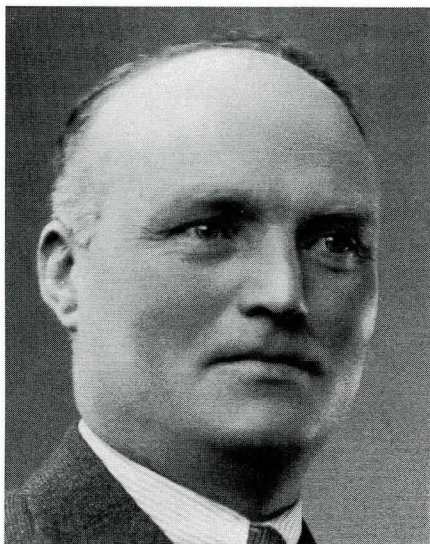
K. Lund var en god skytte. Han var bl.a. på det Viborghold, der vandt det danske mesterskab i stående salonriffel-skydning på 50 meter i 1942. Af individuelle resultater kan nævnes, at han vandt hovedskydningen ved Byskyttestævnet i 1931 og 1959.

I flere perioder er Lund blevet brugt som instruktør, specielt for de unge skytter. Han var en meget venlig og pædagogisk instruktør, der med sit rolige temperament og mange opmuntringer hjalp unge skytter på den rette vej.

Lund blev for dette store arbejde for foreningen udnævnt til æresmedlem i Viborg Skytte Forening den 17. juni 1963.

Han modtog samme år JSF's hæderstegn.
Karl Lund var Ridder af Dannebrog.

Nielsen, Niels Christian

* 15. juli 1888 i Valsted by, Sebber sogn
† 4. august 1969 i Viborg

N.C. Nielsen stammer fra Himmerland. Han var født på landet i Valsted by ved Nibe, hvor faderen arbejdede som tømrer. Som 12-årig kom han ud at tjene på landet, først som kreaturpasser, senere som landvæsenselev på gården Langholt. Siden kom Nielsen på højskole og blev derefter underforvalter på Sohngårdsholm. Sparsommelig som han var, fik han lagt til side til en gård på 40 tønder land, beliggende i Himmerland. En del af dette areal var hede, som det lykkedes Nielsen at få opdyrket. Han købte senere 120 tønder land hedejord, som han også fik kultiveret. Det gav ham penge nok til at komme på landbrugsskole i Korinth (ved Fåborg) i 1918. Herfra kom han på Landbohøjskolen, hvor han tog kandidateksamen i 1920.

Fra 1920 var han beskæftiget i Statens Grundforbedringsvæsen, indtil denne institution blev lagt under Hedeselskabet. Nielsen fulgte med over i Hedeselskabet som assistent, men få år efter i 1923 blev han botaniker. I 1950 blev han forstan-

der for Hedeselskabet, hvilket han var, til han gik på pension i 1958.

N.C. Nielsen var en aktiv mand. Han sad i 1937-1943 i bestyrelsen for Foreningen for danske Landbrugskandidater. Han var med i Hedeselskabets udvalg for forsøg med kunstig vanding, forsøgs- og forskningsudvalget, samt dræningsudvalget. Han havde noget at gøre med Hedeselskabets tidsskrift og Hedeselskabets funktionærblad. Han var en tid leder af afdelingen Jydsk Landvindings Kultiveringsarbejder, i statens udvalg for opkøb af arealer og kultivering m.v., og han var også tilknyttet udvalget for oprettelsen af Kongenshus Mindepark.

N.C. Nielsen var skytte i mange år. Han var en god skytte, han vandt bl.a. Jyllands Skytte Forbunds vinterskydning på 15 meter i 1942 med 195 points i 20 skud. Han har dog ikke markeret sig som skytte i samme grad som f.eks. Niels Laursen og Marius Pedersen.

Det er ikke kun som skytte, at Nielsen huskes i dag. Han tog også aktiv del i le-

delsen af foreningen. Han havde i sin tid været bestyrelsesmedlem i Viborg Salon- og Pistolskytteforening 1929-1936, heraf 1930-1936 som kasserer. Efter sammenlægningen mellem denne forening og Viborg Skyttekreds, sad han i bestyrelsen for den nystiftede forening fra 1936-1948, altså 19 års arbejde i bestyrelsen. Han blev i 1942 foreningens næstfor-

mand, og senere på året, da foreningens daværende formand K. Lund flyttede med regimentet til Nyborg, overtog Nielsen posten som formand. N.C. Nielsen var formand for Viborg Skytte Forening 1942-1948.

N.C. Nielsen har skænket foreningen en pokal, der skydes om den dag i dag.

Munch Pedersen, Aksel

* 14. januar 1910 i Horsens

Munch Pedersen er opvokset i Horsens. Efter endt skolegang blev han uddannet som tømrer hos firmaet Steffensen & Søn i Horsens, hvor han fortsatte med at arbejde et stykke tid efter sin svendeprøve.

Værnepligten aftjentes ved kystartilleriet, dels på Dragør Fort, dels på Trekroner.

Efter værnepligten fik Munch Pedersen sin teoretiske uddannelse på Horsens Tekniske Skole, først som bygningskonstruktør, og senere som ingeniør på ingeniørskolen, hvorfra han tog sin afgangseksamen i 1937.

I perioden 1937 til 1949 arbejdede han dels som entreprenør, og dels på en tegnestue.

Fra 1949 til 1979 var Munch Pedersen ansat ved Forsvarets Bygningstjeneste

både som områdeleder for Flyvestation Karup og på tegnestuen i Viborg.

Aksel Munch Pedersen blev, så vidt man kan se af medlemsprotokollen, medlem af Viborg Skytte Forening i 1954. Han var medlem af bestyrelsen i 1955-1958, heraf 1957-1959 som formand.

Han var i sin tid som bestyrelsesmedlem med til at få banerne i Danerlyng etableret. Da han flyttede til Karup, afgik han som formand og som aktiv i foreningen.

Munch Pedersen, der er nulevende, er stadig medlem af foreningen – han har altså været medlem i over 30 år.

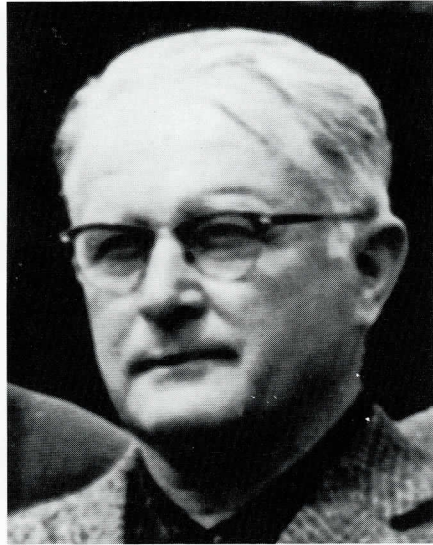
Munch Pedersen er udnævnt til æresmedlem i Viborg Skytte Forening den 18. juni 1988.

Daidsen, Bendt Henrik

* 21. februar 1895 i Balslev på Fyn

† 9. september 1971 i Viborg

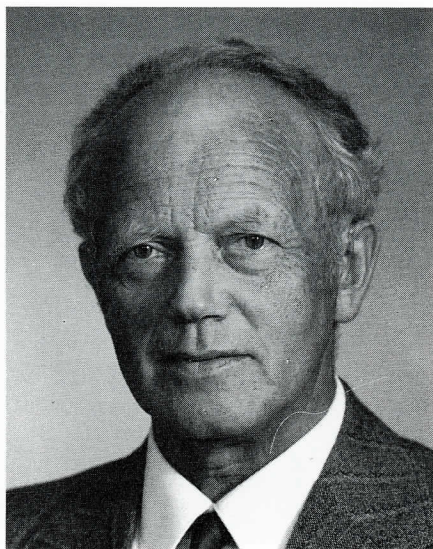

Bendt Davidsen er født og opvokset på landet. Han havde i sin ungdom været på højskole og senere på landbrugsskole. Han blev landbrugskandidat i 1921 og blev samme år tilknyttet Hedebruget. Han havde i en periode før ansættelsen ved Hedebruget arbejdet med tørveundersøgelser. Hedebruget havde kontor hos Hedeselskabet i Herning, men blev flyttet til Viborg omkring 1924, og Davidsen flyttede med. Da kontorbestyrer B. Bertelsen gik af i 1943, blev Davidsen hans efterfølger. Davidsen kom til at lede Hedebruget i det sidste afsnit af denne meget aktive periode. Han tog sin afsked i 1966 for helt at hellige sig udarbejdel-

sen af en beretning om Hedebrugets forsøgsvirksomhed gennem årene. I 1967 indvalgte Davidsen i Hedebrugets bestyrelse.

I 1943 kom Davidsen i bestyrelsen for Viborg Skytte Forening. Han var til at begynde med både sekretær og kasserer. Fra 1944 til 1947 var han kun kasserer. I 1959 blev Davidsen formand for foreningen; men han ønskede ikke at lade sig genvælge ved generalforsamlingen året efter.

Davidsen havde i sin tid været næstformand for Viborg Salon- og Pistolskytteforening 1928-1929 og formand 1929-1936.

Mogensen, Carl

* 7. marts 1907 i Vinkel

† 7. maj 1982 i Knudby

Carl Mogensen er født i Vinkel og voksede op i Rødkærsbro. Han tog prælimumnæreksamen i Bjerringbro og kom i slutningen af 1920'erne til Viborg. Han blev uddannet ved Kreditforeningen i Viborg, hvor han var ansat i omkring 45 år, de senere år som fuldmægtig. Da han gik på pension omkring 1974-1975, flyttede han og hans kone til Knudby, hvor han boede til sin død 7. maj 1982.

Hvornår Mogensen blev medlem af Viborg Skytte Forening er uklart; men det var før 1946. Han blev medlem af besty-

relsen i Viborg Skytte Forening i 1957. I bestyrelsen var han sekretær 1957-1960. I 1960-1961 var han formand for foreningen.

Mogensen havde aftjent sin værnepligt i den Kgl. Livgarde. Han beholdt tilknytning til garden gennem sit medlemskab af den lokale garderforening, hvor han i en årrække var bestyrelsesmedlem.

Han var også medlem af Hjemmeværnet og Forsvarsbrødrene i et ukendt antal år. I Hjemmeværnet virkede han som skydeinstruktør.

Pedersen, Kristian

* 8. marts 1903

† 27. februar 1983 i Viborg

Vi ved så at sige intet om Kristian Pedersen bortset fra, at han blev medlem af Viborg Skytte Forening 1957-1958. Han blev medlem af bestyrelsen i 1960, hvor han var sekretær 1960-1961. Han blev formand for foreningen i 1961, og var

det til den 29. november 1962, hvor han trak sig fra formandsposten på grund af dårligt helbred.

Kristian Pedersen var grosserer af profession.

Rasmussen, Søren

* 25. august 1913 i Kousted ved Randers
† 10. februar 1986 i Randers

Søren Rasmussen er uddannet ved landbruget, hvor han fik interesse for malkemaskiner. Denne interesse førte ham ind i branchen med malkemaskiner, hvor han i 1939 fik ansættelse som repræsentant ved Bentzona i Randers. Han skiftede senere til Alfa Laval i Randers. Efter at have arbejdet her en årrække, blev Søren Rasmussen i 1957 tvunget til at flytte til Viborg for at overtage et distrikt her.

Arbejdet som repræsentant og montør førte ham vidt omkring. Søren Rasmussen rejste både i Danmark, Norge og Tyskland – rejser, der betød, at han var væk fra hjemmet hele ugen fra mandag til fredag. Efter en trafikulykke – på vej hjem fra en vagt i Viborg Skytte Forening – måtte Søren Rasmussen skifte erhverv. Han arbejdede en periode som værkfører i et firma på Koldingvej og virkede de sidste år, han boede i Viborg, som vicevært ved lægeboligerne i Ll. Sct. Mikkelsgade. Søren Rasmussen og hans kone flyttede i september 1983 tilbage til Randers, hvor han boede til sin død.

Søren Rasmussen blev medlem af Viborg Skytte Forening, allerede da han kom til byen i 1957. Der gik kun nogle få år, inden han i 1962 blev medlem af bestyrelsen; det første år som sekretær. Året efter overtog Søren posten som næstformand – en post, han beholdt, til han trådte ud af bestyrelsen i 1972.

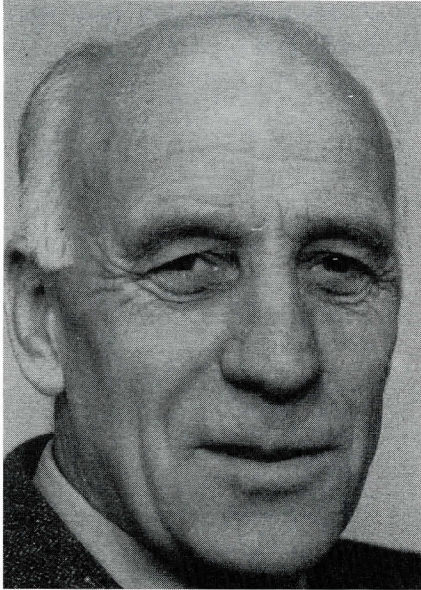
Da formanden, Kristian Pedersen, måtte trække sig tilbage pga. dårligt helbred, konstitueredes Søren Rasmussen som formand den 29. november 1962. Efter generalforsamlingen i april 1963 fortsatte Søren Rasmussen som næstformand.

Søren Rasmussen var en vellidt skyttekammerat, der altid var villig til at hjælpe. Han og specielt hans kone stod i en periode for salg af kaffe, øl, vand og brød i Danerlyng. Det var, før man fik indlagt vand, så fru Rasmussen måtte tage vand med i en mælkejunge for at have vand nok til både kaffe og opvask.

Der var også andre foreninger og organisationer, der havde Søren Rasmussens

bevågenhed og interesse. Han var medlem af Forsvarsbrødrene i Viborg i mere end 25 år, og var i samme periode med-

lem af Hjemmeværnet, hvor han sluttede som oversergent.

Scheibye, Bjørn Andersen

* 28. maj 1910 i Køge

Bjørn Scheibye tog præliminæreksamen i 1926. I perioden 1926-1931 var han under uddannelse ved landbruget, det sidste år som elev på Tjele. Han kom derfor på session i Viborg. Han startede sin militære løbebane i Viborg i maj 1931. Herefter fulgte uddannelse på korporalskole, kornetskole og officersskole. Scheibye vendte som sekondløjtnant tilbage til Viborg i juli 1937.

Under besættelsen flyttede regimentet og dermed også Scheibye i efteråret 1942 til Nyborg, hvor han virkede som adjutant ved 6. Bataljon og deltog i kampen den 29. august 1943. Efter kort tids internering blev det danske forsvar opløst, hvorefter Scheibye deltog aktivt i modstandsbevægelsen 1944-45.

Efter krigen forrettede Scheibye bl.a. tjeneste ved befalingsmandsskolerne i Sønderborg, og efter ansøgning blev han den 1. oktober 1953 chef for Hjemmeværnsregion II, der omfatter Ringkøbing, Viborg og Århus amter. Denne post vare-

tog han, til pensionsalderen i 1977 gjorde sig gældende.

Scheibye har været medlem af Viborg Skytteforening siden 1954. I 1963 blev Scheibye valgt til formand, hvilket han var i 10 år. I Scheibyets formandsperiode udviklede Viborg Skytte Forening sig stille og roligt. Det var specielt junior-skytternes antal, der steg markant i denne periode. Perioden gav foreningen ro efter nogle år med skiftende formænd og en negativ tendens i medlemstallet. I Scheibyets første år som formand steg medlemstallet med 103 medlemmer, hvoraf 58 af de nye var juniorer. Foreningen holdt sig herefter stabilt på lidt over 300 medlemmer. Det var i Scheibyets tid som formand, at pistolskydningen kom igang i Viborg Skytte Forening, og han må bestemt tilskrives en del af æren herfor.

Scheibye har gjort et godt arbejde for skydeidrætten i Viborg. Han har været instruktør for handicappedes skydning,

og har desuden i en årrække været medlem af landsudvalget til afvikling af Dansk Skytte Unions divisionsturnering på 15 m riffel. Scheibye er trods sine 78 år stadig aktiv skytte.

Som tak for sin indsats indenfor skydeidrættens har Bjørn Scheibye modtaget

Jyllands Skytte Forbunds hæderstegn (1972) og Dansk Skytte Unions hæderstegn (1973).

Bjørn Scheibye er udnævnt til æresmedlem i Viborg Skytte Forening den 18. juni 1988.

Jeppesen, Ejner Arno Verner

* 11. februar 1932 (Randbøldal ved Vejle)

Jeppesen, eller »Jeppe«, som han kaldes i daglig tale, er opvokset i Randbøldal ved Vejle og kom efter skolen i lære som maskinarbejder. Han fik sit svendebrev 1. maj 1951 og arbejdede derefter 2 år som svend i Vejle. Den 3. maj 1953 påbegyndte han Flyvevåbenets mathskole i Værløse og udnævntes i 1954 til flyvermath på Flyvestation Karup.

Siden da har Jeppesen forrettet tjeneste på Flyvestation Karup og blev udnævnt til oversergent i 1956, seniorsergent af 2. grad i 1962 og seniorsergent af 1. grad i 1968.

Den 9. januar 1963 blev Jeppesen medlem af Viborg Skytte Forening og han blev allerede medlem af bestyrelsen den 15. april 1964. Han har været i bestyrelsen uafbrudt til i dag, altså over 24 år!

Jeppesen arbejdede i mange år i skydeudvalget, hvor han bl.a. har været med til at få installeret elektrisk skivetræk på såvel 15 som 50 meter banerne, og

han har som bestyrelsesmedlem altid været meget initiativ- og idérig.

Han blev næstformand i 1970 og 1973 overtog han posten som formand efter oberst Scheibye. Da Jeppesen jo stadig er formand, har han altså virket i 15 år, hvilket gør ham til den formand, der har virket næstlængst og kun er overgået af møllejer Villesen, der har rekorden med 16 år som formand for foreningen. Det er imidlertid ikke kun antallet af år, der gør Jeppesen interessant, men også alt det, han har været med til at udrette.

I Viborg Skytte Forening har »Jeppe« været den drivende kraft for at få banerne og de fysiske rammer om skydningen i den bedst mulige stand. Det lykkedes med ham i spidsen at få stablet et perfekt afviklet nordisk mesterskab på benene i 1973. Dette stævne betød ikke kun erhvervelsen af 20 stk. nye 300 meter baner og 10 stk. nye 25 meter baner med elektronisk duelanlæg, men blev en begyndelse til en opblomstring af for-

eningen med såvel baneudvidelser som medlemsfremgang. Viborg Skytte Forening er i dag en af de allerstørste skytteforeninger i Danmark og ejer det største privatejede baneanlæg. I Jeppesens tid som formand har klubben udviklet sig fra at være en relativ lille og fattig klub med de mest nødvendige baneanlæg, til at være en af de mest velkonsoliderede klubber. Man må selvfølgelig ikke glemme den stab af dygtige bestyrelses- og udvalgsmedlemmer, der står bag Jeppesen, og som sammen med ham står for afvikling af større og mindre mesterskaber. Jeppesen er en virkelig god organisator – og en troldmand, når det gælder om at skaffe penge til foreningen.

Jeppesen har også arbejdet i organisationer uden for klubben, idet han har været udvalgsmedlem i IFK (Idrætsforeningen for Flyvestation Karup) fra 1963 til nu, siddet i bestyrelsen for Jyllands

Skytteforbund fra 1974 til 1986 som formand for riffelsektionen. Her har han specielt arbejdet med juniorskytterne, hvor han og hans kone Hannah Jeppesen var initiativtagere til de årlige landsdelskonkurrencer mellem juniorskytter fra Jyllands Skytteforbund og Norddeutscher Schützenbund (Nordtyskland). Jeppesen sad i unionsstyrelsen i Dansk Skytte Union fra 1975 til 1978, og var bl.a. formand for 300 m sektionen i et par år. Lokalt har Jeppesen arbejdet som bestyrelsesmedlem i de Samvirkende Idrætsklubber fra 1975 til i dag, og han har siddet i Bikubens tilsynsråd i Viborg siden 1981.

For dette store arbejde har Jeppesen modtaget Erik Sætter Lassens lederpokal i 1975, Jyllands Skytte Forbunds hæders tegn i 1982, Viborg Sports ledernål i 1985 og Dansk Skytte Unions hæders tegn i 1987.

Æresmedlemmer

I Viborg Byes Skyttekreds/Viborg Skytte Forening er der udnævnt i alt 9 æresmedlemmer. Af disse 9 har de 3 været formænd for foreningen, hvorfor deres biografier ikke gentages her, men kan læses under afsnittet om foreningens formænd. Der vil i forbindelse med dette

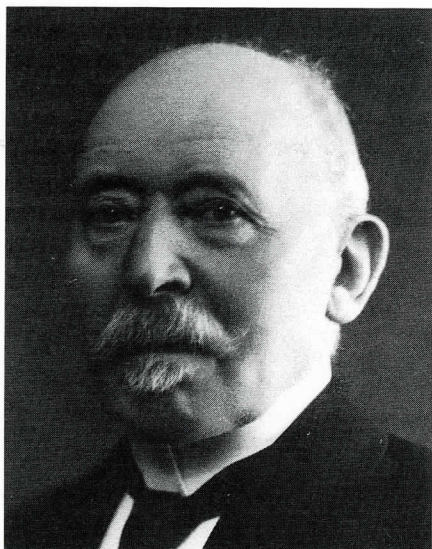
125 års jubilæum blive udnævnt yderligere 2 æresmedlemmer. Da de 2 nye æresmedlemmer også er tidligere formænd for foreningen, henvises man også for deres vedkommende til afsnittet om formænd.

De 11 æres medlemmer er:

1. P.K. Jensen, æresmedlem på livstid 16. april 1907.
2. Adolf Lomholt, æresmedlem 18. marts 1919.
3. Lauritz Vammen, æresmedlem 17. marts 1924.
4. Niels Kalhave, æresmedlem 23. april 1942.
5. Niels Laursen, æresmedlem 23. april 1942.
6. Marius Pedersen, æresmedlem 30. april 1957.
7. Marius Bach, æresmedlem 22. marts 1963.
8. Anders Hansen, æresmedlem 17. juni 1963.
9. Karl Lund, æresmedlem 17. juni 1963.
10. Bjørn Scheibye, æresmedlem 18. juni 1988.
11. Aksel Munch Pedersen, æresmedlem 18. juni 1988.

Jensen, Peter Krysing – se afsnittet om formænd.

Lomholt, Adolf – se afsnittet om formænd.

Vammen, Lauritz

* 15. december 1851 i Hjerik
† 27. oktober 1942 i Viborg

Vammen var Sallingbo af fødsel, men voksede op i Østerbølle (ved Ålestrup), hvor hans far var lærer. Som ung mand blev han gartner i Hobro, men efter at han blev indkaldt for at aftjene sin værnepligt, fandt han ud af, at han hellere ville gå den militære vej. Han fortsatte efter rekrut- og skoleårene som befalingsmand. Vammens evner som skytte viste sig hurtigt (han havde skudt i Randers siden 1868), og han blev lærer på Skydeskolen i København, hvor han samtidig havde en betroet post som forsøgsskytte.

Han gjorde tjeneste i hæren 1875-1903, hvorefter han gik over i en civil stilling, først på kærnerkontoret i Viborg (kommunens regnskabskontor), og i 1906 ved Kreditforeningen. Her nåede han at holde 25 års jubilæum, inden han tog sin afsked i 1931.

Vammen blev medlem af Viborg Skyttekreds 1. marts 1888, hvilket kunne tyde på, at det var omkring det tidspunkt, han kom til Viborg. Vammen blev bestyrelsesmedlem i Viborg Skyttekreds i

1892. Her virkede han på forskellige poster, indtil Viborg Skyttekreds i 1936 blev lagt sammen med Viborg Salon- og Pistoltskytteforening, altså 44 år som bestyrelsesmedlem! Samtidig bestred han andre poster dels som formand for 5. hovedkreds (1902-1911), dels som kasserer i Viborg Amts Skytteforening (1902-1925) og formand og forretningsfører for samme forening (1912-1925).

Dannebrogsmændenes Hæderstegn blev tildelt Vammen mellem 1903 og 1919, og han blev i 1919 Ridder af Dannebrog, i øvrigt som den første underofficer i Danmark.

Vammen blev udnævnt til æresmedlem af Viborg Skyttekreds den 17. marts 1924, en æresbevisning, han også blev tildelt af Viborg Amts Skytteforening, Danske Skytters Landsforening udnævnte Vammen til sit andet æresmedlem den 5. juni 1926.

Han var en god skytte og havde bl.a. deltaget i de Skandinaviske skyttefester i 1885 (Stockholm), 1892 (Kristiania – det

Kalhave, Niels

* 4. april 1886 i Sejerslev, Mors

† 9. januar 1963 i Viborg

Niels Kalhave var søn af husmand og snedker Josef Jensen Kalhave. Han blev allerede som 10-årig sendt hjemmefra for at tjene som hyrdedreng. Da han ikke ville være ved landbruget, kom han i 1901 i lære hos en kobbersmedemester i Nykøbing Mors. I 1906 aflagde han svendeprøve og drog derefter på valsen (til udlandet). Han tilbragte ca. 4 år i bl.a. Tyskland, Schweiz og Italien, inden han vendte tilbage til Danmark.

Kalhave kom til Viborg i 1911, hvor han købte M.V. Prahls forretning i St. Sct. Mikkelsgade. Han blev kort efter gift med sin mesters datter (navn ukendt, men hun døde 9 år efter i 1920). Et par år efter giftede Kalhave sig igen, men blev atter i 1936 enkemand.

I Viborg var Kalhave en fremtrædende person. Han sad i ligningskommissionen fra 1921-1925, i 1928-1940 var han brandinspektør, og i 1929 gik han ind i kommunalpolitik, hvor han kom ind i byrådet, valgt på den konservative liste. Herudover var Kalhave i en årrække for-

mand for Privatbankens bestyrelse, og stod i spidsen, da man byggede den nuværende bygning på hjørnet af Sct. Mathiasgade og Gravene.

Kalhave, der havde været soldat i garden, var en meget dygtig skytte. Han begyndte faktisk først rigtigt at interessere sig for skydning i 1923, men må i kraft af sit naturtalent hurtigt have lært sig at skyde topresultater. At det gik hurtigt for Kalhave, ses af hans placeringer ved stævner som Byskyttestævnet i Viborg i 1924, hvor han blev nr. 5 i mesterskabet, kun 8 point under mesterskytten lægen L.J. Madsens vindersresultat. Året efter (1925) vandt Kalhave hovedskydningen ved Byskyttestævnet. Samme år blev han nr. 4 ved DM i 300 meter halvmatch, nr. 5 i helmatch, og han erhvervede guldkransen fra Danske Skytters Landsforenings skydninger på 250 meter med et af de højeste resultater, der er opnået med åbne sigtemidler og med reglementeret gevær (1119 point i helmatch).

Han var på det danske landshold ved

nuværende Oslo) og 1901 (København). Det var specielt i Kristiania i 1892, at Vammen gjorde sig bemærket. Han blev den 3. bedste danske skytte ved stævnet, hvilket var ensbetydende med, at han blev nr. 3 sammenlagt af alle de nordiske skytter ved stævnet. Dengang var danske skytter de øvrige overlegne. Vammen

havde et gennemsnit på 5,44 point i 45 skud, hvilket måske ikke siger nutidens skytter særligt meget.

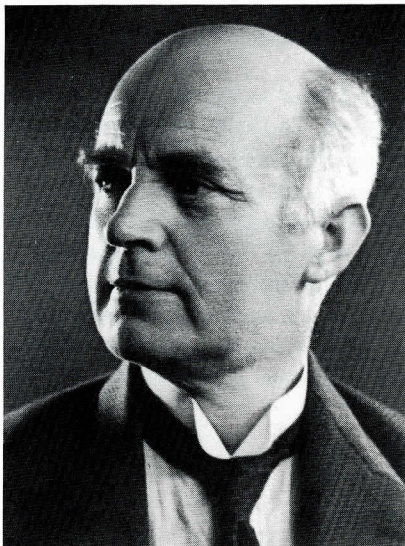
Vammen er med sine 54 år som medlem af Viborg Skyttekreds, 44 år som bestyrelsesmedlem – heraf 14 år som næstformand – en personlighed uden sammenligning

VM i St. Gallen i 1925 og ved VM i Rom i 1927. Hans tid som konkurrenceskytte varede kun kort tid, idet hans syn blev så dårligt, at han trak sig tilbage fra al deltagelse i skydning fra omkring 1933. Han mistede dog ikke interessen for skydning, men fulgte nøje med i såvel skytteforeningens som amtskytteforeningens arbejde.

Kalhave har betydet meget for Viborg Skyttekreds/Viborg Skytte Forening, ikke kun som skytte, men også med sin gavmildhed når det gjaldt nye pokaler og materiel til skytterne. Foreningen har

endnu 25 år efter Kalhaves død vandrepokaler, der er udsat af ham, og bærer hans navn.

For sin store indsats som skytte i Viborg Skytte Forening og for skydning i Danmark blev Kalhave udnævnt til æresmedlem i Viborg Skytte Forening 23. april 1942 og æresmedlem i Viborg Amts Skytteforening i 1949. I 1956 modtog han Viborg Amts Skytteforenings hæders-tegn og den 5. april 1962 modtog han Dansk Skytte Unions hæderstegn. Kalhave blev Ridder af Dannebrog i 1955.

Laursen, Niels

* 11. april 1881 i Hjarbæk, nordre sogn
† 15. maj 1944 i Viborg

Niels Laursen var søn af tømrermester Visti Laursen. Han kom som helt ung til Viborg, hvor han kom til at stå i lære hos malermester Andersen. Han blev svend i 1899 og arbejdede som maler til 1903, hvorefter han drog på valsen til Schweiz og Tyskland (Berlin). Han fik i denne periode set det meste af Europa.

Omkring 1908 vendte Laursen tilbage til Viborg, hvor han startede egen malervirksomhed. I 1909 fik han som opgave at dekorere det nybyggede teater i Viborg. Han drev malervirksomhed til 1913, hvorefter han åbnede sin forretning med salg af våben og ammunition. Dette havde været hans drøm i mange år.

Laursen blev gift den 29. oktober 1926 i Vium med Dagny Emilie Laursen. Dagny Laursen (født den 12. marts 1901) delte sin mands interesse for skydning, hvilket foreningen specielt har fået beviser for efter Niels Laursens død i 1944 ved talrige og store gaver til foreningen.

Niels Laursen var en meget dygtig skytte. Han var kun 16 år, da han i 1897 indmeldte sig i Viborg Skyttekreds. I 1906 vandt han kongepremie med 9,1 point i gennemsnit. Siden vandt han talrige skydninger, og er vel den viborgskytte, der har høstet de største internationale triumfer. Han var på det danske landshold ved OL 1908 i London, og OL 1920 i Antwerpen, hvor det danske hold vandt guldmedalje i skydning med militærgevær, og endelig ved OL i 1924 i Reims. Han var deltager ved VM 1922 i Milano og VM 1925 i St. Gallen (hvor holdet vandt bronze, og hvor Laursen blev bedste danske skytte). Han deltog også på det danske hold på 300 meter ved de nordiske mesterskaber i København i 1926.

Af indenlandske resultater havde Laursen mange, af hvilke der kan nævnes titler som mesterskytte ved Byskyttestævnerne i 1909, 1921, 1922. Laursen blev danmarksmester i 1914 ved det DM, der

blev afholdt sammen med VM i Viborg. Herudover har Laursen vundet talrige andre skydninger og mesterskaber.

Der var ikke kun tale om, at Laursen var en dygtig skytte, han tog også aktiv del i foreningens ledelse. Han var bestyrelsesmedlem i Viborg Skyttekreds 1908-1910, 1911-1924 og 1929-1932. Altså alt i alt ca. 18 år, heraf 5 år som næstformand (1919-1924). Han var også bestyrelsesmedlem i Viborg Salon- og Pistol-

skytteforening 1924-1926, og sad i ledelsen for afviklingen af de jyske by-skyttestævner fra 1933 og nogle år frem.

Laursen var også et af medlemmerne i organisationskomitéen, der stod for tilrettelæggelsen og afviklingen af VM i 1914.

Laursen blev udnævnt til æresmedlem i Viborg Skytte Forening den 23. april 1942 som en beskedent tak for det store arbejde, han havde udrettet i foreningen.

Pedersen, Marius

* 28. april 1883 i Vibæk, Tapdrup sogn
† 20. september 1966 i Viborg

Marius Pedersen er født i Vibæk, hvor hans forældre havde en mindre landejendom. Efter konfirmationen arbejdede han en kort tid ved landbruget, men kom derefter i lære på Bruunshaab Klædefabrik. Efter udstået læretid arbejdede han ved væverfaget forskellige steder i landet, indtil han i 1924 overtog stillingen som fyrbøder (varmemester) på Katedralskolen. Denne stilling havde han, til han gik på pension i 1953.

Som 17-årig startede Marius Pedersen på riffelskydning. Han blev medlem af Viborg Amts Skytteforening i 1901. Om det var i Viborg eller en kreds ved Vibæk, er usikkert. Han var i 1903-1906 skytte i Randers, hvor han lærte meget af mesterskytten læge L.J. Madsen. Senere skød han en del år i Lyngby, hvor han var kendt blandt de københavnske salonriffelskytter. Han har helt sikkert været medlem af Viborg Skyttekreds fra omkring 1924 til 1966 – altså ca. 42 år!

Marius Pedersen var en virkelig god skytte. Han har bl.a. vundet mesterskab

ved Byskyttestævnerne i 1925 i Vejle, og i 1934 i Viborg. Han blev nr. 2 i mesterskabsskydningen ved Byskyttestævnerne i 1936 og 1937. Han blev i 1936 jyllandsmester på 50 m og vandt det jyske mesterskab på 15 og 50 m stående i 1938. Han blev bl.a. amtsmester i 1922, 1924, 1925, 1926, 1927, 1928, 1929, 1930 og 1931 på 250 m. Hans frie riffel var en martiniriffel (den blev i øvrigt kaldet »Casper«) og havde tilhørt mesterskytten læge Madsen i Randers.

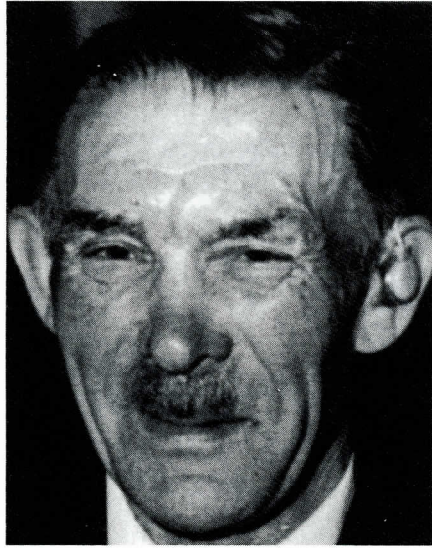
Det er ikke kun som skytte, at Marius Pedersen har gjort sig bemærket. Han har gjort et stort arbejde i foreningen som medlem af bestyrelsen for Viborg Skyttekreds og Viborg Skytteforening 1921-1960 (39 år!). Samtidig sad han i bestyrelsen for Viborg Salon- og Pistolskytteforening 1920-1936, heraf 1920-1927 og 1929-1936 som næstformand.

For denne indsats udnævntes Marius Pedersen til æresmedlem i Viborg Skytteforening den 30. april 1957, og samme år modtog han D.D.S.G. & I.'s ærestegn.

Bach, Karl Marius Nielsen

* 18. juli 1894 i Sall

† 7. september 1968 i Viborg

Marius Bach kom til Viborg fra Møgelby ved Hammel den 1. november 1937, hvor han fik beskæftigelse som landbrugsmedhjælper hos landmand Jens Brask på Holstebrovej. Denne stilling beholdt han til den 1. november 1956. Herefter arbejdede han som arbejdsmand indtil han i sommeren 1961 fik ansættelse hos Niels Kalhave som altnuligmand. Denne stilling havde han, til han gik på pension.

Før sin tid i Viborg, havde Marius Bach været formand for Svenstrup Skytte-

forening igennem mange år. Han fortsatte sin interesse for skydning og blev medlem af Viborg Skytte Forening, hvor han var medlem i omkring 30 år. Bach kom i bestyrelsen i 1948 og arbejdede i denne indtil 1964. Han var kendt for sit arbejde med de yngste skytter og var et meget agtet og respekteret medlem af foreningen.

Marius Bach blev udnævnt til æresmedlem den 22. marts 1963 og har modtaget De Danske Skytte Gymnastik og Idrætsforeningers hæderstegn.

Hansen, Anders

* 7. februar 1886

† 6. januar 1979 i Viborg

Anders Hansen begyndte som cykelhandler i Vejrum. Han overtog senere en forretning i Bjerringbro, som gik så godt, at han i 1927 kunne åbne en forretning i Viborg. Foruden cykler handlede han også med våben, til hvilke han i sin tid også selv fremstillede geværskæfter.

Omkring 1960 overgav Anders Hansen forretningerne til sine sønner, hvorefter han levede videre som pensionist.

I en periode var Anders Hansen formand for Cykelhandlerforeningen, hvor han senere blev æresmedlem.

Anders Hansen var medlem af Viborg Skytte Forening's bestyrelse fra 1942 til 1948, hele perioden som næstformand. Han havde før denne periode siddet i bestyrelsen for Viborg Pistol- og Salonskytteforening fra 1935 til sammenlægningen med Viborg Skyttekreds i 1936.

For sin indsats for Viborg Skytte Forening udnævntes Anders Hansen til æresmedlem den 17. juni 1963.

Lund, Karl, se afsnittet om formænd.

*Scheibye, Bjørn Andersen, se afsnittet
om formænd.*

*Munch Pedersen, Aksel, se afsnittet om
formænd.*

Bestyrelsesmedlemmer VBS, VSF samt VSPS 1863-1988

Den nuværende bestyrelse: Fra venstre ses Bjarne Visgaard, Erik Bjerring, Jan Zimmermann, næstformand K. O. Andersen, Erik Dalsgård, formand E. A. V. Jeppesen, Åge Kleppe-Hansen, Irving Kaster og kasserer Erling Grønberg.

År	Formand	Næstform.	Kasserer	Sekretær	Medlem (material forvalter)	Medlem
1863	Jens Preisler	? ?	? ?	? ?	J.A. Hansen	fuldm. Thranum
1864	?	?	?	?	?	?
1867	E.L.F. Koch	cancelliråd Finsen	fuldm. Frost	fuldm. Wulff		
1867	—	kap. Moltke	prmlt. Asmussen	—	prmlt. Petersen	
1868	—	H.H. Lefolii	—	Frederik Wissing	—	kap. Moltke
1869	H.R. de Klöcker	—	—	—	?	—
1870	H.H. Lefolii	kap. Grønlund	fuldm. Hübner	—	skomager Møller	prmlt. Petersen
1871	—	?	skomager Møller	?	kap. Oest	—
1872	—	?	boghandler Christensen	?	P.K. Jensen	Jul Christensen
1873	—	?	?	?	—	?
1879						
1879	L.K. Villesen	?	?	?	—	kommis Ludvigsen
1880	—	?	?	?	—	købmand S. Wondelin
1881	—	?	?	?	—	Niels Christensen
1882	—	?	?	?	—	Chr. Nielsen
1883	L.K. Villesen	Niels Christensen	P.K. Jensen	dr.Fr. Hallager	Vilhelm Hansen	Chr. Nielsen
1884	—	—	—	—	—	—
1885	—	—	L.K. Villesen	—	—	—
1886	—	—	—	—	Chr. Nielsen	osg. J. Gregersen
1887	—	—	—	—	—	prmlt. Teilgaard
1888	—	—	—	brygger Schmidt	—	—
1889	—	prmlt. Teilgaard	—	—	—	karetmager Olsen
1890	—	Niels Christensen	—	lærer Ankersen	—	—

År	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem
1863	Joseph Vater					
1864						
1867						
1867						
1868						
1869						
1870						
1871	P.K. Jensen					
1872	kommiss Hansen					
1873						
1879	J. Lund	sg. Chr. Nielsen				
1880						
1881						
1882	osg. J. Gregersen	prmlt. A.T.L. Teilgaard	adjunkt Petersen	V.L. Hansen	Niels Christensen	dr.Fr. Hallager (29/11)
1883	osg. J. Gregersen	adjunkt Petersen	sg. Bryggmann			
1884	–	–	–	prmlt. Teilgaard		
1885	P.K. Jensen	–	kapt. Lautrup	–		
1886	–	–	P.A. Dyring	sg. Houlberg		
1887	–	–	–	–		
1888	–	?	–	kunstdrejer Møller		
1889	–	?				
1890	–			J.P. Kirkegaard		

År	Formand	Næstformand	Kasserer	Sekretær	Medlem (material forvalter)	Medlem
1891	–	–	–	–	–	–
1892	–	–	sagfører H.F. Andersen	(?)	Lauritz Vammen	–
1893	–	adjunkt Lomholt	–	?	–	–
1894	–	–	–	?	–	+ J.C. Nielsen
1895	adjunkt Lomholt	prmlt. v. Irgens-Bergh	–	?	–	+ –
1896	–	–	–	?	–	+ –
1897	–	–	–	?	–	+ –
1898	–	–	–	?	–	+ –
1899	–	–	–	?	–	–
1900	adjunkt Lomholt	prmlt. v. Irgens-Bergh	sagfører H.F. Andersen	?	Lauritz Vammen	J.C. Nielsen
1901	–	–	–	?	–	–
1902	P.K. Jensen	–	–	?	–	–
1903	–	–	–	?	P. Pedersen	–
1904	–	–	–	?	P. Ramsing (?)	–
1905	–	Lauritz Vammen	N.P. Poulsen	?	–	–
1906	–	–	–	?	–	–
1907	tandlæge Schrøder	–	–	?	tømrermester Bømler	–
1908	–	–	karetmager K.C. Jacobsen	?	–	–
1909	–	–	–	C.V. Christensen	Niels Laursen	–
1910	–	–	købmand Steenberg	A.J. Busk	C.V. Christensen	–
1911	–	–	–	–	Ankjær- Nielsen	–
1911	lektor Lomholt	–	–	–	–	–

År	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem
1891	–	adjunkt Lomholt	Carl Møller	–		
1892	–	–	–	–		
1893	–	lærer Ankersen	–	skomager J. Hansen		
1894	–	?	–	–		
1895	–	fotograf Lønborg	–	–		
1896	–	–	–	lærer Ankersen		
1897	–	–	–	fabrikant J. Hansen		
1898	–	–	–	–		
1899		kæmner Poulsen	–	–		
1900	P.K. Jensen	kæmner Poulsen	Carl Møller	fabrikant J. Hansen		
1901	–	–	–	–		
1902	bogholder Jensen	–	–	–		
1903	–	Lauritz Vammen	–	–		
1904	H.A. Halkjær	–	kommis L. Ussing	–		
1905	–	Harald Hansen	–	–	(Oscar Nielsen efter 19/5)	
1906	karetmager K.C. Jacobsen	–		–	–	
1907	–	–		–	–	
1908	Niels Laursen	–		–	–	
1909	Chr. Pedersen		S. Thomsen		–	
1910	–	sg. Ankjær- Nielsen			–	
1911	–		C.V. Christensen		–	
1911	–	Niels Laursen	–			

År	Formand	Næstform.	Kasserer	Sekretær	Medlem (material forvalter)	Medlem
1912	—	—	—	Troels-Smith	Niels Laursen	—
1913	—	—	Harald Hansen (fra 27/5)	—	—	—
1914	—	—	—	—	—	—
1915	lektor Lomholt	Lauritz Vammen	Harald Hansen	Troels-Smith	Niels Laursen	J.C. Nielsen
1916	—	—	—	Niels Laursen	—	—
1917	—	—	—	—	—	—
1918	—	—	—	—	—	—
1919	Harald Hansen	Niels Laursen	H.P. Pedersen	A. Gertz	P. Møller	—
1920	—	—	—	—	—	—
1921	—	—	—	—	—	—
1922	—	—	—	—	—	—
1923	—	—	F.F. Lauritsen	—	M Pedersen	—
1924	—	A. Gertz	—	—	—	—
1925	—	—	—	—	—	K. Lund
1926	—	—	—	—	—	—
1927	—	—	—	—	—	J.Th. Jensen
1928	—	—	—	—	—	—
1929	A. Gertz	K. Lund	—	K. Lund	—	—
1930	—	—	—	—	—	—
1931	A. Gertz	K. Lund	A.K. Jacobsen	K. Lund	M. Pedersen	J.Th. Jensen
1932	—	B. Bertelsen	—	B. Bertelsen	—	—
1933	—	K. Lund	—	K. Lund	—	ingeniør Lomholt

År	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem
1912	–	Harald Hansen	–			
1913	–	–	–	Emanuel Kjær (fra 27/5)		
1914	–	murermester Kistrup	–			
1915	Chr. Pedersen	murermester Kistrup	Emanuel Kjær			
1916	A. Gertz	–	–			
1917	–	–	Kristian Jensen	vognmand H. Bay		
1918	–		–	–		
1919	Laurtiz Vammen		–	–		
1920	–		–	–		
1921	–	Marius Pedersen		–		
1922	–	–	sg. J. Pedersen			
1923	–	Chr. Pedersen	H.P. Pedersen			
1924	–	–	–	M.J. Jørgensen		
1925	–	–	–	–		
1926	–	–	–	–		
1927	–	–	H. Beck	–		
1928	–	–	K. Lund	–		
1929	–	–	Niels Laursen	–		
1930	–	Rud. Christensen	–	–		
1931	Lauritz Vammen	Rud. Christensen	Niels Laursen	M.J. Jørgensen		
1932	–	–	postbud E. Andersen	–		
1933	–	B. Bertelsen	–	–		

År	Formand	Næstform.	Kasserer	Sekretær	Medlem (material forvalter)	Medlem
1934	–	ingeniør Lomholt	–	ingeniør Lomholt	–	C. Pedersen
1935	–	–	–	–	–	–
1936	–	–	–	–	–	–
1936 ¹	K. Lund	A. Gertz	–	A. Gertz	K.H.V. Knudsen	K. Pedersen
1937	–	–	–	–	–	–
1938	–	–	K. Pedersen	–	–	T. Hansen
1939	–	–	–	–	T. Hansen	Ch. Bagi Petersen
1940	–	–	–	–	–	–
1941	–	–	–	–	–	Tang Jensen
1942	–	N.C. Nielsen	plejer Vognsen	?	–	–
1942	N.C. Nielsen	A. Hansen	–	?	–	–
1943	–	–	Tang Jensen	B. Davidsen	H. Vester	A. Toft Andersen
1943	–	–	B. Davidsen	–	–	–
1944	N.C. Nielsen	A. Hansen	B. Davidsen	ingeniør Lomholt	H. Vester	A. Toft Andersen
1945	–	–	–	–	–	–
1946	–	–	–	–	–	–
1947	–	–	Johs. Jensen	?	Kjeld Christensen	ingeniør Lomholt
1948	K. Lund	Johs. Jensen	–	?	–	–
1949	–	–	–	?	–	–
1950	–	–	–	?	–	–
1951	–	–	–	?	–	–

1 Efter generalforsamling den 29. maj 1936, hvor de to foreninger blev lagt sammen.

År	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem
1934	–	–	–	–		
1935	–	–	–	–		
1936	–	–	–	K. Lund		
1936	ingeniør Lomholt	Marius Pedersen	N.C. Nielsen	A. Hansen		
1937	–	–	–	–		
1938	–	–	–	–		
1939	–	–	–	–		
1940	–	–	–	–		
1941	–	–	–	–		
1942	–	–	H. Vester	–		
1942	–	–	–	–		
1943	–	–	S. Vognsen	–		
1943	–	–	–	–		
1944	Kaj Pedersen	Marius Pedersen	S. Vognsen	–		
1945	–	–	–	–		
1946	–	–	–	Svend Hansen		
1947–	–	–	Holger Nielsen	–		
1948	Kaj Rasmussen	–	–	Marius Bach	murer Chr. Sørensen (8/12 49)	
1949	–	–	murer Paarup	–	Mortensen	
1950	–	–	–	–	–	
1951	–	–	–	–	–	

År	Formand	Næstform.	Kasserer	Sekretær	Medlem (materiel forvalter)	Medlem
1952	–	N.- Pårup	N. Pårup	?	–	Gerhardt Nielsen
1953	–	–	–	?	–	Finn Graver
1954	–	–	–	?	–	Ejner Jensen
1955	–	–	Henry Christensen	?	A. Kristensen	–
1956	–	–	–	?	–	L.K. Pedersen
1957	Munch Pedersen	–	–	C. Mogensen	Haarboe	Vilmer Nielsen
1958	–	–	–	–	N.K. Nielsen Sloth	–
1959	Bendt Davidsen	Henry Christensen	–	–	–	–
1960	C. Mogensen	–	–	Kr. Pedersen	Marius Bach	–
1961	Kr. Pedersen	Damgaard Jensen	Marius Bach	Søren Rasmussen	Niels Møller	K.O. Andersen
1962	–	Søren Rasmussen	Kr. Pedersen	K.O. Andersen	?	Georg Toft
1962 29/11	Søren Rasmussen	–	Georg Toft	–	?	–
1963	B.A. Scheibye	–	–	–	Finn Nielsen	+ Knud Christiansen
1964	–	–	–	–	–	–
1965	–	–	–	–	?	– (1/1 66) J.M. Rasmussen)
1966	–	–	–	–	?	Jan Sørensen
1967	–	–	–	–	?	Verner Skou
1968	–	–	K. Sandal Skov	–	?	–
1969	–	–	–	–	?	Holger Pedersen
1970	–	–	–	–	?	–
1971	–	–	–	–	?	–

År	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem
1952	Niels Sørensen	–		–	–	
1953	–	–		–	–	
1954	–	–		–	–	
1955	Munch Pedersen	–		–	–	
1956	–	–		–	–	
1957		–		–	–	
1958		–		–	Damgaard Hansen	
1959	N. Paarup	–		–	–	
1960	–	–	Bo Scheibye	Damgaard Jensen		
1961	Bent Pedersen	Ib Kerff				
1962	–	–	Marius Bach	Niels Møller	Richard Andersen	
1962 29/11						
1963	–	–	–	–	–	
1964	E.A.V. Jeppsen	Jan Sørensen			–	
1965	–	–	Villy Nielsen		–	
1966	–	A Vilhelmsen	–		–	
1967	–	–	–	Steen Frandsen	–	
1968	–	J.H.F Pedersen	–	–	–	
1969	–	–	–	Steen Scheibye		
1970		–	–	O.G.V. Nielsen		
1971	–	Erling Sørensen	–	–		

År	Formand	Næstform.	Kasserer	Sekretær	Medlem (material forvalter)	Medlem
1972	–	E.A.V. Jeppesen	C.P. Gøbel	–	?	–
1973	E.A.V. Jeppesen	K.O. Andersen	–	Kaj Kjærsgaard	Villy Nielsen	O.G.V. Nielsen
1974	–	–	–	–	–	B.O. Andersen
1975	–	–	–	Erik Bjerring	Arly Lauth	–
1976	–	–	–	–	–	–
1977	E.A.V. Jeppesen	K.O. Andersen	C.P. Gøbel	Erik Bjerring	Arly Lauth	B.O. Andersen
1978	–	–	Jens. B. Refsgaard	–	Aksel Sørensen	–
1979	–	–	Erling Grønberg (1/9 78)	–	Hans Poulsen	–
1980	–	–	–	–	Bjarne Visgård (9/11 79)	–
1981	–	–	–	–	–	–
1982	–	–	–	–	–	Niels Gudiksen
1983	–	–	–	–	–	–
1984	–	–	–	–	–	Knud Koue
1985	–	–	–	–	–	–
1986	–	–	–	–	–	–
1987	–	–	–	–	–	–
1988	–	–	–	–	–	Irving Kaster

År	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem
1972	Verner Skov	–	–	–		
1973	Leo Christensen	–	Uwe Pørksen			
1974	Erik Bjerring	Allan Laursen	–			
1975	Johannes Nielsen	–	–			
1976	–	Lene Andersen (18/9 75)	Bodil Bjørn (18/9 75)			
1977	Johannes Nielsen	Lene Andersen	Bodil Bjørn			
1978	Gert Moltzen	–	–			
1979	–	Irving Kaster	Erik Sørensen			
1980	–	–	–			
1981	–	–	–			
1982	–	–	–			
1983	–	Hannah Jeppesen	–			
1984	Åge Kleppe Hansen	–	–			
1985	–	–	Jan Zimmermann (12/2 85)			
1986	–	–	–			
1987	–	Erik Dalsgård	–			
1988	–	–	–			

Viborg Salon- og Pistol Skytteforening

År	Formand	Næstform.	Kasserer	Sekretær	Medlem	Medlem
1920	H.P. Pedersen	dugmager M. Petersen	osg. C. Haamann	osg. C. Haamann	mekaniker Winther	bøssesmager Gertz
1921	–	–	murer Graversen	murer Graversen	–	–
1922	–	–	sergent J. Pedersen	sergent J. Pedersen	togbetjent Chr. Pedersen	murer Graversen
1923	–	–	–	?	–	?
1924	–	–	–	?	?	våbenhandler N. Laursen
1925	–	–	?	?	F.F. Lauritsen	
1926	konsulent B. Bertelsen	–	?	?	–	?
1927	–	overofficiant F.F. Lauritsen	osteh. L.M. Christensen	?	Marius Pedersen	?
1927	toldassistent Chr. Jensen	–	–	–	–	–
1928	købmand H. Hansen	konsulent B. Davidsen	–	–	–	overofficiant F.F. Lauritsen
1929	konsulent B. Davidsen	Marius Pedersen	P.V. Hansen	–	ølhandler J.Th. Jensen	botaniker N.C. Nielsen
1930	–	–	botaniker N.C. Nielsen	–	–	Eli Ohlin
1931	–	–	–	–	Svanholm	–
1932	–	–	–	–	–	–
1933	–	–	–	–	–	–
1934	–	–	–	–	–	–
1935	–	–	–	–	A. Hansen	K. Lund
1936	–	–	–	–	–	–

År	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem	Medlem
1920						
1921						
1922						
1923						
1924	ostehandler L. Christensen					
1925						
1926		vandværksb. P. Olsen				
1927						
1927						
1928						
1929						
1930						
1931						
1932						
1933						
1934						
1935						
1936						

Medlemstal 1863-1988

År	Medlemmer		I alt	Kilde
	Aktive	Passive		
1863	?	?	?	
1864	?	?	?	
1867	80	121	201	medlemsprotok.
1868	69	124	193	—
1869	?	?		
1870	149 heraf 41 skytter			Krogh: Skyttesagen i Dk 1911
1871	?	(?)		medlemsprotokol
1872	25	(?)	117	142
1873	?		100	
1874	?		91	—
1875	17 (8 ældre, 9 yngre)		79	96
1876	21 (7 ældre, 14 yngre)		64	85
1877	14 (7 ældre, 7 yngre)			—
1878	30 (6 ældre, 24 yngre)			—
1879	23 (6 ældre, 17 yngre)		48	71
1880	72 (7 ældre, 65 yngre)			—
1881	60 (6 ældre, 54 yngre)			—
1882	114 (12 ældre, 102 yngre)			—
1883	107 (11 ældre, 96 yngre)		(98 i forh. 16/2 1884)	—
1884	102 (12 ældre, 90 yngre)			—
1885	72 (13 ældre, 59 yngre)			—
1886	72 (14 ældre, 57 yngre)			—
1887	56 (13 ældre, 43 yngre)			—
1888	48 (17 ældre, 31 yngre)			—

År	Medlemmer			I alt	Kilde
	Aktive	Passive			
1889	37 (19 ældre, 18 yngre)	34	71	—	
1890	40 (17 ældre, 23 yngre)	30	70	—	
1891	61 (25 ældre, 36 yngre)	36	97	—	
1892	78 (25 ældre, 53 yngre)	48	126	—	
1893	80 (26 ældre, 54 yngre)	46	126	—	
1894	86 (29 ældre, 57 yngre)	45	131	—	
1895	53 (27 ældre, 26 yngre)	41	94	—	
1896	59 (28 ældre, 31 yngre)	39	98	—	
1897	70 (26 ældre, 44 yngre)	39	109	—	
1898	59 (25 ældre, 34 yngre)	41	100	—	
1899	48 (27 ældre, 21 yngre)	39	87	—	
1900	41 (28 ældre, 13 yngre)	38	79	—	
1901	40 (26 ældre, 14 yngre)	34	74	—	
1902	42 (25 ældre, 17 yngre)	30	72	—	
1903	56 (26 ældre, 30 yngre)	28	84	—	
1904	50 (22 ældre, 28 yngre)	30	80	—	
1905	55 (23 ældre, 32 yngre)	28	83	—	
1906	56 (22 ældre, 34 yngre)	64	120	—	
1907	56 (23 ældre, 33 yngre)	63	119	—	
1908	65 (23 ældre, 42 yngre)	52	117	—	
1909	65 (29 ældre, 36 yngre)	47	112	—	
1910	58 (29 ældre, 29 yngre)	48	106	—	
1911	56 (28 ældre, 28 yngre)	38	94	—	
1912	40 (25 ældre, 15 yngre)	32	72	—	
1913	43 (24 ældre, 19 yngre)	31	74	—	
1914	51 (28 ældre, 23 yngre)	28	79	—	
1915	43 (28 ældre, 15 yngre)	23	66	—	
1916	47 (28 ældre, 19 yngre)	22	69	—	
1917	39 (31 ældre, 8 yngre)	16	55	—	
1918	43 (30 ældre, 13 yngre)	13	56	—	
1919	44 (42 ældre, 2 yngre)	?	44	—	
1920	49 (48 ældre, 1 yngre)	34	83	—	
1921	58 (58 ældre, 0 yngre)	35	93	—	
1922	47 (47 ældre, 0 yngre)	42	89	—	
1923	39 (39 ældre, 0 yngre)	46	85	—	
1924	34 (33 ældre, 1 yngre)*	44	78	—	
1925	28 (27 ældre, 1 yngre)	45	73	—	
1926	23 (22 ældre, 1 yngre)	38	61	—	
1927	24 (23 ældre, 1 yngre)	32	56	—	
1928	28 (26 ældre, 2 yngre)	31	59	—	
1929	18 (18 ældre, 0 yngre)	21	39	—	
1930	24 (21 ældre, 3 yngre)	20	44	—	
1931	26 (26 ældre, 0 yngre)	20	46	—	
1932	30 (30 ældre, 0 yngre)	20	50	—	
1933	24 (24 ældre, 0 yngre)	20	44	—	
1934	24 (22 ældre, 2 yngre)	20	44	—	

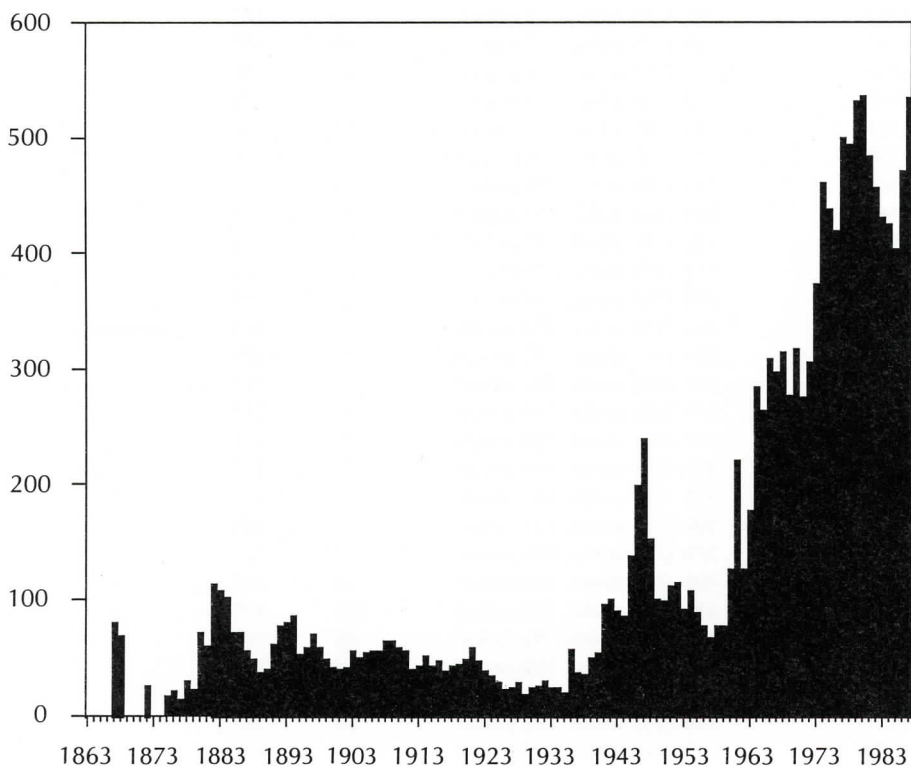
År	Medlemmer		I alt	Kilde
	Aktive	Passive		
1935	20 (18 ældre, 2 yngre)	20	40	—
1936	57 (53 ældre, 4 yngre)	66	123	—
1937	37 (35 ældre, 2 yngre)	87	124	—
1938	35 (33 ældre, 2 yngre)	107	142	—
1939	50 (43 ældre, 7 yngre)	106	156	—
1940	54 (47 ældre, 7 yngre)	32	86	—
1941	96 (85 ældre, 11 yngre)	27	123	—
1942	100 (91 ældre, 9 yngre)	25	125	—
1943	90 (87 ældre, 3 yngre)	23	113	—
1944	86 (85 ældre, 1 yngre)	22	108	—
1945	138 (127 ældre, 11 yngre)	20	158	—
1946	198 (ældre, yngre)	20	218	—
1947	239 (ældre, yngre)	13	252	—
1948	153 (ældre, yngre)	16	169	—
1949	100 (93 ældre, 7 yngre)	17	117	—
1950	99 (96 ældre, 3 yngre)	17	116	—
1951	112 (102 ældre, 10 yngre)	17	129	—
1952	115 (97 ældre, 18 yngre)	18	133	—
1953	92 (78 ældre, 14 yngre)	19	111	—
1954	107 (94 ældre, 13 yngre)	20	127	—
1955	89 (76 ældre, 13 yngre)	18	107	—
1956	77 (69 ældre, 8 yngre)	13	90	—
1957	67 (59 ældre, 8 yngre)	11	78	—
1958	78 (59 ældre, 19 yngre)	12	90	—
1959	77 (57 ældre, 20 yngre)**	12	89	—
1960	127 (109 ældre, 18 yngre)***	8	135	—
1961	220 (100 ældre, 120 yngre)***	11	231	—
1962	126 (85 ældre, 41 J+U)	13	139	—
1963	177 (106 ældre, 71 J+U)	12	189	—
1964	284 (155 ældre, 129 J+U)	8	292	—
1965	263 (134 senior, 129 junior)	?	263	kassereren
1966	309 (167 senior, 142 junior)	?	309	—
1967	297 (180 senior, 117 junior)	?	297	—
1968	314 (205 senior, 109 junior)	?	314	—
1969	277 (168 senior, 109 junior)	?	277	—
1970	317 (153 senior, 164 junior)	?	317	—
1971	275 (162 senior, 113 junior)	?	275	—
1972	306 (183 senior, 123 junior)	0	306	—
1973	373 (257 senior, 116 junior)	0	373	—
1974	409 (285 senior, 124 junior)	52	461	—
1975	334 (224 senior, 110 junior)	105	439	—
1976	334 (242 senior, 92 junior)	85	419	—
1977	376 (258 senior, 118 junior)	124	500	—
1978	365 (236 senior, 129 junior)	129	494	—
1979	448 (300 senior, 148 junior)	84	532	—
1980	339 (224 senior, 115 junior)	198	537	—

År	Medlemmer			Kilde
	Aktive	Passive	I alt	
1981	316 (212 senior, 104 junior)	169	485	—
1982	363 (255 senior, 108 junior)	94	557	—
1983	267 (144 senior, 123 junior)	164	431	—
1984	319 (199 senior, 120 junior)	107	426	—
1985	264 (164 senior, 100 junior)	139	403	—
1986	323 (169 senior, 154 junior)	148	471	—
1987	341 (238 senior, 103 junior)	194	535	—

* Fra 1924 er yngre skytter under 22 år. I perioden før 1924, var yngre skytter under 30 år.

** Herudover var der 12 medlemmer fra omegnen uden kontingent, hvorfor de ikke er medtaget her.

*** Der er tale om omtrentlige tal, pga. uklarheder i protokollen.

Danske mesterskaber

Riffel:

1914:	Niels Laursen	DM sammenlagt skydning på 250 og 300 m.
1942:	Marius Pedersen	DM 50 m stående – hold (1770)
	Karl Lund	–
	Niels Sørensen	–
	Henry Petersen	–
	P. Skovgaard	
1966:	Finn Scheibye	DM 50 m junior liggende (377)
1969:	Finn Scheibye	DM 300 m stående
1977:	Lene Andersen	DM halvmatch dame (535)
1981:	Poul Erik Larsen	DM 15 m junior (362)
1983:	Jacob Grønbæk	300 m halvmatch hold (1655)
	Knud Holdgård	–
	K.O. Andersen	–
	Jacob Grønbæk	DM 300 m helmatch knælende (375)
1984:	Lene Andersen	DM 15 m dame – hold (989)
	Laila Gudiksen	–
	Elisabeth Jeppesen	–
	Lene Andersen	DM 50 m halvmatch dame (559)
	Jacob Grønbæk	DM 300 m helmatch (1125)
	Jacob Grønbæk	DM 300 m halvmatch (544)

1985:	Lene Andersen	DM 50 m halvmatch dame (567)
	Jacob Grønbæk	DM 300 m helmatch knælende (382)
	Jacob Grønbæk	DM 300 m halvmatch – hold (2176)
	Karl Kronskiold	–
	K.O. Andersen	–
	Knud Holdgård	–
1986:	Jacob Grønbæk	DM 300 m halvmatch (552)
1987:	Jacob Grønbæk	DM 300 m helmatch stående (363)
	Jacob Grønbæk	DM 300 m helmatch knælende (383)

Pistol:

1972:	Frantz V. Lucas	DM grovpistol
1977:	Erik Jensen	DM grovpistol (577)
1978:	Bodil Bjørn	DM finpistol – dame-hold
	Grethe Johansen	–
	Suzanne Jensen	–
1980:	Erik Jensen	DM grovpistol (580)
1982:	Erik Jensen	DM grovpistol (582)
1983:	Steffen Andreasen	DM standardpistol (560)
	Erik Jensen	DM grovpistol – hold (2274)
	Preben Bech	–
	Bent Svejstrup	–
	Bent Ørskov	–
	Steffen Andreasen	DM fripistol – 50 m – hold (2155)
	Erik Jensen	–
	N.P. Bro	–
	Preben Bech	–
	Steffen Andreasen	DM fripistol – 15 m – hold (1059)
	Henry Thomsen	–
	Per Smedegaard	–
	Erik Jensen	–
1985:	Henry Thomsen	DM fripistol 15 m
	Tove Anhøj	DM standardpistol damer – hold
	Karen Jacobsen	–
	Suzanne Jensen	–
1986:	Steffen Andreasen	DM fripistol 50 m – hold
	Henry Thomsen	–
	Preben Bech	–
	N.P. Bro	–

1987:	Henry Thomsen	DM fripistol 50 m – hold (2142)
	Steffen Andreassen	–
	N.P. Bro	–
	Preben Bech	–
	Henry Thomsen	DM fripistol 15 m – hold – (1085) dansk rekord
	N.P. Bro	–
	Steffen Andreassen	–
	Steen Jensen	–
1987:	Frantz V. Lucas	DM grovpistol old boys
	Jan Dovolil	DM standardpistol 25 m – hold (2210)
	Erik Jensen	–
	Preben Bech	–
	Bent Ørskov	–

Tildelte hædersbevisninger

Der findes inden for skydeidrætten en række hædersbevisninger. Nogle gives som anerkendelse for en stor indsats for skydeidrætten, andre for gode skyderesultater.

D.D.S.G. & I.s hæderstegn

19??	Karl <i>Marius</i> Nielsen <i>Bach</i>
1957	Marius Pedersen (ærestegn)

Dansk Skytte Unions hæderstegn

1962	Niels Kalhave
1973	Bjørn Andersen Scheibye
1987	Ejner Arno Villy Jeppesen

Erik Sætter-Larsens lederpokal

1975	Ejner Arno Villy Jeppesen
1985	Kjeld Ove Andersen

Jyllands Skytte Forbunds hæderstegn

1963	Karl Lund
1972	Bjørn Andersen Scheibye
1981	Kjeld Ove Andersen
1982	Ejner Arno Villy Jeppesen
1986	Hannah Jeppesen

Viborg Sports Ledernål (De Samvirkende Idrætsklubber)

1985 Ejner Arno Villy Jeppesen

Viborg Bys Elitenål

1968	Richard Andersen	opnået 24 points
1968	J.M. Rasmussen	opnået 14 points
1968	K.O. Andersen	opnået 24 points
1968	Finn Toft	opnået 18 points
1968	Jørgen Andersen	opnået 16 points
1968	Finn Scheibye	opnået 40 points
1972	F.V. Lucas	DM grovpistol
1975	Lene Andersen	deltager ved EM på 50 m 1974
1977	Erik Jensen	DM grovpistol
1978	Bodil Bjørn	DM finpistol hold
1978	Grethe Johansen	DM finpistol hold
1978	Suzanne Jensen	DM finpistol hold
1981	Tove Anhøj	NM finpistol hold
1983	Henry Thomsen	DM fripistol hold
1983	Steffen Andreasen	DM fripistol hold 15 m
1983	Per Smedegård	DM fripistol hold 15 m
1983	Erik Jensen	DM fripistol hold 15 m
1983	Steffen Andreasen	DM standardpistol
1983	Erik Jensen	DM grovpistol hold
1983	Preben Bech	DM grovpistol hold
1983	Bent Svejstrup	DM grovpistol hold
1983	Bent Ørskov	DM grovpistol hold
1983	Steffen Andreasen	DM fripistol hold 50 m
1983	Erik Jensen	DM fripistol hold 50 m
1983	N.P. Jensen	DM fripistol hold 50 m
1983	Preben Bech	DM fripistol hold 50 m
1983	Jacob Grønbæk	DM 300 m fririffel knælende
1983	K.O. Andersen	DM 300 m standard riffel hold
1983	Knud Holdgaard	DM 300 m standard riffel hold
1983	Jacob Grønbæk	DM 300 m standard riffel hold

Viborg Sports Juniornål

1973	Lene Andersen	JM 50 m standardriffel hold
1973	Peter K. Gøbel	JM 50 m standardriffel hold
1973	Kim F. Madsen	JM 50 m standardriffel hold
1973	Ronald Schiønning	Ungskyttecup nr. 1 på hold
1973	Jørgen Møller	Ungskyttecup nr. 1 på hold
1973	Tove Sigård	Ungskyttecup nr. 1 på hold
1978	Ingrid Nielsen	JM 50 m standardriffel hold

1978	Poul Erik Larsen	JM 50 m 60 liggende senior (som juniorskytte)
1984	Gitte Jensen	JM 15 m hold
1984	Allan Nielsen	JM 15 m hold
1984	John Dalsgård	JM 15 m hold
1985	Ann Britt Dalsgård	DM 15 m individuelt
1985	Brian Nielsen	JM 15 m hold
1985	Lars Enevoldsen	JM 15 m hold
1986	Christian Mikkelsen	JM 15 m hold
1986	Jesper Scharf	JM 15 m hold
1986	Jesper Gregersen	JM 15 m hold

INTERNATIONALT · SKYTTESTÆVNE
MATCHES · INTERNATIONAVX · DE · TIR ·

HJÖNBORG
DES.

VIBORG DANMARK 1914.

ODENSE LITOGRAFISKE ANSTALT.
(HAGEN & SØRENSEN)